

జూన్ 2006

Rs. 13 /-

చందమామ

Vaara

NOW AVAILABLE AT ALL LEADING BOOK SHOPS

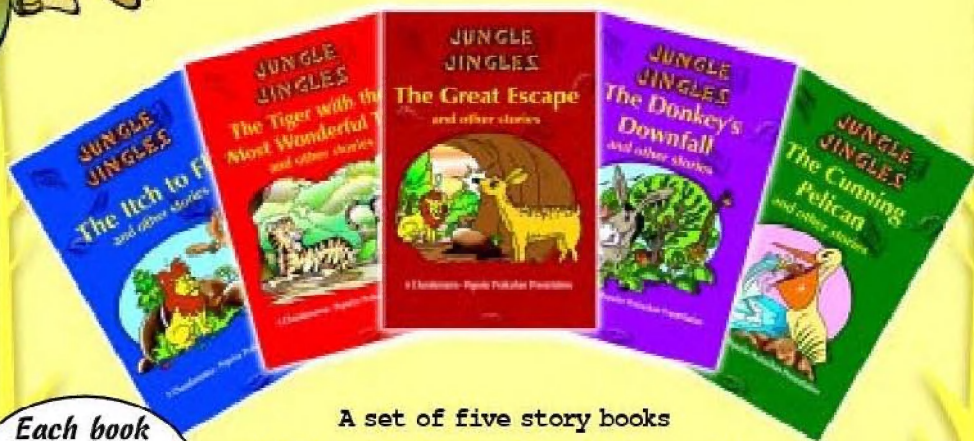
Hiya! What has hit the animal world?

Listen hard and look keenly.

Do you hear the jingle of the jungle?

JUNGLE JINGLES

**Each book
priced Rs.35/-
only**

**A set of five story books
with the whackiest and most interesting
collection of animal stories ever written -
for Rs.175/- only**

CHANDAMAMA

**Popular
prakashan**

**FOR FURTHER ENQUIRIES CONTACT :
CHANDAMAMA INDIA LTD., 82, DEFENCE OFFICERS COLONY,
CHENNAI - 600 097.**

సర్వ లక్షణములు కలిగిన కంచి పట్టు

సర్వ లక్షణ పట్టు

- దీర్ఘత : 5 పట్టు దారాల నేత
చీరకాల మన్నిక : అదనపు భారం వట్టు
స్వచ్ఛత : అనలైన పెండి జరీ
మెత్తనది & మృదువైనది : నన్నని పొగులు మరియు
ఫిలేవర్ నేత
దానిబుడ : అధిక్యత కాంచీపురం నేత

మీకు వరిపూర్ణంగా తగిన లక్షణ పట్టు

POTHYS

Alayam of Silks

చందమామ

సంపుటి: 59

జూన్ 2006

సంచిక: 6

ఈ నెల విశేషాలు

ఈ సంచికలో...

- * పాఠకుల లేఖలు ...06
- * గోరంతలు కొండంతలు ...07
- * రాకాసిలోయ - 10 ...13
- * భారత దర్శిని ...24
- * చందమామ కబుర్లు ...30
- * చందమామ క్విజ్ - 5 ...31
- * సాహితీ కదంబం ...32
- * బద్దకష్టం ...34
- * దేవేను కథ ...40
- * నీలాంబికాదే! ...44
- * పంచతల్యాణి ...45
- * వజ్రదుర్బిణి ...55
- * అజేయుడు గరుడుడు! 5 ...59
- * విలక్షణమైన ప్రకృతితోభ: పరిని కొండల యువరాణి ...63
- * విజ్ఞానం ... చివోదం ...
- * విశాసం 64
- * ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ ...66

యక్షులు కట్టిన గుడి
(బే.కె) ... 19

ఇద్దరన్నదమ్ములు
... 25

మహాశిల్పి - తొలి
విమర్శకులు ... 38

రామాయణం
(అయోధ్యాకాండ-1)
... 49

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy \$2
Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.
to

Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkattuthangal,
Chennai - 600 097

E-mail :
subscription@chandamama.org

చందా

ఎల్ల రెండు రూ.ల వద్ద అన్ని దేశాలకు పిన్ కోడ్లతో సంచికలు రూ. : 900
ఇండియాలో బుక్ డిస్కం ద్వారా రూ. 150.00

చందా డబ్బు డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారాగానీ, ఫస్ట్ క్లాస్ డిమాండ్ ద్వారాగానీ
'చందమామ' ఇండియా లిమిటెడ్ బురిలి పింపించింది.

For booking space in this magazine please contact.
CHENNAI Shivaji: Ph: 044-22313637 / 22347399
Fax: 044-22312447, Mobile: 9841277347
email: advertisements@chandamama.org
DELHI: OBEROI MEDIA SERVICES, Telefax (011) 22424184
Mobile: 98100-72961, email: oberoi@chandamama.org

© The stories, articles and designs contained in this issue are the exclusive property of the Publishers.
Copying or adapting them in any manner/ medium will be dealt with according to law.

వ్యవస్థాపకులు
బి. నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

ఆత్మవిశ్వాసం-సానుకూలవైఖరి

నెలమూ దాదాపు గిళాలు. ఎలాంటి బాదరబందీ లేకుండా ఆరు వారాలు ఇట్టే గడిచి పోయాయి. ఎప్పుడూ ఇలాగే ఉంటే ఎంత బాషాబాబు అని కొందరికి అనిపించి ఉండవచ్చు. అలాంటి పెగటికలల నుంచి బయటపడి, కార్యరంగంలోకి దిగవలసిన సమయం వచ్చేసింది.

చదువు ముగిసిన జీవితానికి మినాది. ఏ రంగంలో విజయం సాధించాలన్నా విద్య విని సాధ్యం కాదు. అలాంటి విద్యానిపు పార్శనకు నూ తనోత్తేజంతో ఆడుగు పుంధుకు వేయవలసిన తరుణం ఇది. క్రమం తప్పకుండా విద్యాలయాలకు వెళ్ళడం, పాఠాలు వినడం పాఠ్యగ్రంథాలు చదవడం, హోమ్ వర్క్ చేయడం, పిరీళ్లు రాాయడం, విజయాలతో నూ తన శిఖరాలు అందుకోవడం-ఇలా ఈ విద్యానివత్సరంలో విద్యార్థులు చేయవలసిన కష్ట, సాధించవలసిన విజయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అందుకు కావలసినదల్లా పట్టుదల, ప్రయత్నం. వాటికి ఆధారం సానుకూల వైఖరితో కూడుకున్న ఆత్మవిశ్వాసం. నిర్బతికన్నా ఎక్కువ నేర్పుకోవాలి; ప్రతిభకు పురుగులు దిద్దుకుని పునకూ, మనకుటుంబానికి, సమాజానికి, దేశానికి ఉపయోగపడాలి అన్న ఉత్సాహం.

ఇందుకు స్వామి రావు తీర్థ (1870-1906) ప్రబోధించిన విధంగా హిర్యుడిలాంటి వెళ్ళిరిని ప్రతి ఒక్కరూ అలవరచుకోవాలి: నిర్భయం, అల్పపై సోల్పై ఎరుగని క్రమబద్ధమైన కార్యాచరణ, నిర్మలమైన ప్రేమతో వెలుతురునూ, శక్తిని పంచడం, వైభవోపేతమైన భగవదంశగా దివ్యతేజస్సుతో వెలుగొందడం, అన్నింటికీ మించి స్వార్థహీనం అంటుని వ్యక్తిత్వం కలిగి ఉండడం....

నూ తన విద్యానివత్సరంలో ప్రతి విద్యార్థి గుర్తుంచుకోవలసిన అద్భుత సిందేశం కదా ఇది!

సంపాదకుడు : విశ్వం

Visit us at : <http://www.chandamama.org>

పాఠకుల లేఖలు

గత నలభైఅయ్యింపు సంవత్సరాలుగా అందాల 'చందమామ' పాఠకుడిని. గత ముప్పై అయ్యింపు సంవత్సరాలుగా 'చందమామ'లు జాగ్రత్త చేస్తున్నామని కర్తవ్యం. గత ఇరవై సంవత్సరాలుగా 'చందమామ'కు కథలు వ్రాస్తున్న రచయితను. చిన్నప్పటి నుంచి అభిమానించే నా 'చందమామ'కు కథలు కూడా వ్రాసు భాగ్యం కలిగిన అదృష్టవాలిని. అప్పడప్పడూ పాత చందమామలు తిరగేస్తుంటే కలిగే ఆనందం, ఆ అనుభూతి స్వయంగా అనుభవించాల్సిందేగానీ వర్ణించడానికి మాటలు చాలామందితోపాటు పాపిన్న కథలు, గుండు భీమన్న కథలు, అరేబియన్ సైట్స్ కథలు నిత్యసూతనాలు. కొత్త పాఠకుల కోసం మరోసారి ప్రచురించండి. 'చందమామ'కు అరవై సంవత్సరాలు నిండుతున్న సందర్భంలో అభినందనలు. మరో వంద సంవత్సరాలు 'చందమామ' తన పియ్యనం సాగించాలని కోరుకుంటూ. - కోనే నాగవెంకట ఆంజనేయులు, వైజాగ్ - 530 031.

రాను రాను చందమామ చిక్కి శల్యమైపోతున్నది. కథల పత్రిక కాస్తా ఆసక్తి కలిగించని శీర్షికలతో నిండిపోతూ ఉంది. - డి. ఎస్. శంకర్, వక్కలంక

చందమామలో ప్రస్తుతం వీరు ప్రచురిస్తున్న నెరియల్ 'రాకాసీలోయ' చాలా బాగున్నది. దీని తరవాత వీరు 1968లో ప్రచురించిన 'శిథిలాలయం' నెరియల్ ప్రచురించ కోరుతున్నాను. - ఎ.టి. సుబ్రహ్మణ్యం, బెంగళూరు - 560 054

ఈ నెల (ఏప్రిల్) చందమామలో సినిమా స్పీర్స్ తెలియజేసిన కథ 'ఫిలింబిన్ ఉపాయం' చాలా బాగా ఉంది. 'రాకాసీలోయ' నెరియల్ చదువుతూ ఉంటే ఆ కథలోని పాత్రలతో పాటు పాఠకుడినైన నేను కూడా గుహలలో తిరుగుతూ ఉన్నానని అనుభూతి కలుగుతోంది. 'వ్యాపారం-వ్యాపారి' కథ ద్వారా వ్యాపారంలో వ్యాపారి కూడా పాల్గొనాలన్న చక్కని సత్యాన్ని తెలియజేశారు. 'కోడలి యుక్తి' కథలో కోడలిపాత్ర చాలా యుక్తిగా ప్రవర్తించింది. పీల్లల నుంచి పెద్దల వరకు చందమామను చదువుతూ ఉన్నాం. ఇందులో పెద్దవాళ్ళకు సంబంధించిన విషయాలు కూడా ఉన్నాయి. అందుకే చందమామ క్విజ్లో పాల్గొనేందుకు వయస్సు నిబంధన వద్దని నాకు నవి.

- గొట్టాపు దుర్గారావు, ఏలూరు - 534 005

గోరంతలు కొండంతలు

ఘనమితంలో, భూ పు య్య అనే వడ్డీ వ్యాపారికి కర్కటకుడనీ, దయూ దాఁత్యాలు లేని వాడనీ బర్తంది. పూషియ్య అనే ధనవంతుడాయన గురించి, “భూ పు య్యను చూసీ ఎలామాడకూడదో నేర్చుకోవాలి. అందుకే నేను వడ్డీ లేకుండా అప్పిలిస్తినన్నాను, గుప్తి దానాలు చేస్తినన్నాను,” అనేవాడు.

తనకు వసూలు కావలసిన కొన్ని లల వరహాలలో, ఒక్క లల వరహాలు వసూలైతే, ఆ ఊరి గుడికి, బడికి ఐదేసివేల వరహాలు విరాళంగా ఇస్తానని పూషియ్య ఊరివాళ్ళకు వూటిచ్చాడు. పూషియ్య తన ముందు చేర్చి వాచినవారికి కుంటిసాకులు చెబుతాడనీ, ఆయన అప్పికా కానీ, దానంగా కానీ ఎవరికీ డబ్బుచ్చిన దాఖలాలు లేవనీ కొందరుంటారు.

పూషియ్య గోరంతలు, కొండంతలు చేసి గొప్పలు చెప్పుకుంటాడని, ఆయన గురించి చాలా మంది చెప్పుకుని చాటుగా నవ్వు

కుంటారు. నూరన్న అనే పేదరైతు వూత్రం, ఆయన నిజంగానే పిరోపికారి అని నమ్మి, కూతురు పేళ్ళికి మన్నుపిళంగా నూరు వరహాలు కావలసివస్తే వెళ్ళి ఘోషయ్యనడిగాడు.

పూషియ్య బాధనటించి, “మొన్న ముగ్గురికి పూతు వేల వరహాలు దానమిచ్చాను. నిన్న ఒకడికి వడ్డీ లేకుండా పిడివేల వరహాలు అప్పిచ్చాను. మరి ఈ రోజున నాదగ్గర పిడివరహాలు కూడా లేమా అది నీ దురద స్థితి!” అనేశాడు.

గత్యంతరం లేక నూరన్న, భూ పు య్య దగ్గరకెళ్ళాడు. ఆయన, అతడికి వెంటనే డబ్బుచ్చి, ఏడాదిలోగా వడ్డీతో సిహా బాకీ తీర్చకపోతే నూరన్న, అతడి భార్య నూరమ్మ తన ఇంట్లో వెట్టివాకిరికి చేరాలని పత్రం రాయించు కున్నాడు. నూరన్న సిరేనని ఆ డబ్బుతో కూతురి పేళ్ళి చేసి కామితానికి పంపాడు. కానీ ఆ ఏడాది సిరిగా పంటలు పండక డబ్బు సిర్తబాటు కాలేదు.

భూవుయ్యబాకీ తీర్చడానికి వుళ్ళి పూషియ్యనే డబ్బుడిగావు సూరన్న. పూషియ్య కాపాలోచించి, “ఇతరుల సాయంతో ఎన్నాళ్ళని బ్రతుకీత్రుస్తామో నీవులు కోరి చెబుతున్నాను. భూమయ్యదగ్గర వెట్టిచాకిరికి చేరిపో. నీకూ, నీ భార్యకూ జీవితాంతం తిండికీ, గృహకూ అసిలు లోటుండవు,” అన్నాడు.

“అయ్యో, నేనూ, నా భార్య వెట్టిచాకిరికి సీద్దామే. కానీ వూ అబ్బాయి శేఖరుడు ఒప్పుకోవడంలేదు. వాడు అంతోర్లుంతో చదువు మకున్నాడు. వ్యాపారం చేసే డబ్బు సింపాదించి, నా బాకీలన్నీ తీర్చిస్తానంటున్నాడు. ఈలోగా వీ సాయం కావాలి,” అన్నాడు సూరన్న.

“ఐతే, నువ్వు శేఖరుణ్ణి నా కప్పచెప్పి భూవుయ్యదగ్గరచేర్. వాణ్ణి గొప్పవాణ్ణి చేసి

వాడి చేత నీకు వెట్టిచాకిరి తప్పిస్తాను. అప్పిదు ఊరుంతా నీ పొరుపాన్నీ, నా బెన్నత్యాన్నీ మెచ్చుకుంటారు. ఇలా ఇప్పటికి పదికుట్ట బాలుకు సాయపిడ్డాను. నీది పిదకొండోది,” అన్నాడు పూషియ్య.

సూరన్న, శేఖరుణ్ణి పూషియ్య వద్ద వదిలి, భార్యతో పాటు భూమయ్య వద్ద వెట్టిచాకిరికి చేరాడు. అప్పిదు శేఖరుడు, పూషియ్యను వ్యాపారంలో పెట్టుబడికొమ్మెయ్య వరహాలిప్పించును కోరాడు. “వెయ్యం కర్మ! లక్ష వరహాలిస్తాను. కానీ ఒకర్నడిగి తెచ్చి పెట్టుబడితో, ఏ వ్యాపారమూ రాణించదు. నీ తెలివితేటలే వ్యాపారానికి పెట్టుబడి కావాలి. ఒక్కొక్క నేను పిల్లయ్య, రంగడు, భద్రం అనే ముగ్గురు బదవాళ్ళను చేరదీసి చదువు మాచెప్పించి పేళ్ళిళ్ళ చేశాను. వ్యాపారం చేసి కోవుని ఒక్కొక్కరికి పదివేల వరహాలు అప్పిచ్చాను. వాళ్ళ ఏడాది తిరక్కుండా వెనక్కిచ్చి, నేనిచ్చినదంతా నష్టిపోయోవుని చెప్పి, మళ్ళీ డబ్బుడిగావు. నేనివ్వనంటే జనపురం వెళ్ళి అక్కడ వ్యాపారాలు చేసి లాభాలు గడించారు. వడ్డీ కూడా అక్కర్లేదన్నా, ఈనాటి వరకు నాకు ఒక్క వరహా కూడా చెల్లుపెట్టలేదు,” అన్నాడు పూషియ్య.

ఆ పూటలకు శేఖరుడు చిన్న బుచ్చుకుని, “తప్పు రీతికథ నాకందుకు చెప్పారో కానీ, నేనలాంటివాణ్ణి కాను. నాకిచ్చిన డబ్బును వడ్డీతో కలిపి పువ్వుల్లో పెట్టి మెచ్చుగలను,” అన్నాడు.

పూషియ్య చిరు నవ్వునవ్వి, “నాకు వడ్డీ లెండు కూ? డబ్బు తిరిగొస్తే వేరెవరికైనా సాయపిడిచ్చని, నా ఆశ. కాబట్టి నువ్వు

జనమితం వెళ్ళి, ఆ వు గ్గురినీ కలుపు కో. నీ తెలివంతా ఉపయోగించి మూలు చేయ గలిగి నంత తీసి కో. అదే పేట్టుబడిగా వ్యాపారం మొదలు పేట్టు. బాగు పడ్డాక నా డబ్బు నాకిచ్చేయ్యి,” అన్నాడు.

శేఖరుడు జనపురం వెళ్ళాడు. ముందుగా భద్రం ను కలిసి జరిగింది చెప్పాడు. భద్రం వు ఖంకోపంతో ఎర్రబడింది. “పూషియ్య, గోరంతసాయం చేసి, కొండంత చేసినట్లు ప్రచారం చేస్తాడు. నిజానికాయ న నాకూ, రుగడికీ, పుల్లయ్యకూ ఇచ్చిందెంతో తెలుసా? ఒక్కొక్కరికి పూడేసీ వరహాలు. మైదటి వరహ చదువుకు, రెండోది పెళ్ళికి, మూడోది వ్యాపారానికి ఆయన వూటలు నమ్మినాడగ్గర కొచ్చిననిన్ను చూస్తూ జాల్చేస్తున్నది,” అన్నాడు.

దానికి శేఖరుడు, “నేను డబ్బు వసూలుకు మీ వద్దకు రాలేవు. ఆ పూషియ్య వూటలు నమ్మి మా నాన్న వెట్టిచాకిరి పాలయ్యోడు. ఆయన వూటలంతనమ్మదగినవోవు వుట్టుడిగి తెలుసుకుని, ఆయనకు తగిన విధంగా బుద్ధి చెప్పాలనే వచ్చాను,” అన్నాడు.

భద్రం, “నువ్వాయనకు బుద్ధి చెబుతానంటే, నిన్ను నా వ్యాపారంలో భాగస్వామిని చేయ గలను. ఐతే, అందుకు నువ్వవ్వారం రోజుల్లోగా, నీ తల్లిదండ్రులకు వెట్టిచాకిరి తప్పించి, నీ తెలివి నిరూపించుకోవాలి,” అన్నాడు.

తర్వాత శేఖరుడు, రంగణ్ణి కలుసుకుని జరిగింది చెప్పాడు. రంగణ్ణు వచ్చే కొవ్వొత్తులు కుని, “ఘోషయ్యకు బుద్ధి చెబుతానంటే, నేను నీ తల్లిదండ్రులకు వెట్టిచాకిరి తప్పించ గలను. అందుకు నువ్వవ్వారం రోజుల్లో, ఓ

అల్లునింటిపీల్లతో పేళ్ళిని బంధం కుప్పర్చుకుని, నీ తెలివి నిరూపించుకోవాలి,” అన్నాడు.

చివరగా శేఖరుడు, పిల్లయ్యను కలుసుకుని అంతా చెప్పాడు. భార్య పాతే యాభై ఏళ్ళ వయసులో రెండో పెళ్ళి చేసుకున్నాడాయన. పేళ్ళిడు కొచ్చిన కూతురు, నివతి తల్లి అల్లుందానికీ, కానిదానికీ ప్రతిరోజూ గొడవ పడుతూంటే, ఆయనకు ఇల్లు నరకమైంది. యోగుడిలా కనబడిన శేఖరుడికి, తన కూతురు ర్నిచ్చి పేళ్ళి చేస్తూ బాగుంటుందని తోచి, “నీకు నా కూతురు ర్నిచ్చి పేళ్ళి చేస్తాను. నువ్వవ్వారం రోజుల్లో పూషియ్యకు బుద్ధి చెప్పి, నీ తెలివి నిరూపించుకోవాలి,” అని పిరతు పేట్టాడు.

కాబాలోచించగా శేఖరుడికి ఉపాయం తట్టింది. పిల్లయ్యకు చెబితే ఆయన ఎంతో

సింతోషించి, అతడికి వు ప్పు వరహాలిచ్చాడు . శేఖర ధృ తిరిగి ఘనపురానికి వెళ్ళి, ఘోష య్యన కల్పసి కుని, “షిల్లయ్య, రంగడు , భద్రం వీ నుంచి ఒక్కొక్కరు మూడేసి వర హాలు వూ త్రవే తీసి కున్నారట. వడ్డీతో సిహా బాకీ తీర్చేస్తావు ని బలవంతంగా వు గ్గురూ కలిసీ, ఈ వు ప్పు వరహాలూ నాకిచ్చి పింపార్త . వీ రు తీసి కోకపోతే, ఈ ఊరిచ్చి రభసి చేస్తారట!” అంటూ ఆయన చేతిలో వు ప్పు వరహాలూ మూచాడు .

షిల్లయ్య, రంగడు , భద్రం నిజంగానే ఇక్కడికొచ్చి రభసి చేస్తారని భయపిడ్డ పూషియ్య ఒక “ఐం తటపిటాలుంచి, “సిరేలే! ఈ మాట ఇంకెవ్వరితో అనకు,” అని ఆ డబ్బు తీసి కున్నాడు .

“వీ రు నాకు ఆదర్శం! ఎవరికేం చెప్పినా, వీ కులాగే చెబుతాను,” అన్నాడు శేఖరుడు. అందు కు పూషియ్య సింతోషించగా, శేఖర దాయ న వద్ద సేలమతీసి కున్నాడు . తర్వాత శేఖర ధృ ఊళ్ళో కొందరు వు ఖ్య లన కల్పసి కుని, “పూషియ్యగార గోరం తల్ల కొందంతల్ల చేస్తారన్నది అబద్ధం. ఆయన నిజంగానే ఎవరికో వు ప్పువేల వరహాలు అప్పిచ్చి నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు వూరుకున్నాడు. నేనా బాకీని వు క్కుపీండి వసూ లు చేస్తా, వడ్డీతో సిహా ల-రూ పాయ లొచ్చింది. అందు కు సింతోషించి ఆయన మానాన్నను వెట్టిచాకిరీ నుంచి తప్పించి, నాకు ఉద్యోగంవేల్చింది, పేళ్ళి చేర్చి స్తానని వూటిచ్చాడు . నేనిక జీవి తంలో స్థిరపడినట్టే!” అని చెప్పాడు.

ఈ వార్త ఊరంతా పొకి పూ పియ్యనూ చేరింది. అయిన కంగారు పడి శేఖరు డి పీలిచి, “నీ మ్హనాకిచ్చింది వు ప్పేవరహాలు. ఊళ్ళో లక్ష అని చెప్పావు. నేను నీకే ఉపకారం చేస్తాననలేదు. చేస్తానన్నట్లు ఊళ్ళో చెప్పావు. అంతా దానధర్మాలుంటూ వెంటబడి నన్ను దోచాలని, నీ ఆలోచనైతే అది సాగనివ్వను. నీ అబద్ధాల గురించి ఊళ్ళో చెప్పేస్తాను,” అంటూ బెదిరించాడు.

అందుకు శేఖరు డి వినయంగా, “ఎవరి కేంచెప్పినా మీకులాగే చెబుతానని ముందే వుితో అన్నాను. అప్పిడు వుిరు సంతోషించారు కూడా. తప్పిరు మిల్లయ్య, రంగడు, భద్రంలకు పూడేనీ వరహాలిచ్చి పిడివేల న్నారు. అందే వు ప్పేవరహాలు లోకదా! గోరంతలు కొండంతలు చేయడం తప్ప పిడ్డతే కదా; మెచ్చుకుంటారనుకున్నాను. నచ్చక పాతే, నావి అబద్ధాలని ఊళ్ళో చెప్పేయండి. నేనేవీ అనుకోను,” అన్నాడు.

శేఖరు డి చెప్పింది అబద్ధమందే బయట పిడేది తన బండారమే అని గ్రహించిన పూ పియ్యతేలు కుట్టిన దొంగలా వరుకు

న్నాడు. అంతేకాదు. గతంలో పూ టిచ్చిన ప్రకారం ఊళ్ళో గుడికీ, బడికీ కలిపి పిడివేల వరహాల విరాళం వచ్చాడు. “బుద్ధోచ్చింది. ఇక ఈ జన్మలో గోరంతలు కొండంతలు చాపీ గొప్పలు చెప్పుకోను,” అని మనసులో అనుకున్నాడు.

ఈలోగా మిల్లయ్య, రంగడు, భద్రం ఘనమితం వచ్చారు. పూ పియ్యకు తగిన శాస్త్ర జరిగిందని సంతోషించారు. ఆ తర్వాత భద్రం, శేఖరు డికి తన వ్యాపారంలో భాగం వుచ్చాడు. రంగడు, భూపుయ్య అప్పి తీర్చి సొరన్న దంపతులకు వెట్టివాకిరి తప్పించాడు. మిల్లయ్య అతడికి తన కూతుర్నిచ్చి పేళ్ళి చేశాడు.

శేఖరు డి జనమితానికి వుకాం పూర్చే వుంపు ఘనమితంలో గొప్ప వింపు ఏర్పాటు చేసి, “ఈ రోజు నా జాతకం లా పూరిపాదానికి పూ పియ్యగారే కారణం!” అని ఊరి పేద్దలకు చెప్పాడు.

“ఒరేయ్, గోరంతలు కొండంతలు చేయకు! అది వుంచి అలవాటు కాదు,” అన్నాడు పూ పియ్య కంగారుగా.

పిల్లల ప్రత్యేక సంచిక (నవంబర్ '06)

వే 2006 సంచికలో వెలువడిన ప్రకటన చూశారు కదూ!

బహుమతులు

కథలు : ప్రతి రింపిబడే కథకు రూ. 500లు .

చిత్రాలు : మొదటి బహుమతి రూ. 500లు; రెండవ బహుమతి రూ. 300లు; మూడవ ప్రాతాహిక బహుమతి రూ. 200లు .

- ❖ చందమామ వెలువడుతున్న 13 భాషలలో ఏ భాషలోనైనా మీ కథలు పంపవచ్చు.
- ❖ చిత్రాల వివరణ కూడా ఈ భాషలలో ఏదైనా ఒక భాషలో ఉండవచ్చు.
- ❖ మీ ఎంట్రీలకు కింది కూపన్ తప్పక జతచేయాలి.
ఫోటో కాపీలు స్వీకరింపబడవు

నేను ఈ ఎంట్రీలను పంపుతున్నాను

కథలు : పేరు :

1. _____

2. _____

చిత్రాలు : అంశం :

1. _____

2. _____

మరి _____

మొదటి పేజీ _____ తరగతి _____ పాఠశాల _____

ఇంటి చిరు నామ _____

పిన్ కోడ్ _____

ఈ కథలు / చిత్రాలు ఎవరినాయ్ ల చేకుంటావు అబ్బాయి / అమ్మాయి _____

సంతానం రాసినవి / వేసినవి అని ద్రు మేర స్పష్టమవు .

తల్లి/తండ్రి

అబ్బాయి / అమ్మాయి

రాకాసిదోయ

10

[బిలపూర్గాన్ని కప్పి వేసిన పోగలో చిక్కుకున్న బ్రహ్మాదండి పూరితికుడు, తన శిష్యుణ్ణి బెదిరించి బయట పడేందుకు ప్రియ త్పించాడు. కానీ, సాధ్యం కాలేదు. ప్రాణాలు కాపాడు కోవడానికి పురోపూర్గం కనిపించక వాడు బిలంలో పుంచి బయటికి వచ్చి, రాజగురువును చిక్కిపోయాడు. ఆయన వాణ్ణి కరకు వేలాడ గట్టించి, నగరానికి తీసుకుపోవునీ భటులకు ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. తరువాత-]

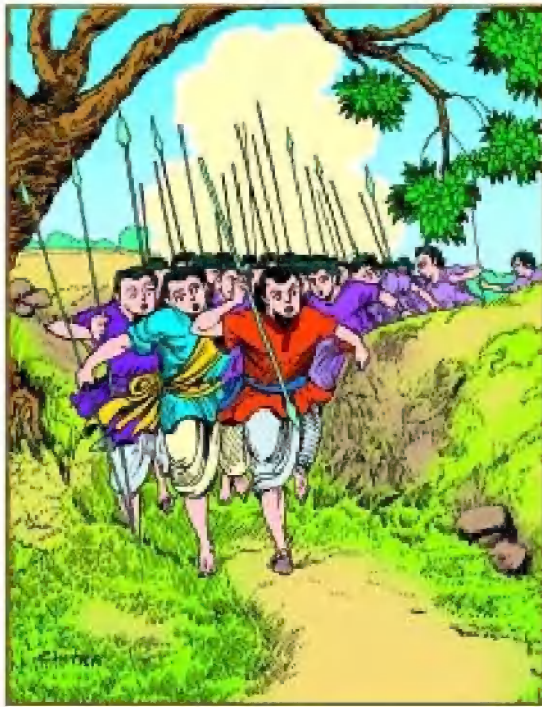
సేనానాయకుడు పుంపుగా నగరంలోకి పంపిన సేనకుడు, తప్పేటల్లా, తాషా పుర్వాలూ వాయిించే కొందరిని వెంటబెట్టుకుని, నగరంలో చాటింపిలేల్లుంచాడు.

చాటింపిలవంటూనే జనం గుంపిలు గుంపిలుగా చేరికేట పేద్రతూ, అనుదోత్రు వాలు ప్రారంభించారు. చాలాపుంది బ్రహ్మాదండి పూరితికుణ్ణి పూరింపుకు నగర ద్వారం దగ్గరకు వెళ్ళారు. పుంపుగా ద్వారం చాటి నగరం ప్రవేశించినవాడు రాజగురువు మా ఆయన శక్తిసాధు ధ్యాలవల్లనే పూరితికుడు

పట్టుబడ్డాడన్న వార్త విన్న ప్రిజలు ఆయనకు గొప్పగా సాగతం ఇచ్చారు. ఆయనకు చేతులెత్తి అందరూ జేజేలు పిలికారు.

కొద్దిపిటి తరవాత సేనానాయకుడూ, అతనికి వెనకగా కావడి బద్దకు వేలాడుతున్న పూరితికుడితో సేనకులూ నగర ద్వారం సిప్పిపించారు. పూరితికుణ్ణి ఆ స్థితిలో పూసీ, ప్రిజలు అవగాళన చేస్తూ పేద్ర గోల ప్రారంభించారు. కొందరు పూరితికుణ్ణి కిగ పట్టుకుని అటూ ఇటూ వ్త పారు. పురి కొందరు వాణ్ణి తిడుతూ కొట్టబోయారు.

సనానాయ కుద్ద వాళ్ళను వారిస్తూ, “వూంత్రి కుడికి ఎలాంటి హానీ జరక్కూడదు. ఇది వుహారాజు ఆజ్ఞ. వీడికి తెలిసిన ఒక డోస్యం వల్ల వున రాజ్యం నీ భింకానున్నది. ప్రిజలందరూ వెండి బంగారాల్లో మునిగి తేలవచ్చు,” అన్నాడు.

బ్రహ్మదండి వూంత్రికుద్ద ప్రిజలు చేస కోలాహలం, వాళ్ళనే ఈసిడింమిపూటలూ విసి అవమానుతో, భయంతో, హెక్కిపోయాడు. రాకాసీలోయలో లభించనన్న నిర్వసింపిదలతో రాజ్యాలే జయించాలను కున్న బ్రహ్మదండి, ఇప్పటి తన నీచస్థితికి కళ్ళవెంట నీరు కార్చసాగాడు. వాడు తనను పుట్టువుట్టి దుర్బాషిలాడుతున్న ప్రిజలతో, “అయ్యలారా, సన్నుంచింపండి, కర్మణించండి! బుద్ధి గడ్డి తినటం వల్ల, ఏవేవో పోరపాట్లు

చేశాను. వింత జంతు మాఅకారం ధరించి, అడవిలో నానా బీభత్సం చేసినవాడూ, సనానాయ కుట్టి చంపినవాడూ, జయపుల్లనే నా గాడిదవూరి శిష్యుడు; నేను కాదు. చేతనల్లుతేవాణ్ణి, వాడివెంట మళ్ళుకేశమడనగొడ్ల కాపిరినీ పట్టుకోండి,” అంటూ బావలు వున్నాడు.

బ్రహ్మదండి వూంత్రికుద్ద అన్న పూటలు విన్న ప్రిజలు, సేనకులను జయపుల్లు గురించి, కేశమట్టు గురించి అడిగాడు. దానికి జవాబుగా సేనకులు; ఆ ఇద్దరూ కొండల్లో ఎక్కడో కనిపించకుండా దాక్కున్నారని చెప్పారు. ఆ వెంటనే, కాస్త తెగింపి, కొండంత ఉత్సాహపూర్వకం కొండరు యువకులు, కర్రలూ, ఈదెలూ తీసుకుని, అడవికేసి పరిగెత్తారు.

కేశమత్తూ, అతని వుసిలి తండ్రీ, జయపుల్లూ, కొండల్లోని ఏనుగుల కొలను దాటి అవతల మళ్ళు అరణ్యం చేరారు. చెట్టు కొప్పులో మాడి, బ్రహ్మమిత నగరానికేసి పూస్తిన్న కేశమడికి, కొండరు వును పులు జట్లు జట్లుగా అడవిదార్ల వెంట బయలుదేరి, కొండకేసి రావటం కనిపించింది.

తవు కోసం కొండంతా గాలించిన బ్రహ్మమిత సేనకులు, తలలు వాల్చుకుని కొండ దిగి నగరం కేసి పొతున్నాడు.

నగరం నుంచి వచ్చేవాళ్ళ చేతుల్లో మళ్ళు కర్రలూ, ఈదెలూ చూస్తూనే కేశపుడు తమకు వాళ్ళ నుంచి ప్రివూదం రానున్నదని గ్రహించాడు. ఆ వెంటనే అతడు చెట్టు దిగి వచ్చి, తన తండ్రీకి, జయపుల్లకూ, రానున్న అపి

దస్త్ర గ్ర రించిచెప్పాడు. జయ పు ల్లా, పు సిలి వాడూ కూడా చెట్టు ఎక్కి చూశారు. వాళ్ళ క్కూడా నగరం వైపు నుంచి వస్తున్న యువ కులు కనిపించారు .

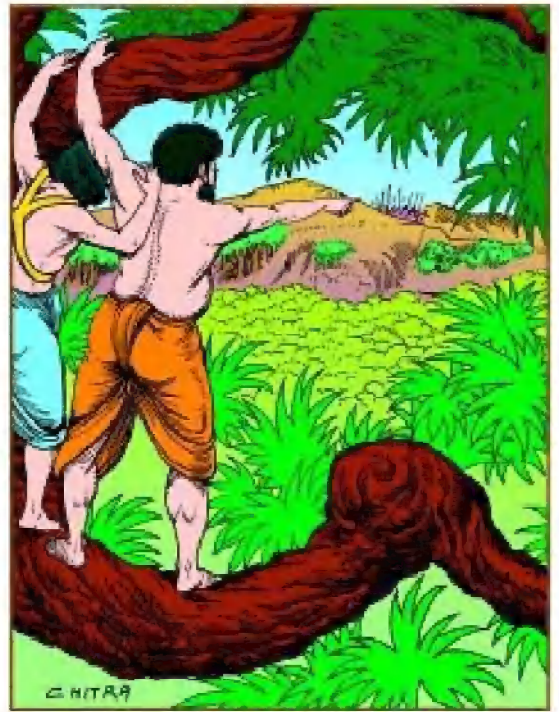
ఆ ఇద్దరూ చెట్టు దిగి వచ్చారు. జయ పు ల్లా కేశమణితో, “సేనీకుల కన్న, ఈ వచ్చే వాళ్ళి ఎక్కువ ప్రిహ దకారు లు . వీళ్ళి వందల సంఖ్యలో వస్తున్నారు . కనక వాళ్ళి మొత్తం కొండనూ , చుట్టూ మన్న అరణ్యాన్నీ చుట్టువుట్టినా చుట్టువుట్టవచ్చు. అలా జరిగితే, పు ను చిక్కులోపడిపోతాం. ఇవ్విత్త అరణ్యం లోపలి భాగానికి పారిపోయే ందు క్కూడా పు నకు ఆట్లే సిపు యం లేదు ,” అన్నాడు .

కేశమణి, పు సిలివాడిక్కూడా అలాగే అనిపించింది. తాము బ్రహ్మిహి వాని లకు చిక్కితే, నానా కష్టాలపాలూ కావలసివస్తుంది. రాజభట్ట లకు చిక్కిపోయి న బ్రహ్మిదండి వూంత్రికుడు తవు ప్పి దవిగబట్టి మన్నాడు . హితాత్మగా పు సిలివాడికి ఒక ఉపాయం తోచింది. అతడు కేశమణితో, జయ పు ల్లా తో ఇలా అన్నాడు :

“నన్ను ఏమైనా అడవి తీగలు తెచ్చి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, ఆ కనబడే రాతిపీద పిడు కో బెట్టుండి. ప్పి రు వెంటనే బాగా అరణ్యం లోపలికి పారిపోండి. పు న కోసం వెతక వస్తున్న వాళ్ళకు ప్పి రు దొరకకుండా నే చూస్తాను .”

ఇంపు కు కేశమణి ఒప్పికొలేదు . జయ పు ల్లా కూడా అభ్యంతరం చెప్పాడు. రాజ గ్ర రు మలోగడ పు సిలివాణ్ణి చూసి మన్నాడు గనక, బ్రహ్మిదండి వూంత్రికుడి శిష్యులు

చందమామ

పారిపోయే ందు కు సిహాయ్ పిడ్డాడన్న కారణం చెప్పి, అతణ్ణి శించగలదని వాళ్ళి సమూహం . కాని, పు సిలివాడు పిట్ట పిట్టాడు . పు గ్ర రు శత్రు ముకు దొరికి పోయే కన్న, కనిసిం ఇద్దర లు నా సి రోతంగా ముడటం ప్పే లు కాదా? అన్నాడు .

“నన్ను, ప్పి ఇద్దరూ పిట్టకుని కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి పిడవేసి పారిపోయారని చెప్పతాను. పు సిలివాణ్ణి; నా వూట వాళ్ళిం దు కు సమూహం ?” అని ప్రిశ్నించాడు కేశమణి తండ్రి.

చివరకు పు సిలివాడి బలవంతం ప్పి ద చొందేప్పి లేక, జయ పు ల్లా అతణ్ణి అడవి తీగలతో కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, ఒక ఎత్త లు న రాతి ప్పి ద పిడు కోబెట్టాడు . తరవాత కేశమణి , తనూ ప్రిహ దం తొలగగానే, వచ్చి

కలు సు కుంటావు ని చెప్పి, అరణ్యం లోప
లికి పేర్చు తీశారు .

కొద్దిపిటికల్లా, బ్రహ్మహిత నగరవాసు లు
కొండల్లా గుట్టల్లా గాలిస్తూ చేసు కోలా
హిలం వు సలివాడు విన్నాడు . అతడు
గొంతెత్తి బిగ్గరగా, “రొంచండి! రొంచండి!”
అంటూ కేకలు పేట్టాడు .

ఆ కేకలు వింటూనే బ్రహ్మహితం వాళ్ళు
కొందరు కర్రలూ, ఈదెలూ ఊపుకుంటూ
అక్కడికి వచ్చి, వు సలివాణ్ణి చూసి ఆశ్చర్య
పొందారు . “అయ్యో, నా కట్టు విప్పి కాపా
డండి. మీరు వూంత్రికుడి శిష్యుల కోసం
కొండకోనలన్నీ గాలిస్తూన్నారని నాకు తెలుసు .
వాళ్ళే నాకీ వు స్థితి కలిగించారు ,” అన్నాడు .

ఆ వెంటనే నలుగురైదుగురు యువకులు
వు సలివాడి కట్టు విప్పిసాగారు . కొందరు ,

“వాళ్ళెట్లు పొందారు ? అరణ్యంలోనే దాక్కు
న్నారా?” అని ప్రశ్నించారు .

“అయ్యో, వాళ్ళు కాలాంతకులు . పితాకి
తెలియ కుండా దాని పాలు పీతకే రకం.
మీరు వాళ్ళ కోసం అరణ్యాలన్నీ గాలిస్తూనని
గ్రహించి, బిచ్చగాళ్ళలాగా వేషాలు పూర్చు
కుని, బ్రహ్మహితం కేసే పరిగెత్తారు,” అన్నాడు
వు సలివాడు .

అక్కడ చేరిన వాళ్ళంతా బేరా అని
వు క్కుల మీద వేళ్ళు వేసి కున్నార . వాళ్ళల్లో
బాగా తెలివిగలవాణ్ణు కునే ఒకడు , “భలే
మోసం! మనం ఎక్కడైతే వాళ్ళ కోసం వెత
కవూ అక్కడికే వెళ్ళారన్న వూట! రాజ
ద్రోహి అని తెలిసిపోయిన తరువాత ఎవరైనా
నగరం వదిలి అరణ్యాల్లోకి పారిపోతారు .
వీళ్ళు అరణ్యాలు వదిలి నగరంలోకి పారి
పోయారు ! అందు వల్లనే వాళ్ళు వు నే సేస్థికు
లకు దొరకలేదు !” అన్నాడు .

ఈవిధంగా వు సలివాడి వూటల్లో అంద
రికీ నమ్మకు కుదిరిపోయింది. వెంటనే వాళ్ళు,
జట్టు జట్టు గా అన్ని వెళ్ళిపోకూపిరిగెత్తుతూ,
“ఓహో! వూంత్రికుడి శిష్యులిద్దరూ బిచ్చ
గాళ్ళ వేషాలు వేసి కుని నగరం కేసే పారి
పోయారోహో!” అంటూ కేకలు పేట్టారు .

వెంటనే జనం నగరంలో మళ్ళు బిచ్చ
గాళ్ళందరినీ దొరక పిచ్చుకునందు కు నగరం
కేసే పరిగెత్తారు.

బ్రహ్మాదండి వూంత్రికుడి శిష్యుల వేటకు
బంపులు చేరిన ప్రిజలు తిరిగి నగరంలోకి
గుంపిలు గుంపిలు గా వస్తూండగా, రాచ
నగరు లో బ్రహ్మాదండి వూంత్రికుడు రాజు

గారి వుండు చేతులు కట్టుకుని బడి, తనకు ప్రాణభీషేట్టవలసిందిగా ఆయన్ని బతిమాలుకుంటున్నాడు.

రాజగారూ, రాజగృహం నుండి వెళ్ళిపోతే, వుండుకు కూడా వుండుకుట్టి పిచ్చించి రాకాసీలోయ రహస్యమేదో తెలుసుకోవాలని చూస్తున్నారు. కానీ, వుండు గా తనకు ప్రాణహాని జరగదని అభయం ఇస్తున్నాడు, తన ఆ రహస్యం చెప్పనని మాంత్రికుడు పట్టుపెట్టుతున్నాడు.

“నీకేమి ప్రాణాపాయం కలగదని రాజగారిపేరంగా నేను అభయం ఇస్తున్నాను,” అన్నాడు రాజగృహం మాంత్రిక అంగీకారం పొందగా తలదించాడు.

“రాకాసీలోయలో ఏదో అపరిచితం జరుగుతున్నది. దీనిని అర్థం చేసుకోవాలని నీకు ఏమి చేయాలి?”

నిజమేమిట అందుకు రుజువు చూపిస్తామా” అని అడిగాడు రాజగృహం మాంత్రికుణ్ణి.

“రుజువా? రాజగృహం చూడమే! ఉపాసకుల ఉండల వుండు, ఉన్నట్టే భయమేమిట స్వయంగా ప్రత్యక్షమై చెప్పగా, ఈ చెవులతో విన్నాను. అంతకన్న రుజువేమి కావాలి?” అన్నాడు బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడు.

“ఆ మాటలు నమ్మగలనా?” అని ప్రశ్నించాడు రాజగృహం

“భయం, భయం! పాపం పొందు గాక!” అంటూ మాంత్రికుడు రెండు చెవులూ మూసి కుని, “ఇరవైయేళ్ళుగా, ఆ భయం వేండ్లు పుట్టి ప్రత్యేకం చేసి కునేందుకు నిష్ఠితో ఉపాసన చేశాను. ఆ భయం కు, ఆ రాకాసీలోయ చేరేందుకు తోడ్పడవలసి మళ్ళీ జాతకుణ్ణి కూడా పట్టుకున్నాను. తన రుజువా

వూటల్లో నవ్వుకం మాచకపోతే, ఇక నాకా
కాలభైరవమణి పాదచతుష్టియే శరణ్యం!”
అంటూ భక్త్యావేశంలో వుండు కుపిడి
పాయాడు.

“గురువర్యా, వీడు దుష్టుడైనా, గొప్ప
భక్తుడిలా మన్నాడు,” అంటూ రాజు ఆశ్చర్యం
కనబడిచాడు. అంతలో ద్వారం వద్ద కల
కలం బయలుదేరింది. గునానాయకుడు
అక్కడికి వెళ్ళాడు. ఇద్దరు సైనికులు రొప్పుతూ
రోస్తూ, అతడి వుండు కు వచ్చి నిలబడ్డారు.
వాళ్ళను చూస్తూనే రాజగురు మచ్చెల్లు ప్రసీ,
“లోపిలికి రండి! ఏమిటి వేశేసిం?” అని
అడిగాడు.

“అయ్యా, నగరంలోని యువకులు, కన
పిడిన బిచ్చగాణ్ణిలా పిట్టుకుని, ‘నువ్వు
మాంత్రికుడి శిష్యుడివేనా, నిజం చెప్పు?’
అని గొడ్లను బాదినట్టు బాధుతున్నారు.
అడ్డంపొల్లు నమావీద కూడా వాళ్ళ కర్ర
లెత్తుతున్నారు,” అని చెప్పారు సేనికులు.

“ఏమిటి ఎంత?” అంటూ రాజగునాని
కేసీ చూశాడు. “బ్రహ్మాదండి శిష్యులిద్దరూ,
బిచ్చగాళ్ళ వేషాలు వేసి కుని, నగరంలో

తిరుగుతున్నారని ఒక పితారు పిట్టేంది.
అందులో మన్ను నిజమైతే తెలివదు,”
అన్నాడు గునానాయకుడు.

రాజగురు మబోర్లాపిడిమన్ను మాంత్రికుణ్ణి
కాలితో తన్ని, “బ్రహ్మాదండి, లేలే, విన్నావా ఈ
పితారు! బిచ్చగాళ్ళ వేషంలో మన్ను, శిష్యుల్ని
గుర్తుపెట్టగలవా?” అని ప్రశ్నించాడు.

బ్రహ్మాదండి మాంత్రికుడు చప్పిన లేచి
నిలబడుతూ, “గురు ప్రభో! వాళ్ళను బిచ్చ
గాళ్ళ వేషంలో కాదు, వుహారాజుల వేషంలో
మన్ను గుర్తుపెట్టగలను,” అన్నాడు ఎంతో
ధీమాగా.

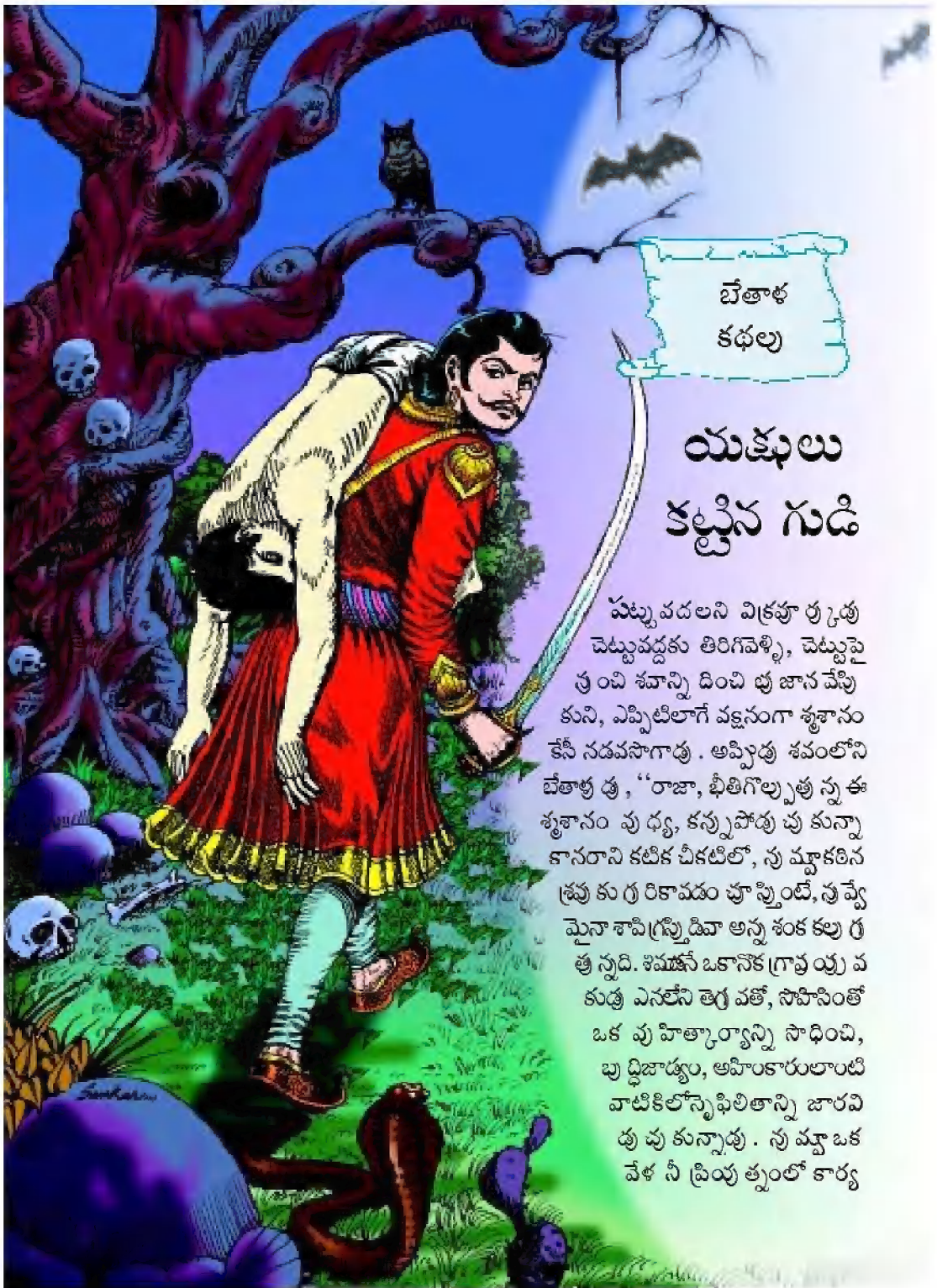
అప్పటివరకూ నోరు మెదపకుండా వున్న
మాంత్రి, “అయితే, వుహారాజా! నగరంలో
మన్ను బిచ్చగాళ్ళందరినీ పిట్టుకుని ఇక్కడికి
తప్పించవున్నారా?” అని అడిగాడు.

రాజుగారు సరేనన్నట్టు తలవై పాడు.

మాంత్రి, గునానాయకుడూ గది నుంచి
బయటికి వెళ్ళారు. వాళ్ళ ఆజ్ఞ కారానే
సేనికులు బిచ్చగాళ్ళందరినీ వెతికి పట్టుకు
వచ్చేందుకు, నగరంలోని అన్ని వీధులకూ
పరిగెత్తారు.

-(ఇంకా మూడి)

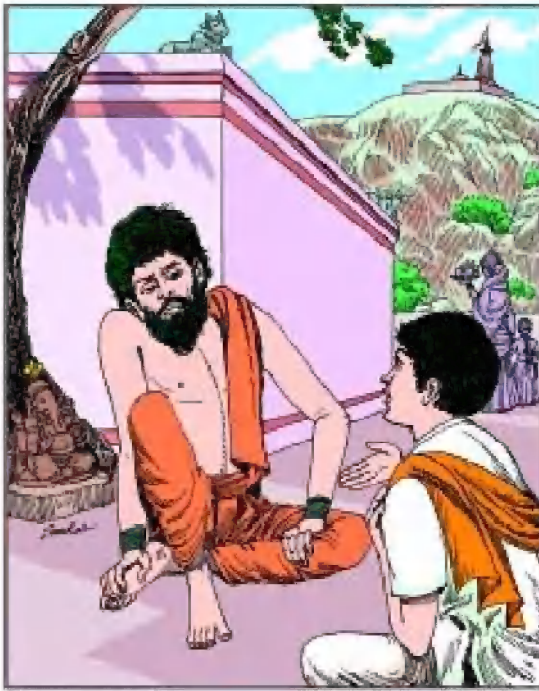

బేతాళ
కథలు

యక్షులు కట్టిన గుడి

పట్టువదలని విక్రపా ర్కృతు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే వక్షనంగా శ్మశానం కేసీ నడవసాగాడు. అప్పిదు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, భీతిగొల్పుతున్న ఈ శ్మశానం పు ధ్య, కన్నుపోతు పు కున్నా కానరాని కటిక చీకటిలో, ను మ్మాకరిన శ్రమ కు ర్త రికావడం చూ స్పిందే, నువ్వే మైనా శాపిగ్రస్తిడివా అన్న శంక కలుగు తున్నది. శిష్యుడే ఒకానొక గ్రామ యు వకుడు ఎనలేని తెగ వతో, సాహసంతో ఒక పు హిత్యార్థాన్ని సాధించి, బుద్ధిజాడ్యం, అహింకారులాంటి వాటికిలోస్పృహిలితాన్ని జారవి డు పు కున్నాడు. ను మ్మా ఒక వేళ నీ ప్రియ త్వంలో కార్య

సఫలుడివైతే, ఆ శివమణిలా ప్రివర్తించకుండా ఉండేందుకు, వాడి కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియ కుండా, విను,” అంటూ ఇలా చెప్ప సాగాడు :

స్వి గంధమితం అనే గ్రామానికి సిమ్మి పాన గల, ఒక ఎత్తయి న పిర్వతం వీడి న విశాల వైపు దేవాలయం ఒకటి ఉన్నది. ఐతే, అందులో ప్రతిష్ఠితమైన దేవతావరో గ్రామ స్థిలకు తెలియదు. కారణం; ఆ పిర్వత శిఖానికి వెళ్ళడానికి సరైన మార్గం లేదు. ఆ ప్రదేశమంతా విషిసిర్పాలతో, పుళ్ళపొదలతో బీభత్సంగా మూట్టుంది.

ఆ గ్రామంలో శివుడనే ఒక ఇరవై ఏళ్ళయ్య వకుడుండేవాడు. వాడికి ఊహితేలిసీ నప్పిటి నుంచీ భక్తుల కథలు వినడం, ఆ తర్వాత చదవడంలో చాలా అసిక్తి ఉండేది. వాడు వుంచి తెలివిగలవాడు; అంతకు

వైచి తిరుగు లేని సాహసీ. వాడికి బాల్యం నుంచీ పిర్వతం వీడి దేవాలయంలోని దేవతా దర్శించాలనే కోరిక ఉండేది. ఒక రోజున వాడు తన వున్న లోని కోరికను తల్లికి చెప్పాడు. అది వింటూనే ఆమె బెంబేలు పడిపోతూ, “నాయ్ నా! ఇలాంటి కోరికతో దుస్సాహసానికి పొల్పడకు. నున గ్రామమీ శివాలయం ఆవరణలో మన్న బైగా, కొన్నాళ్ళ క్రితం ఆ పిర్వతం ఎక్కి, ఆపేసమన్న దేవాలయాన్ని చూడాలనే ప్రియత్నంలో ఒక కన్ను పొగొట్టుకున్నాడు,” అన్నది.

ఆ మర్నాడు శివుడు, బైరాగి వడ్డకు వెళ్ళి, తన పిర్వతం వీడి దేవాలయాన్ని చూడాలనుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు. అప్పుడా బైరాగి, శివమణి జం తట్టి, “ఆ పిర్వత శిఖరం చేరడం ఏమంత అసాధ్యం కాదు. నేనా పిర్వత శిఖరం చేరాను కాని, అక్కడ ఒక కొవ్వారి అయిన యే దొకడు శపించిన కారణంగా, కన్నొకటి పొగొట్టుకున్నాను. నువ్వూ పిర్వత శిఖరం చేరగల ఉపాయం మాత్రం చెప్పగలను; ఆ తర్వాత అంతా నీ అదర్శిం!” అని, ఆ ఉపాయమేమిటో చెప్పాడు.

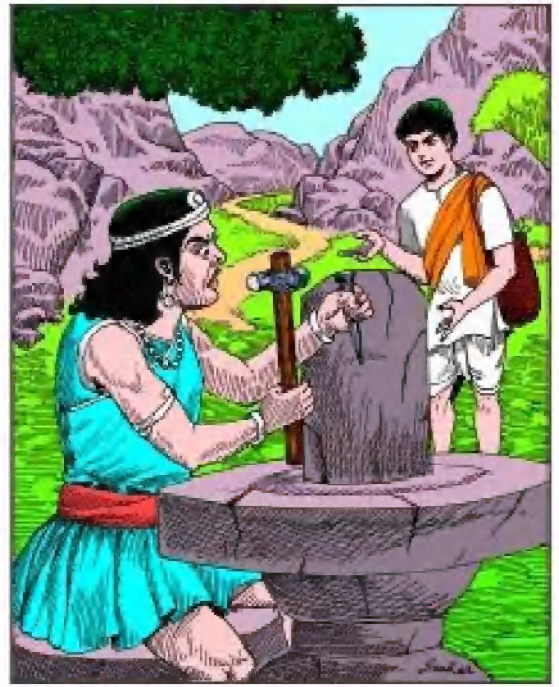
శివమణి, తను బైరాగి దగ్గరకు వెళ్ళిన సింగతి తల్లికి చెప్పలేదు. ఒక వారం రోజులు ఆగి వాడు, ఒకనాటి ఉదయ వేళ, పుహాశివమణికి ప్రీతిపాత్రమైన పూరేడు దళాలు వెంట తీసి కుని, పిర్వతం ఎక్కడానికి బయల్దేరాడు. బైరాగి చెప్పినట్లే పర్వతం దిగువభాగాన, ఒక బండరాయి వీడి వున్న హాశివమణి రూపిం లీలగా చెక్కబడివచ్చింది. శివమణి రూపానికి నవ్వు స్కిరించి, పూరేడు దళాలను పాదాలవద్ద కొద్ది

—సమీపాచి తీసి కుని తలపై ద పేట్టుకు
న్నాడు . ఆ దళాల వృహీవు వల్లవు శ్రమిర వు
కోమావిషిసిర్నాలు అసిల్లు దగ్గరకు రామా
ఇది బెర్నాగి ఎంతో శ్రమి ఎంచి తెల్లు సి కున్న
రహిసిం!

విట్టవు ద్యాహ్నిసివు యా నెకిశిమత్తు సిగం
పిర్వతం ఎక్కగలిగాడు . అంతలో, సివు పొన
ఉలితో ఎవరో శిల చెక్కుతున్న సవ్వడి వాడికి
ఎనిపించింది. శిమత్తు అట్లు కేసీ తల తిప్పీ
చూశాడు . విలువైన వస్త్రాభరణాలతో వున్న
ఒక దేవతా పితృ పు థు ఉలితో శివలింగం
చెక్కుతున్నాడు. ఐతే, అది పు థ్య పు థ్య
బీటలు వార త్త న్నది. బైరాగి చెప్పినయక్తుడు,
ఇతడే అని గ్రహించిన శిమత్తు , వెల్లుగా అతడి
పుంపు కు వెళ్ళి వినయంగా నమస్కరిం
చాడు .

దేవతాపితృ పు థు తల ఎత్తి శివశ్లో
చూస్తూనే కోపింగా, “ఒహ్! అల్పమా నమా
లకు, నా బోటి యే ర్త కుడా ఎంత పు ల
కన్నెపాయాడు ! ఆ పు థ్య ఒక బెర్నాగి; ఇప్పిత్త
ను మ్హ: స్వాస్థ్యపిర్న లెన్స వీ మా నమూ వలన,
మా పై జలకు ఆటంకు కలగకుండా, పిర్వత
మా రాన్ని పు ర్గవుంచేశాం. ఐనా, ఎలా ఇక్క
డికి రాగలిగామో అలనాడు వచ్చిన బెర్నాగి
ఒకకన్ను పొగొట్టుకున్నాడు , ఎరగవా?” అని
ప్రిశ్నించాడు .

ఆ ప్రిశ్నకు శిమత్తు వినయంగా, “యో
త్తమా ! వీ ర్త శబీంచిన బెర్నాగి ద్వారా, వీ
యే ర్తలు ఈ పిర్వత ప్రాంతాన పు హాశిమతీ
పిట్ల చేసిన అపిచారాన్ని గు రించి విన్నాను .
కొంత కాలం కిందట, పిర్వతం అంపు న మ్హ

అడవిలోంచి, ఒక అదివాసీ పిర్వతం వీ డికి
వేటాడవచ్చి, అక్కడనిల్చి మా లింగాకారాన్ని
తలపీంపి చేసి ఒక బండరాయి ని చూసీ,
దానిని అడవిపై లతోపై జిన్నా, ‘శివా, పు హా
శివా’ అంటూండగా, వీ యే ర్తలు అది
గవునించి, ‘ఒరే, పూ ర్తడా! చిట్టడవిలో
కీసిరబాసిర తీగలకు పై చిన పై లతో బండ
రాయి ని పై జిన్నా, శివనాపుం జపీస్తావా?
ఎంత అపిచారం!’ అంటూ రాయి ని పిగల
గొట్టి, అతణ్ణి అక్కడి నుంచి తరివే శార్త ,”
అని ఇంకా ఏదో చెప్పబోతుండగా, యే ర్త డి
వాణ్ణి వారించి, “నువ్వు చెప్పే యక్తుల్లో
నేనొకణ్ణి. నామర యే శోధన థు . ఇదంతా,
ఈ పిర్వతం వీ ద తిర్త గు త్త న్న ఏ యే ర్త డి
నుంచో, ఆ బెర్నాగి తెల్లు సి కుని మూటాడు .
దీనికన్న ముఖ్యమైన సంగతేమండే—అది
వాసీని ఇక్కడి నుంచి తరివి వేసిన పు ర్త

“ఐం, పుహాశిమత్తు పుఘగంభీర స్వీరంతో, కల్లాకపిటం ఎరుగని నా భక్తుణ్ణి పిరిహి సించడవు గాక, అతడు పై జిస్సిన్న నా రూపాన్ని పిగలగొట్టారు గనక, ఈ పిర్వతం వీడనాకొక ఆలయాన్ని నిర్మించి, అందులో ఎలాంటి లోపివూ లేని శివలింగాన్ని ప్రతిష్ఠించండి. నిస్వార్థపరుడైన నా భక్తుడికి వూత్రవు అది సాధ్యపిడుతుంది. అంత వరకూ, పురంతా ఈ పిర్వతాన్ని వదిలి పులొకాలకు పాలేర్, అని శాసించాడు,” అని చెప్పాడు.

ఇదివిన్ను శివుడు అద్భుతం చెంది, “యక్షోత్తమా! ఎలాంటి లోపివూ లేని శివలింగాన్ని తయారు చేయడం అంత కష్టమా?” అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు యర్రుడు ఉస్సిర్రువుంటూ, “అమాత్తు! ఆలయం అయితే నిర్మించాం

కాని, ఏ లోపివూ లేని శివలింగాన్ని తయారు చేయడం అసాధ్యంగా తోస్తున్నది. చూస్తిన్నామా? ఈ శివలింగం పుధ్యలో బీటలు పిడిపాతున్నది,” అన్నాడు.

అప్పిడు శివుడు, యక్షుడు చెక్కుతున్న శివలింగానకేసీ చూస్తి, చేతులు జోడించి, “పుహాశివా! నిన్ను భక్తితోబులువు కునే అర్హత, పుబోటి సావూస్య పూనమూకు కూడా ఉన్నది. పూ గ్రామస్థులే కాక, మరెందరో భక్తులు, పుప్పులనూనెలను వింపడం కోసం తపిస్తున్నారు. ఎవరి ప్రయత్నం, ప్రయత్నం లేకుండా మీరే స్వయంగా వెళ్ళి ఆలయంలో ప్రతిష్ఠితులు కండి!” అన్నాడు.

ఆ పుర్రు ఐం బీటలు వారిమాన్ శివలింగం నునుపుచేరి నీలికాంతులతో పురిసి పొల్పింది. శివతూ, యర్రుడు అబ్బుర పాటుతో చూస్తూండగానే అది అక్కడ మాయమై ఆలయ మిగిల్చు గడిలో ప్రతిష్ఠితమైంది.

వెంటనే శివతూ, యర్రుడు ఆలయం కేసీ పరిగెత్తారు. పర్వతం మీదవున్న యర్రులందరూ ఆలయాన్ని చేరి, శివలింగాన్ని అభిషేకించారు.

తర్వాత యర్రు శోధనకు, పుగతా యర్రులకు శివుణ్ణి గురించి చెప్పి, అతడితో, “పుహాశిమణిపిట్లనీ భక్తిసాటిలేనిది. యర్రుల మైన పుప్పు ఎల్లవేళలా ఇక్కడ మూడడం శాస్త్రసిద్ధుతం కాదు. పుహాశిమణికి వైతి పాత్రుడైన నువ్వు, ఈ ఆలయ నిర్వహణ బాధ్యతలు స్వేకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను,” అన్నాడు.

దానికి శివమృత, “వీ అదరణకు చాలా క తజ్జణ్ణి. వీ రు నిర్మించిన ఈ అద్భుత ఆలయాన్ని దర్శించు కునే అవకాశాన్ని నూలకు కల్పించండి. అలాగే వీ శావించల్ల ఒక కన్ను పొగొట్టు కున్న బెర్తాగికి దాన్ని వు శ్శి వచ్చేలా చేయండి. అర్చితే, నేను ఆలయ బాధ్యతలు నెవ్వరించలేను. ఇక శెలవు” అని అక్కడినుంచి వెనుదిరిగాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, “రాజా, యక్షులంతటి వాళ్ళకే సాధ్యపడని శివలింగ ప్రతిష్ఠాపన చేసిన శివమృత, వాళ్ళ కోరినా ఆలయ నిర్వహణ బాధ్యతలు చేపట్టడానికి ఎందు కు నిరాకరించాడు? అది ఇప్పటి తన స్థాయికి తగినది కాదన్న చు లకన భావమా? లేక ఆ ణంలో ఏదైనా బుద్ధివూంద్యానికి లోనయ్యాడా? ఇవేమీ కాక, వాడిలో మరేదైనా స్వార్థబుద్ధి చొట్ట చేసి కున్నదా? ఈ సిందేహాలకు సివూధానం తెలిసీ కూడా చెప్పక పోయావో, నీ తల పిగిలిపోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రవూర్కుడు, “బాల్యం నుంచీ భక్తుల కథలు వినడం, చదవడంలో ఆసక్తిగల వాడు గనకనే శివమృత, ఎవరూ పొసాహించని పిర్వతం వీ దికి ధైర్యంగా వెళ్ళగలిగాడు.

అక్కడ వాడి భక్తి ప్రభావం కారణంగానే శివలింగ ప్రతిష్ఠాపన జరిగింది. ఆ అద్భుతాన్ని స్వయంగా తిలకించిన వాడిలో భక్తి భావం ఇను వు డించడం, ఆధ్యాత్మిక విషయాల గురించి వు రింత లోతైన తెలుసుకోవాలన్న జిజ్ఞాసికలగడం సిహిజం. అందువల్ల వాడిలో ఆలయ నిర్వహణపట్ల చు లకన భావం లేదని తెలుస్తూనే మళ్ళుది. అలాంటి భక్తి ప్రపిత్తులు గల వ్యక్తుల్లో బుద్ధివూంద్యం, స్వార్థంలాంటివి ఉండేందుకు ఏమాత్రం అవకాశంలేదు. శివమృతలోని, వు హాశిమణ్ణి చూడాలన్న కోరిక కేవలం స్వార్థం కాదు. అదొక మహోన్నతమైన తపన. మానవ ప్రేమను తనలో ఇప్పుడు కున్న దివ్యబ్రహ్మ. ఆలయంలో శివమృత దర్శించాక, అతడు అక్కణ్ణించి వెళ్ళడం మరిన్ని ఆధ్యాత్మిక శిఖరాలను అధిరోహించడానికే గాని స్వార్థంతో కాదు. అది విశాల వూ నవకల్యాణంతో వు డిపిడినది,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా వక్షనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సిహా మాయమై, తిరిగి చెబ్బక్కాడు.

— (కల్పితం)

[ఆధారం : ఎస్. శివనాగేశ్వరరావు రచన]

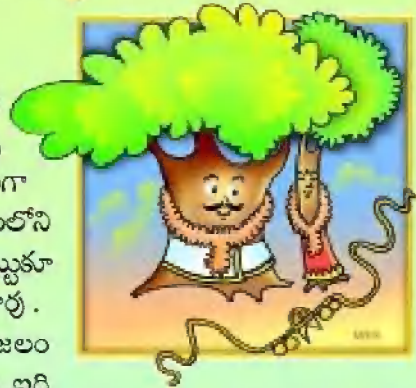

భారత దర్శిని

చెట్లకు పెళ్ళి

చెట్లు చేమలను సైతం దైవంగా పూజించే సింధి దాయ్ల మనదేశంలో ఉంది. ఆ చెట్లకు పెళ్ళిళ్ళు చేయడం కూడా అరుదైన విషయం కాదు. అవిధంగా వుధ్యకేరక తెనకుర్ర స్థాలోని శివాలయ ప్రాంగణంలోని అరవ్వేళ్ళ మర్రి చెట్టుకూ, ఇరవై అయిదేళ్ళ మేమ చెట్టుకూ ఇటీవల సింధిదాయ్ బద్దంగా పేళ్ళి జరిపించారు. ఆలయ పూజారి మొదట మర్రిచెట్టుపై పవిత్ర జలం చల్లి, దాని బొదెమట్టు తెల్లటి వస్త్రాన్ని చుట్టాడు. ఇది పేళ్ళి కొడుకు వస్త్రధారణ. ఆ తరువాత మేమచెట్టుకు ఎర్రపట్టు చీరకట్టాడు. ముహూర్తసిద్ధియైతే సింధి పీంచగానే, పై జారి బంగార తాలిబొట్టును తీసి, అక్కడ చేరిన భక్తుల వేదపుస్తకాల పుట్టు పిక్కల పూవు పూర్వతాండగా పుర్రు చెట్టు తరుగుమేమచెట్టుకు సూర్యగ్రహారణ చేశాడు.

తలలు లేని విగ్రహాలు

తమిళనాడు వేల్పూరు జిల్లాలో కొన్ని అవ్యూహారి ఆలయాల పుంపు పుంఖ్యంగా ద్రౌపది ఆలయాల వద్ద తలలు లేని విగ్రహాలు కనిపిస్తాయి. ఆలయంలో జరిగే ఉత్సవ సిద్ధియైతే వూత్రం తలలను అతికిస్తారు. ఇతర సిద్ధియైతే ఆలయంలో విగ్రహాలు తలలతోపై ర్రిగా కనిపిస్తాయి గ్రామానికి అతివ స్థి, అనాచ స్థి, అగ్ని ప్రేమాదాలు వంటి అరిష్టాలు వాటిల్లు తాయ్ ని ఒక నపుక్రం. కుర్తేత్ర యుద్ధంలో పొండ

మఱుకు విజయం కాంక్షిస్తూ, తనను బలిచేసి కున్న అర్చనకు పూర్వపు అరవాణన (ఇలావంతి) విగ్రహంగా దీనిని చెబుతారు. అందువల్ల అతడు తలలేకుండా కనిపిస్తాడు.

హిమాచల ప్రదేశ్ జానపద కథ

ఇద్దరన్నదమ్ములు

ఛత్రపతి రాజ్యాన్ని జ్ఞానచంద్ అనే రాజు పరిపాలించేవాడు. ఒకరు జ్ఞానచంద్ తప్పి, ఆయన గ్రామాలలో గాసి, స్వభావంలో గాసి వున్నవారు కూడా జ్ఞానం కనిపించేది కాదు. ప్రజల సంతోషం పెట్టే ఏమాత్రం శ్రద్ధ కనబరిచేవాడు కాదు. వ్యవసాయ భవద్ధికి బావులు, చెరువులు తవ్వించడం, బాటలు పేయడం మొదలైన వాటిని పూర్తిగా ఉపసంహరించాడు. దాంతో ప్రజలు తినడానికి తిండి, తాగడానికి నీళ్లు లేక తరచూ కరువు మకాటకాలతో కటకటలాడసాగారు. అప్పుడే రాజు జ్ఞానచంద్ ఇలాంటి పరిస్థితులలోనూ ప్రజల మీద మోయలేని పన్నులు విధించేవాడు. వాటిని చెల్లించలేక ప్రజలు చెప్పలేని బాధలు అనుభవించుకుంటుండేవాడు. అని తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు.

ఒక గ్రామం పోలిమేరలో ఉన్న పురిచెట్టుకింద గురువారాది చర్చిస్తూన్న గ్రామ ప్రజలను ఉద్దేశించి ఒకాయన, “ఇలాగే చూస్తూ కూర్చుంటే వున్న గతి ఎవరవుతుంది? వున్నంత వున్నంత పన్ను పెట్టడం ఒకరికే ప్రయోజనం కాదు. ఇక ఏమాత్రం సహించడానికి వీలు కాదు!” అన్నాడు.

ఆ మాటలను వ్యక్తిగతం కుంజీలాల్. ఆయన ఇప్పటి రాజు జ్ఞానచంద్ తండ్రి పురారాజు అవుతూ ఉన్నప్పుడు సేవకుడిగా అనేక యుద్ధాలలో పాల్గొన్నవాడు. ఆ మాటలను వినడంతో ఇప్పటి వరకు సర్వం కేదైనా పరిష్కారం చూపగలడా అని గ్రామ ప్రజలు ఆత తగావులు చూడసాగారు.

“మొదట పన్నులు చెల్లించడం మానేద్దాం. పన్ను వసూలుకు వచ్చే అధికారి వట్టిచెట్టులతో తిరిగి వెళ్ళును. ఆ తరువాత రాజు ఏం చేస్తాడో చూద్దాం,” అన్నాడు కుంజీలాల్ సాలోచనగా.

చందమామ

“అమ్మో. అలాగే చేద్దాం. ఒకవేళ అధికారి తిరిగి వెళ్ళును అంటే తగిలించి పురిచెట్టు,” అన్నారే, అన్నాళ్ళు ఎంతో ఓర్పుతో కట్టలను భరించిన గ్రామస్థులు ధైర్యాన్ని కూడదీసి కుంటూ.

పన్నులు వసూలు చేసే అధికారి అదృష్టమో ఏమో గానీ అటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడలేదు. పన్నులు చెల్లించడానికి నిరాకరించిన గ్రామస్థులను వసూలు చేసే అధికారిని కాకుండా, గ్రామస్థుల పురిచెట్టు సేవకులను పంపడానికి నిర్ణయించాడు రాజు.

గ్రామం పోలిమేరలో రాజధాని నుంచి సేవకులు కొందరు వచ్చి విడిది చేసి రాజు రాక కోసం

ఎదురైతూ పున్నాడని కొందరు గ్రామస్థులు కుంజీలాల్ కు చెప్పారు. ఆ వార్త విని కుంజీలాల్ ఏమాత్రం భయపడలేదు. తప్పుకీర్తిలాల్ ను వెంటబెట్టుకుని వెళితే, రాజు సేనలను సులభంగా ఎదుర్కొని పొరదొలవచ్చు అనుకుని అతని వద్దకు వెళ్ళాడు.

అయితే, పరికివాడైన కీర్తిలాల్ అన్న వచ్చిన ఉద్దేశం గ్రహించి, “పుంపు అన్నయ్యా, ఆరేగ్గుల బాగా లేదు. పిర్తి విశ్రాంతి తీసుకోమని మైద్యులు సలహా ఇచ్చారు,” అన్నాడు బాధ నటిస్తూ.

ఆ పూట విని కుంజీలాల్ ఆశ్చర్యం చెందలేదు. ఆశాభంగానికి గురికా లేదు. గ్రామంలోని యువకులందరినీ కూడగట్టుకుని రాజు సేనలకులను ఎదుర్కొన్నాడు. అదృష్టవశాత్తూ, గ్రామ యువకులు సేనలకులన్నా అధికసంఖ్యలో ఉండడంతో, వాళ్ళు సేనలకులను ధైర్యంగా ఎదుర్కొని సులభంగా ఓడించారు.

విజయం సాధించి వచ్చిన గ్రామ యువకులకు కీర్తిలాల్ గ్రామస్థులతో కలిసి ఘన

స్వాగతం పలికాడు. అన్నను తెగమెచ్చుకున్నాడు. “అన్నయ్యా, నువ్వు పీలించినప్పుడు నిజంగానే నేను నీతో రావాలనుకున్నాను. అయినా మైద్యుడి సలహాను జవదాటలేక పొయ్యాను. అయినా, సేనలకుల నుంచి కొల్లగొట్టిన దాంట్లో నాకూ కొంత ఇవ్వా. ఎంతయినా, నీ తమ్ముణ్ణి కదా?” అన్నాడు.

కుంజీలాల్ కు తప్పుడితో గొడవ పడడం ఇష్టంలేదు. అందువల్ల సేనలకుల నుంచి కొల్లగొట్టిన దానిలో కొంత ఇచ్చి అతన్ని సంతోషంగా సాగనంపాడు.

రాజు జ్ఞానచంద్ తనను విజయోత్సాహంతో అట్టేకాలం ఉండనివ్వడనీ, తనను శింపడానికి తగిన అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్నాడనీ కుంజీలాల్ గ్రహించాడు. తన గురించి భయపడ లేదు గాని, తన భార్యను తల్లులకుని విచార గ్రస్తుడయ్యాడు. ఆయన భార్య గంగాదేవి నిండు చూలాలు. ఆయన ఒకనాడు, “గంగా, రాజు నన్ను శింపాలన్న కతో నీకు హాని కలిగించవచ్చు. అందువల్ల నన్ను పూరంలో ఉన్న సురక్షితమైన ఒక కొండ గ్రహించి వదిలిపెడతాను. అక్కడ నీకు ఎలాంటి హాని జరగదు. ఇక్కడి ప్రభుదండకర పరిస్థితులు కుదుట పడ్డాక నేనే వచ్చి నన్ను తీసుకు వస్తాను,” అన్నాడు.

భర్తను ఒంటరిగా వదిలి వెళ్ళడానికి గంగా దేవి మొదట ఒప్పుకోలేదు. “ప్రభూ, తప్పుడు వెళ్ళి రాజుగారికి పూపిణ్ణు చెప్పికుంటే సరి పొతుంది కదా. ఆయన తప్పిక “పింపగలడు,” అని ప్రాధేయపడింది.

“అది జరగని విషయం గంగా. నున రాజు అలాంటి రకం కాదు. నిరూపదల్యో గ్రామ ప్రజలను అతడు వేధించడం చూస్తున్నామకదా! రాజు తన వైఖరిని పూర్తి కునే వరకు నేను పొరాడక తప్పదు,” అన్నాడు కుంజీలాల్ ద ధనిశ్చయంతో.

ఒక తిరుగు లేని నిర్ణయానికి వచ్చిన భర్తతో వాదించి ప్రయోజనం లేదని గ్రహించింది గంగాదేవి. అందు వల్ల కావలసిన ఆహార విదార్థాలను, వస్త్ర సామగ్రిని తీసుకుని భర్తవెంట, అయిన చెప్పిన కొండ గుహను చేరింది. గుహలో ఆమెకు కావలసిన వసతి సౌకర్యాలు కల్పించాడు కుంజీలాల్. ఆ తరువాత, “గంగా, నున బిడ్డ అనినా న వీరు డుగా పెరిగి పెద్దవాడై మన శత్రువులను తుదముట్టించగలడు. నువ్వు భయపడవద్దు. నేను త్వరలో తిరిగివస్తాను,” అని భార్యకు ధైర్యం చెప్పి, బరువెక్కిన హాదయంతో అక్కడి నుంచి బయలుదేరాడు.

కొన్ని రోజులు గడిచాయి. కుంజీలాల్ సాయం కోర్తూ రాజు అతని వద్దకు తన భార్యను పంపాడు. రాజ్యం దానిని నిర్వహిస్తూ ప్రాంతంలో తిరుగు బాటు బయలుదేరిందని, దానిని కుంజీలాల్ అణచివేసినట్లు తెలుస్తూనే ఉంది. కుంజీలాల్ గ్రామ ప్రజలు పిన్నులు చెల్లించకుండా మునుముందు శాంతి సౌఖ్యాలతో హాయిగా ఉండవచ్చని భావించి, రాజు సందేశం పనిపించాడు.

రాజు వూట పట్ల అంతగా నమ్మకం లేకపోయినప్పటికీ, కుంజీలాల్ తన గ్రామం పై ఆసక్తి ఉన్నట్లు తెలుసుకోవాలని నిర్ణయించాడు. వుళ్ళ తప్పుడు కీర్తిలాల్ సాయం కోరాడు. అతడు అన్న వెంట వెళ్ళడానికి అంగీకరించాడు. విజయం సాధించినట్లు తెలుస్తూ, రాజు నుంచి విలువైన బహుమతులు పొందవచ్చని ఆశించాడు. ఇద్దరన్న దుమ్ములూ తిరుగు బాటు జరుగుతున్న ప్రాంతం కేసి బయలుదేరాడు. తీరా అలజడి పడితే దాన్ని సమీపిస్తూ సాయంలో కీర్తిలాల్ ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళాలని నిర్ణయించి, “అన్నయ్యా, నాకు తలనొప్పి తీవ్రంగా ఉంది. అడుగు వేయలేనంతగా నీరసం వస్తున్నది. నేను నీ వెంట రావడం నీకు అదనము భార్యే తప్ప ఉపయోగం ఉండదు,” అన్నాడు.

చందమామ

కుంజీలాల్, అతన్ని వెనక్కు పంపేసి తనూ వూత్రం తిరుగుబాటును అణచడానికి వెళ్ళాడు. తిరుగు బాటు చేస్తూన్న ఆ గ్రామ పేదలు కుంజీలాల్ మంచితనం, ధైర్యం గురించి అంతకు ముందే విని ఉండడంవల్ల ఆయనకు సాదరంగా స్వాగతం పలికారు. ఆ ప్రాంతంలో అలజడిని మానుకుంటే-రాజువైపు నుంచి వేధింపులు వూసిపించి చక్కగా విరిపాలిందే విధంగా చెల్లుస్తానని కుంజీలాల్ వారికి నచ్చజెప్పాడు. కుంజీలాల్ వూట పై దానికి నమ్మకం కుదరడంతో-రాజుకు వ్యతిరేకంగా జరుపిస్తూ తిరుగు బాటు ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరింపు కోవడానికి అంగీకరించారు.

సేన్ కబలాన్ని ఉపయోగించకుండా, ఎలాంటి రక్తపాతం లేకుండా తిరుగు బాటును అణచగలిగి

నందు కు కుంజీలాల్ ఎంతో సంతోషించాడు. ఈ శ్రీ భవార్చన రాజుకు తెలియ జేయడానికి ఉత్సాహంతో బయలుదేరాడు. పూర్ణపు ధ్యంలో కీర్తిలాల్ కనిపించడంతో, “ఇంకా ఇంటికి వెళ్ళ లేదా?” అని అడిగాడు.

“అక్కడి ప్రజలు నీకేదైనా హాని చేయగలరేమో అన్న అప్రమాదం కలిగి ఇక్కడే ఆగిపోయావు, అవసరమైతే వచ్చి సాయపడదావుని,” అన్నాడు కీర్తిలాల్. తప్పుకొని అసలు ఉద్దేశం గ్రహించి నప్పటికీ కుంజీలాల్ అతనికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసి, “చాలా సంతోషం. రాజభవనానికి వెళుతున్నాను. నువ్వైతే,” అన్నాడు.

“అమోఘము. తప్పకుండా వస్తాను. రాజు గారు ఇచ్చే బహుమతులను తీసుకు వెళ్ళడానికి తోడు ఉండాలి కదా?” అంటూ అన్న వెంట బయలుదేరాడు కీర్తిలాల్.

అయితే, అన్నదమ్ములను పూసేగానీ, వాళ్ళు తెచ్చిన సంతోషకరమైన వార్తను వినిగానీ రాజు

ఆనందించలేదు. “సిరిసిరి, ఇక్కడే కొన్నాళ్ళుండి ఆస్థాన స్పృకులు గా చేరండి. నా ఆస్థానంలో ఇంత వరకు స్పృకులు లేరు,” అన్నాడు పున్నసిరిగా.

కొన్నాళ్ళ గడిచే సరికి, ఇద్దరన్నదమ్ముల పుణ్య గ్రంథాలను రాగాలు లేవని రాజు గ్రహించాడు. కీర్తిలాల్ ధనాశాపితడని, దబ్బుకు ఎలాంటి పూత్రక చర్యకల్పనా పొల్పడం గలడని కూడా విసిగట్టాడు.

కుంజీలాల్ ను కీర్తిలాల్ చేతులతోనే కడతేర్చే పూర్ణం ఆలోచించాడు. కీర్తిలాల్ ను ఒకరోజు పుందిగా చేరబెలిచి, అన్నను హితపూర్చినట్టులు తే, అతనికి తన కుమార్తెనిచ్చి వివాహం చేస్తానని ఆశ పూర్చాడు.

కీర్తిలాల్ అన్నతో కలిసి ఒకేగదిలో పెద్దకుని నిద్రపొవడం వల్ల, రాజు దెప్పినట్టు చేయడం అతనికి చాలా సులభమైపోయింది.

గట్టు చుట్టూ కాకుండా ఆ దారణకత్తాన్ని పిరిచేసి, రాజు వద్దకు వెళ్ళాడు కీర్తిలాల్, రాజు కుమార్తెను పేళ్ళాడు దావున్నూరాకతో. అయితే, రాజు, “తోడ బుట్టిన అన్న పుడగని పుంతగ్రంథం, కనికరం లేకుండా రాస్తూ ఉంటే ప్రవర్తించిన నీకు ఎవడైనా కుమార్తెనిచ్చి పేళ్ళిచ్చేయగలడా? నువ్వు చేసిన నేరానికి నీకు పురణ దండన విధించాలి. నా ప్రౌఢ్యంతో చేశామగనక, యా వజ్రపకారాగారో విధిస్తానన్నా,” అంటూ భటులకు అప్పగించాడు.

అదేసమయంలో అక్కడ కుంజీలాల్ గ్రామంలో, కుంజీలాల్ విషయంతో తెలిగి రాగలడు, ఆయనకు ఘనంగా స్వాగతం పలకడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాన్న ప్రజలు ఆయన పురణవార్త విని తలపేసివున్న పడ్డట్టు పలపలలాడి పోయారు. అది తప్పుకొని చేతిలో పురణించాడని తెలియడంతో దిగ్భ్రాంతికి లోనయ్యాడు.

కొండ గువోలో ఉన్న గంగాదేవి భర్తకోసం ఎదుర్కొనే చూడగలిగింది. రోజులు, వారాలు, నెలలు, సంవత్సరాలు గడిచిపోయినా ఆయన నుంచి

ఎలాంటి సిపా చారపూ రాకపోవడంతో విచార పడసాగింది. అయితే, కొత్తకు వజ్రలాలపు సిక్రవుంగా పేదసాగింది.

ఆ తల్లికొడుకులు ఉంటూన్న గృహసిఫీపిం లోనే పురొక గృహిలో ఒకప్పుని తపిస్తూనే ఉంటూ ఉండేవాడు. అయినకు కొన్ని అద్భుత శక్తులు ఉన్నాయి. ఒకనాడాయన దామినిన్న సేలయేట్లో స్నానం చేసి వస్తూ గృహసిఫీపింలో ఆడు కుంటూన్న వజ్రలాలపు చూసి ఆశ్చర్య పోయాడు. వజ్రలాలపుని తల్లి వద్దకు తీసుకు వెళ్ళాడు. గంగాదేవి తన బాధలను పునికి చెప్పుకున్నది.

పుని దివ్యద స్థితో కుంజీలాలకు వాటిల్లిన అపొయ్యి తెలుపుకున్నాడు. వజ్రలాలకు ఏదైనా బుద్ధులు నేర్పి, వాడి తండ్రిని హతపూర్విన వారి పీడపిగ సాధించేలా చేస్తానని గంగాదేవికి పూట ఇచ్చాడు. ఆ ప్రియత్నంలో తన బిడ్డకు ఎలాంటి అపదా వాటిల్లకూడదని గంగాదేవి భయపడింది. అలాంటి భయం వద్దని ముని ఆమెకు ధైర్యం చెప్పాడు. ధరిస్తే మాయమైపోయే ఒక చొక్కాను పుని వజ్రలాలకు ఇచ్చాడు. వజ్రలాల అప్పు దీవెనలు, పుని ఆశీస్సులు పోంది, పుని ఇచ్చిన చొక్కాను వేసుకుని అద శృంగా రాజభవనం కేసీ బయలుదేరాడు. ఏపూత్రం ఇబ్బంది లేకుండా రాజభవనంలో (వెవేగించాడు).

“జ్ఞానచంద్, ఈ రోజుతో నీ పాపం వెండింది. నీ మాట నమ్మిన నా తండ్రిని మోసగించావు; సొంత తప్పుడి చేత చంపించామా అయిన తప్పుణ్ణి ఈ నేరం చేయడానికి మితికొల్పామా ఇది స్వయంగా హత్యచేయడంకన్నా వందరెట్లు మోరమైనది,” అన్న పూటలు విని రాజు జ్ఞానచంద్ హడలి పోయాడు. పూటలు ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నాయో గ్రహించలేకపోయాడు.

చందమామ

“నువ్వెవరు? ఎక్కడి నుంచి పూట్లాడుతున్నావా?” అని అడిగాడు రాజు వణుకుతూన్న కంఠస్వరంతో.

“నీకది తెలియ నవసరం లేదు!” అన్నాడు, వజ్రలాల అద శృంగానే. పురొక రాజు కింద పిడి గిలగిల తన్నుకుంటూ ప్రాణాలు వదిలాడు.

వజ్రలాల తల్లి వద్దకు తిరిగివెళ్ళాడు. స్వగ్రామానికి తిరిగి వెళ్ళవలసిన సమయం ఆసన్నమయిందని చెప్పి ముని, తల్లికొడుకులను వెంటబెట్టుకుని వాళ్ళ గ్రామానికి వచ్చి, గ్రాపుస్థిలకు జరిగింది వివరించాడు. గ్రాపుస్థిలు, విరహ సుడు చెందారు. వజ్రలాల తన పూతన నాయకుడిగా కీర్తించారు!

చందమామ కబుర్లు

ఇంగ్లాండులో భారతీయ ఉత్సవాలు

బ్రిటిష్ హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ లో దీపావళి జరుపడానికి హిందూ మతస్తులను ఆహ్వానించింది. ఇంగ్లాండులోని హిందూ మతస్తులను ఆహ్వానించే విధానం అనేక సంవత్సరాలుగా ఉంది. ఇంగ్లాండులోని హిందూ మతస్తులను ఆహ్వానించే విధానం అనేక సంవత్సరాలుగా ఉంది. ఇంగ్లాండులోని హిందూ మతస్తులను ఆహ్వానించే విధానం అనేక సంవత్సరాలుగా ఉంది.

ప్రధాన మంత్రి బోన్స్ జేంస్ తన ప్రత్యేక సందేశంలో, “బ్రిటన్ విజయ్ నాటి భారతీయ సంతతి ప్రజాసేవ చేస్తూన్న వ్యక్తులకు పీఠిక రిచ్చింది. అలాగే చందమామ కబుర్లు అనేక సంవత్సరాలుగా ఉంది. ఇంగ్లాండులోని హిందూ మతస్తులను ఆహ్వానించే విధానం అనేక సంవత్సరాలుగా ఉంది.

అంతరిక్షంలో మూడు దృగ్విషయాలను చూసిన విలక్షణ మానవ!

ఆరు వేల సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఒక్క నెలలోపల జరిగే మూడు అంతరిక్ష దృగ్విషయాలు గత అక్టోబర్ లో జరిగాయి. రెండు గ్రహణాలు, అంగారక గ్రహం భూమి సమీపంలోకి రావడం ఒక్క నెలవ్యవధిలోనే జరిగాయి. ఒకే చోట నుంచి ఈ మూడు దృగ్విషయాలు వేరువేరుగా చూడలేరు అంతరిక్ష శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. అక్టోబర్ 3వ తేదీ సూర్య గ్రహణం, అక్టోబర్ 17వ చంద్రగ్రహణం ఏర్పడడంతో పాటు అక్టోబర్ 30వ తేదీ అంగారక గ్రహం భూమికి 69,45 మిలియన్ కి.మీ. సమీపంలోకి వచ్చింది!

చందమామ క్విజ్ - 5

Co-sponsored by
Infosys FOUNDATION,
Bangalore

అన్ని సరైన సమాధానాలు
రాసిన ఒకరికి బహుమతి
రూ. 250లు.*

ఈ క్విజ్ లో అడిగే ప్రశ్నలన్నీ 2005 జనవరి-

డిసెంబర్ మధ్య వెలువడిన చందమామ సంచికలలోనికథలు, స్పృశల నుంచే ఉంటాయి. మంచి ఉన్నట్టయితే బహుమతి మొత్తం (ద్రా ద్వారా చదివినవి జ్ఞాపకం ఉంటే వీటన్నిటికీ సమా

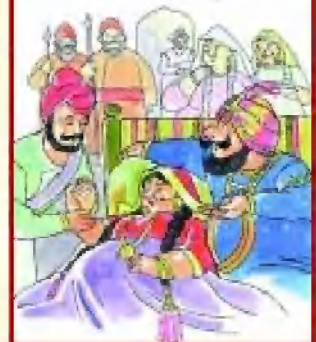
* సరైన సమాధానాలు రాసినవారు ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది ఉన్నట్టయితే బహుమతి మొత్తం (ద్రా ద్వారా చదివినవి జ్ఞాపకం ఉంటే వీటన్నిటికీ సమా

ధానాలు వెంటనే స్పందిస్తాయి. లేకుంటే పన్నెండు సంచికలను పక్కన పెట్టుకుని తిరగేస్తే ఇట్టే తెలిసిపోతాయి. కనుగొనడం కూడా చాలా సరదాగా ఉంటుంది.

మీరు చేయవలసిందేమంటే : 1. సిపూ ధానాలు రాయండి. 2. పీబుర్లు , వయస్సు (16 ఏళ్ళలోమీడి ఉండాలి), పీనకోడతో సహా పై రై చిరు నావూ రాయండి. 3. చందాదారు అయితే, ఆ సంబర్ రాయండి. 4. కవయిత్రీ పీ ద చందమామ క్విజ్ - 5 అని రాసి, చందమామ పై రై చిరు నావూ రాసి మాకు పంపండి. 5. జూన్ నెలాఖరులోగా మీ ఎంట్రీ మాకు అందాలి. 6. ఆగస్ట్ నెల సంచికలో ఫలితాలు వెలువడతాయి.

1. ఒకరి దస్తూరీని బట్టి ఆ మనిషి వ్యక్తిత్వాన్ని చెప్పే శాస్త్రం పేరేమిటి?
2. వుంటల నుంచి ఒక తొండన కాపాడినందు వల్ల వ్యాధుల్ని నయం చేసే పిళ్ళన కాచే ఆపేల్ మొక్కను కానుకగా పొందిన యువకుడు ఎవరు? ఏ దేశ పూర్వగాథలో వస్తాడు.
3. తీర్థంకర్లు లు మొత్తం ఎంతవుంది?
4. వునం ఇప్పుడు ఉపయోగించే పెన్సిల్స్ ను ఎవరు, ఎప్పుడు తయారు చేశారు?
5. సింపు ద్రజలాలను పేద్ద పేద్ద పాత్రలలో ఆవిరయ్యేలా చేసి ఉప్పును మొట్టమొదట తయారు చేసినవారెవరు?
6. బ్రిటిషానికీ ఇతరుల సెలహాల పీ ద ఆధారపడితే, వునం చిక్కుల్లో పడడంతోపాటు ఎదుటివారూ ఇబ్బందుల పాలు కాక తప్పవు. ఈ నిజాన్ని విమీల కరించే కథాపరేమిటి?

7. ఈ చిత్రం ఏ కథలో
చోటు చేసుకున్నది?

గాజుల మల్లయ్య

రావూషిం అనే గ్రామంలో వుల్లయ్య గాజుల వుక్కుకుని పోట్టపాని కునేవాడు . తెల్లవారగానే ఇంత గంజితాగి, గాజుల వులారాన్ని భుజాన తగిలించు కుని బంపులు దేరేవాడు . ఇరుగు పోరుగు గ్రామాలు తిరిగి వ్యాపారం వుగించు కుని సాయంకాలానికి తిరిగివచ్చేవాడు .

వుల్లయ్య దగ్గర నాణ్యమైన గాజులు న్యాయ మైన ధరకే లభించడంవల్ల, అడవాళ్ళందరూ అతని వద్దే గాజులు తొడిగించు కునేవాళ్ళు.

గాజుల వుల్లయ్య రోజూ ఉదయం బంపులు దేరి వెళ్ళేప్పుడు ఊరి పొలిమేరలో ఉన్న గ్రామ దేవతకు మొక్కుకుని వెళ్ళేవాడు. అదేవిధంగా

సాయంకాలం తిరిగి వచ్చేప్పుడు గుడిమండ్రు వులారం దించి, కొంతసమీకూర్చుని దేవతకు మొక్కుకుని ఇంటికి వెళ్ళేవాడు.

రోజూలాగే ఒక రోజు వుల్లయ్య తన వ్యాపారం వుగించు కుని ఇంటికివచ్చి, భోజనం చేసి పడుకున్నాడు . అర్ధరాత్రి సమయంలో తలుపు మీద చుప్పిఉల్లింది. వుల్లయ్య గాఢనిద్రలో ఉండడం వల్ల, తలుపు మీదవచ్చి వినిపించలేదు . అల్లు నా తలుపు మీదవచ్చిదమమూనే ఉంది. కొద్దిసమీకి వుల్లయ్యకు మెలకువవచ్చి, తలుపు తెరిచాడు. బంపులు ఎవరూ లేరు . రెండుచేతులు వూత్రం గాలిలో కనిపిస్తూ, “వుల్లయ్య, నాకు గాజులు

తొడగన్న ?” అన్న ప్రీకంఠం వినిపించింది. పుల్లయ్య ఇంట్లోకి వెళ్ళి గాజులు తెచ్చిరెండు చేతులకూ తొడిగాడు. పెంటనేరెండు చేతులూ మాయమైపోయాయి.

పుళ్ళీ పుత్ర సిటిరోజు రాత్రి తలుపు మిడుస్తూ కావడం, పుల్లయ్య తలుపు మీతెరవడం జరిగింది. ఈ సారి అదే గొంతు, “పుల్లయ్యా, నా గాజులు బామ్మాయా?” అని అడిగింది గాలిలోకి గాజుల చేతులను గలగలలాడిస్తూ. “ఆ! నీ చేతులకు ఈ గాజులు చాలా బామ్మాయి,” అంటూ మల్లయ్య వెళ్ళి పడుకున్నాడు. మూడో రోజు రాత్రి గాలిలోని గాజుల చేతుల గొంతు పుల్లయ్య తలుపు మీతెరవడం లాగానే వినిపించింది. పుల్లయ్య కళ్ళు పులుపు కుంటూ వెలుపిలికి పచ్చి, “అమ్మా, నువ్వు నాకు కనిపించమా ఇంతకూ నువ్వెవరు? నన్నెందుకు నిద్రపోనివ్వకుండా ఇబ్బంది పెడుతున్నావా?” అని అడిగాడు.

“పుల్లయ్యా, నేను ఎవరైతేనేంగాని, నా చేతులకు గాజులు తొడిగిన నీకు ఏమెన్నో ప్రతిఫలం ఇవ్వాలని ఉంది. ఏం కావాలో కోరుకో,” అన్నది ఆ స్త్రీ కంఠస్వరం.

“ఏం కోరుకుంటావు తల్లీ! నాలుగు ఊళ్ళు తిరిగి వ్యాపారం చేస్తున్న నా కాళ్ళకు ఉంటే చాలు. కష్టపడి నా భార్య బిడ్డలను పోషించుకుంటావు. పునసేరిగి నడుపుకునే భార్య, నా పూట జవదాటని పీల్లలూ ఉన్నారే. ఇంతకు పుంచి నాకు కావాలి. వాళ్ళకు ఎలాంటి కష్టమూ రాకుండా చూస్తున్నా. అదే పదివేలు!” అన్నాడు పుల్లయ్య.

“పుల్లయ్యా! నీ పుంచి పునసేరిగి నీకు రూ. పీల్లల పోషకాలతో పుష్ట చిరకాలం శాంతిని పొందాలి. అంతా గ్రామ దేవతలకు పంపిణీ చేయాలి.” అంటూ గ్రామ దేవతలకు పంపిణీ చేయాలి అడగడం విన్నది.

- ఎ.సి. రూపిణి, ప్రొద్దుటూరు పోస్ట్ & మండలం, కడప జిల్లా.

చందమామ క్వీజ్ - 3 (ఏప్రిల్ '06) విజేతలకు అభినందనలు

1. శ్రీమతి పుష్పసాయి, మిరియాలపాలెం, ఒంగోలు - 523 001 (ఆం.ప్ర)
2. జి. నందిని నాగజ్యోతి, హనుకనహాల్ - 515 741 అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర)
3. బి. నిఖిల్, చింతామణి తాలూకా, కోటా జిల్లా (కర్నాటక)
4. ఆర్. సనీష్, పడేట్ రోడ్, అనంతపురం - 515 001 (ఆం.ప్ర)
5. త్విట్ట మంజుల, మైదుకూరు - 516 172 కడప జిల్లా (ఆం.ప్ర)

చందమామ క్వీజ్-3 సమాధానాలు

1. గట్టయ్య.	5. దిగంబరలు ; శ్వేతంబరలు.
2. కుతుబుద్దీన్ ఐబాన్.	6. అంజుమాన (అగ్నిదేవాలయం)
3. విల్లవ తెలియనివాడు.	7. స్వీయాన శ్రీవాత్సవ.
4. పునాకానిపుడు.	8. స్వీప్తినిందరి కథ.

బద్ధకస్తుడు

సోమ శర్మ కలిగినవారింట పిచ్చాడు . విద్యా భ్యాసించేస్తున్నప్పటి నుంచి, అతడికి కావ్యాలు చదివి, వాటిలోని కథలను ఇతరులకు చెప్పడం ఎంతో ఇష్టం. కావ్యాల్లో చదివి నప్పటికంటే, అతడు చెప్పిన తర్వాతే, ఆ కథ లెక్కువ బాగున్నాయని మిత్రులు అతడికి మహాకవి అని బిరుదుచ్చి, “నువ్వు కూడా ఓ మహాకవిగా రాసి మేము గర్వపడేలా చేయాలి,” అన్నారు .

“నాకెంతో ఇష్టమైన పాండవుల అజ్ఞాత వాసింకథను కావ్యంగా రాస్తాను . కానీ ఇప్పుడు కాదు . చదువు మాదిరి రైత్యాకు,” అన్నాడు సోమ శర్మ .

కొన్నాళ్ళకు సోమ శర్మ చదువు మాదిరి రైత్యా అయింది . మిత్రుల తణ్ణి కావ్యరచనకు పై ను కొన్నాడు . అతడు వారితో, “నాకు తాళపత్రాల మీద రాసింది చదవడం ఉత్సాహమే . కానీ నేనే ఘంటం చేతపట్టి అరాలు రాయాలంటే మహా బద్ధకం . కాబట్టి నేను కవిత్యం

చెబుతూంటే, మీరెవరైనా రాసి పెట్టండి,” అన్నాడు .

సోమ శర్మ ఇలా అనగానే మిత్రులు లిద్దరు సరేనని ముందు కొచ్చారు . సోమ శర్మవారితో, “నేను మనసులో ఉత్సాహం పిచ్చినప్పటికీ, ఎప్పుడంటే అప్పుడు కవిత్యం చెప్పలేను . కాబట్టి మీ రిద్దరూ మూ ఇంటికి మరకాం మూర్తి, ఎల్లప్పుడూ నాతోనే మూర్తి, నేను చెప్పినప్పటికీ రాస్తాండండి,” అన్నాడు .

“అలా మూర్తి కు కుదరదు . నువ్వు బద్ధకం విడిచిపెట్టి స్వయంగా రాయడం అలవాటు చేసుకో; లేదా త్వరగా పేళ్ళు చేసుకో . నీ భార్య ఎల్లప్పుడూ నీతోనే మూర్తి అంది కాబట్టి, ఉత్సాహం పిచ్చినప్పటికీ నువ్వు చెప్పలేక ఉంటే, ఆమె రాసింది,” అన్నారు మిత్రులు .

కొన్నాళ్ళకు సోమ శర్మకు, మిత్రుల అనేక వారితో పేళ్ళు అయింది . అతడి మిత్రుల మొనుకలు మిత్రులకు, “నీ భర్త మహాకవి . అతడి

చేత కావ్యరచన చేయించే బాధ్యత నీదే!” అన్నాడు.

అందుకు ఆమె సరేనంది. కానీ కలవారి కొడలెన్నందున పిగలంతా ఇంటి బాధ్యతలుండేవి. చీకటి పిడ్డాక సాపు శర్మకు నిద్రపట్టే ఎక్కువ, కవిత్యంపేతక్కువ ద స్త్రీ మూడేది. ఐనా అడపాదడపా ఒకటి అరా పిద్యాలు చెప్పగా, అతికష్టం పు ద ఏడాదిలో ఇరవై పిద్యాలు అయ్యాయి.

వాటిని విన్న పు త్రులు, “నీ కవిత్యం చాలా గొప్పగా మూడి. బద్ధకాన్ని వదిలి త్వరగా కావ్యాన్ని పై ర్తిచేయి,” అన్నాడు.

వారి పోగడ్డలు సాపు శర్మ ఉత్సాహాన్ని పేంపగా కావ్యాన్ని త్వరగా పై ర్తిచేయాలన కున్నాడు. కానీ ఆ రోజే సు చలన పితిటికి పిట్టానింటికి తీసుకెళ్ళడానికి అత్తవూ వు లొచ్చారు. సాపు శర్మ దిగులు గా సు చలతో, “ను మ్మా తిరిగొచ్చేదాకా, నా కావ్యాన్నెవరు రాస్తారు?” అన్నాడు.

అందుకు సు చల నవ్వి, “తిరిగి వచ్చాక కూడా నాకు పిగలూ రాత్రి చంటిబిడ్డతోనే సిరిపాతుంది. కాబట్టి, బద్ధకం విడిచి పు కావ్యాన్ని పురే రాసి కోండి,” అన్నది.

ఆమె పుట్టినంటికి వెళ్ళి పండంటి బిడ్డతో తిరిగొచ్చింది. కానీ సామశర్మ కావ్యం ఇరవై పిద్యాలు దగ్గరే ఆగిపోయింది. అందుకామె నొచ్చుకున్నా భర్తకు కావ్యం రాసే పేట్టందుకు తీర్పు బడిచేసి కోలేకపోయింది.

ఈ సంగతి తెలిసిన పు త్రులు, సాపు శర్మతో, “కావాలన్నా అందరూ కవిత్యం చెప్పి లేరు. ను మ్మా వూ పూటవిని బద్ధకాన్ని విడిచి

పేట్టి కావ్యాన్ని త్వరగా పై ర్తిచేయి,” అంటూ వు దలించారు. “పు ర్త నా పు త్రులు. నా పు ది అభివూ ను కొద్దీ నా కవిత్యం గొప్పగా మన్నదని మీరంటే చాలదు. ఎవరైనా పేరు మోసిన గొప్ప కవి ఆ వూటనదాకా నాలో ఉత్సాహం పట్టదు,” అన్నాడు సాపు శర్మ.

అప్పిడు అతడి పు త్రులు, రాజసిన్యానం పొందిన సారస్విత్రుడనే కవని ఆహ్వానించి సాపు శర్మ ఇంటికి తీసి కువచ్చారు. ఆయన సాపు శర్మ రాసిన పిద్యాలు చదివి, “నీమూ సిరస్వితీ ప్రిసిన్నుడివి. త్వరగా కావ్యం పై ర్తి చేయి, నీకు రాజసిన్యానం జరిపించే పై చీ నాది,” అని చెప్పి వెళ్ళాడు.

సాపు శర్మ పు త్రులతో, “నాకు సిరస్వితీ ప్రిసిన్నతమూదే, సివు యం వచ్చినప్పిడు ఆమెయే నా బద్ధకం పొగట్టి, నా చేత కవిత్యం

రార్లు స్త్రీలందరినీ అంతవరకూ వేచివూటావు,” అన్నాడు.

ఈలోగా ఆ ఊరికి పురు కుడేయోగి వచ్చి, ఆ ఊరి గుడిలో వు కాం పేట్టాడు. పు నిషీకి బద్ధకమూ, పు ందకొడితనమూ శాపాలంటా డాయన వాటిని పొగొట్టి, ఆ స్థానంలో పు ర్త కు తనం ప్రివేశపేట్టే ఉపాయాలు ఎన్నో ఆయనకు తెలుసని ఊళ్ళో బాగా ప్రచారమైంది. సౌవు శర్మ పు త్రు లు అతణ్ణి బలవంతం చేసి పు ర్త కుడి వద్దకు తీసుకువెళ్ళారు.

పు ర్త కుడు, సౌవు శర్మ పు పిల్ల విధాల ప్రిశ్చించి, బద్ధకం పొయే ందు కు రకరకాల చిట్కాలు చెప్పాడు.

అవన్నీ అంతకు పు ందే ప్రియ త్వింవా ననీ, ఒక్కటి పినిచేయ లేదనీ ఆయనకు చెప్పాడు, సౌవు శర్మ.

అది విని పు ర్త కుడు పేదవి విరిచి, “నాయనా! ఇంతకాలం నేను గొప్ప యోగి ననీ, నాకసాధ్యమైనది లేదనీ గర్వపడేవాణ్ణి. ఈ రోజు నా గర్వం అణిగింది. నీ బద్ధకం పొగొట్టడం, నావల్లకాదు,” అన్నాడు.

సౌవు శర్మ పు ందహసించేసి అక్కడి నుంచి బయల్ పడెడు.

సౌవు శర్మ మిత్రులు అతడితో వెళ్ళక పు ర్త కుడితో, “స్వామీ! తవు రింత ని ల భంగా ఒటవు ని ఒప్పికొవడం ఆశ్చర్యంగా మూది,” అన్నారు.

పు ర్త కుడు చిర సమ్మానవ్యక్తి, “నాయన లారా! తవు బద్ధకానికి బాగా సీగ్గ పిడి దాన్ని పొగొట్టుకోవాలన కునే వారికి, నా చిట్కాలు బాగా పినిచేశారు. సౌవు శర్మ తన బద్ధకానికి సీగ్గ పిడుపు సిరికదా, గర్వపిడుపు న్నాడు. అతడికి కవిత్వం చెప్పడంకంటే బద్ధకస్థుడని పించుకోవడమే ఎక్కువ ఇష్టం. అందుకే నా చిట్కాలు ఒక్కటి అతడికి పినికిరాలేదు,” అన్నాడు.

“కానీ, వూ సౌవు శర్మ పు హాకవి. అతడిచేత కావ్యం రార్లు ందాలన్న వూ కోరిక, ఈ జన్మకు తీరదంటారా, స్వామీ?” అని అడిగార సౌవు శర్మ పు త్రు లు.

దానికి చురుకుడు, “నిజమైన కవులు కావ్య రచనకు బద్ధకించరు. సౌవు శర్మకు కవిననిపించుకోవాలన్న కోరిక మన్నది కానీ, కావ్యం రాయ గల సితాలేదు. అందు కని బద్ధకం వంక పేట్టి తప్పించు కుంటు న్నాడు. కొందరు గొప్ప కవులు ప్రాతస్థానానా కావ్యం రాయ ని సౌవు శర్మ పు హాకవి ఎలా ఔతాడు?

ఇకపై దట ప్త రతణ్ణి వు హాకవి అనడం వూ ని బద్ధకన్పిడనడవు న్యాయం. ఈ రోజే నేను తీర్థంనా త్రకు బయల్దేరు తున్నాను. పూర్త నాలుగు నెలల్లో ప్త ఊర్ కు తిరిగి వస్తాను,” అన్నాడు.

పురు కుడు, సావు శర్మ వు గు రించి అన్న పూటలు ఊరంతా ప్రచారమైంది. ఆ రోజు నుంచి అందరూ సావు శర్మ కవి అనడం వూ ని, బద్ధకన్పిడని మాత్రమే చెప్పకోసాగారు. ఇది విన్న సావు శర్మ అవమానంతో కంగి పోయాడు. ఎక్కడి వు హాకవి అన్నాబరు; ఎక్కడి బద్ధకన్పిడన్న ఈనిడింపి?

సావు శర్మలో భావద్వేగం పేల్చబడింది. నిజంగానేతాన వు హాకవిన్న గుర్తింపిరావాలన్నపిట్టదల కలిగింది. అతడు స్వయంగా ఘంటంపిట్టికొన్నాళ్ళ పాటు రాత్రింబవళ్ళు ఏకాగ్రతతో కపీచేసీ పూర్త వూ సాల్లోనే తన కావ్యాన్ని ప్తి ర్తి చేశాడు. దానికి రాజాదరణ లభించి, అతడికి రాజసిన్యానం కూడా జరిగింది. దాంతో అతడికి ప్రజల వు ధ్య వు హాకవి అన్న గుర్తింపిలభించి, బద్ధకన్పిడన్నాబరు మటుమాయమైంది.

తిరిగి నాలుగు పూ సాల తర్వాత పురు కుడు, ఆ ఊర్ మచ్చాడు. సావు శర్మ వు త్రులు పురు కుడి వద్దకు వెళ్ళి అతన్ని గురించి చెప్పి, “స్వామీ! తవు చిట్కాలు చేయ లేని పిని, పూ సావు శర్మ పిట్టదల చేసింది,” అన్నార గర్వంగా.

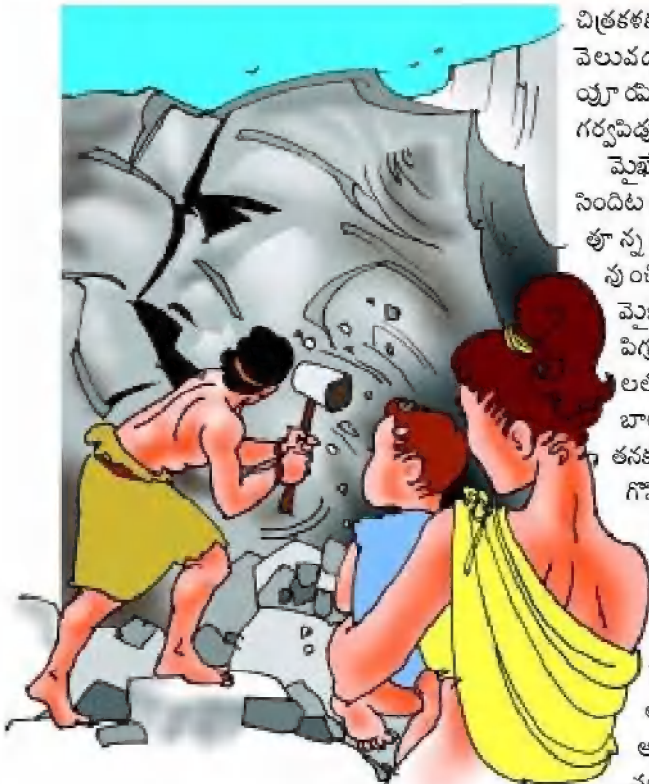
పురు కుడు, “అలాగా!” అంటూ నవ్వి, “నాయ నారా! పిట్టదలతో వు నిషీసాధించ లేనిది మూడు. పిట్టదల లేకుండా సాధించ గలిగేది మూడు. నా చిట్కాలు వు నిషీలో పిట్టదల పుట్టించడానకో ఉపయోగపడ తాయి. ప్తి రంతా క పీలేకుండానే సావు శర్మ వు హాకవిని చేశారు. నేనతడికి వు హా కవి అన్నాబరు పొగట్టి, బద్ధకన్పిడన్నాబరు ప్త ద్వారా ప్రచారం చేశాను. దాంతో అతడి ఆత్మాభిమానం దెబ్బతిని అతడు తీవ్రమైన ఆవేదనకూ, భావద్వేగానికీ లోనయ్యాడు. పిరవసానంగా అతనిలోని కవితా ప్రతిభ పేల్చబడి పిట్టదలతో కావ్యరచనకు పితి కొల్పింది. నా ఉపాయ వే అతడి బద్ధకాన్ని పొగట్టి అతడి చేత చక్కటి కావ్యం రాయించింది,” అన్నాడు.

మహానీయుల జీవితాల్లో ఆసక్తికర ఉదంతాలు (6)

మహాశిల్పి - తొలి విమర్శకులు

చిత్రకళకు సంబంధించిన వందలాది గ్రంథాలు వెలువడ్డాయి. ఒక్క ఇటలీ మాత్రమే కాదు; యూయోఖండం యా వత్తూ మైఖేలేంజిలో గురించి గర్వపెడు తున్నది!

మైఖేల్ పిసిబిడ్డగా ఉన్నప్పుడు నర్సు అతన్ని సందిట చేర్చుకుని తన భర్త క్వారీలో పిగలగొడు తూన్న బండల సిఫీ పింలో నిలబడేది. బండల నుంచి పోరలు పోరలు గా శిలలు ఎగిరిపెడడం మైఖేల్ ఆసక్తిగా పూబావూడు. బండలను పిగలగొడు తూన్న కొద్దీ వూరే శిలారూ పొలలో వింతవింత ఆకాదాలు దర్శించేవాడు. బాల్యదశలోనే అతడొకనాడు, ఒక బండలో తనకు నచ్చిన రూపాన్ని చెక్కాడు. ఆ తరువాత గొప్ప శిల్పిగా అతడెలా అభివృద్ధి చెందాడన్నది ఒక పెద్ద కథ. మైఖేలేంజిలో జగత్ప్రసిద్ధుడైన శిల్పి మాత్రమే కాదు; గొప్ప చిత్రకారుడూ - కవీ కూడానూ.

ఆనాటి సమాజం అతని శిల్పాలను మౌనంగా ఏమాత్రం పట్టించుకోలేదు. అతడు బుడవాడు. సమాజం పట్టణాలలో అతనికి అమ్మనామూ లేకపోయారు. అందువల్ల అపూర్వమైన తన సృజనాశక్తిని, ప్రతిభనూ పేర్లల దృష్టికి తీసుకువెళ్ళగలవారు కరువయ్యారు. అయినప్పటికీ అతడు తన పెట్టుదలను వదిలిపెట్టలేదు. అద్భుతమైన శిల్పాలను చెక్కి, కళావిపుర్యకులకు చూపాడు. కానీ, ఒక్కరు కూడా వాటిని మెచ్చుకోలేదు.

రోమ నగరం చాలా పురాతనమైనదన్న విషయం మనకు తెలిసినదే. శతాబ్దాలనాటి మూతన భవనాలన్నీ అక్కడ శిథిలావస్థలో ఉండేవి. రోమ నగర

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన పురాశిల్పాలలో ఇటలీకి చెందిన మైఖేలేంజిలో (1475-1564) చాలా ముఖ్యమైనవి ఉన్నాయి. అతని నివాసం ఉన్న రోమ నగరంలోని మూల్యంలలోనూ, సై ప్రసిద్ధ చర్చిల గోడల మీదా, లోపలి కప్పుల మీదా అయిన చిత్రించిన అత్యద్భుతమైన చిత్రాలు చూసి వేలాది మంది సందర్శకులు ఇప్పటికీ ఆనందిస్తున్నారు. ఆ చిత్రాల చాయా చిత్రాలతో

పెరిసిరాలలోని ఒక ఆలయ ప్రాంగణంలో తవ్వకాలు జరుగుతున్నాయి. కార్మికులు దీగా తవ్వకాలు చేస్తున్నారు. ఒకనాడు దామిని నిలబడి ఆ దళ్యాన్ని తవ్వకంగా తిలకిస్తూనే మైఖేలేంజిలో ఉన్నట్టుండి, “అగండి! అగండి! నెమ్మదిగా తవ్వండి! అక్కడో అద్భుతమైన విగ్రహం కిరస్సు కనిపిస్తున్నది! జాగ్రత్త, జాగ్రత్తగా తవ్వండి!” అని కేకవేశాడు.

అదేవిధంగా కార్మికులు నెమ్మదిగా తవ్వకం చేస్తూనే ఉండగా, అందమైన మూసవ శిల్పాన్ని వెలువరించారు. “ఇలాంటి ఆలయ సగర్వంతటా వ్యాపించింది. వందలాది వుండి అక్కడికి చేరారు. వారిలో సుప్రసిద్ధ కళావిపులకులు, కళారాధకులు, పాఠకులు, ప్రాచీన శిల్పాల్పకరించడం పట్ల అభిలాష కలవారు ఉన్నారు. కొత్తగా బయట పడిన విగ్రహం అందమందలనూ, దాన్ని చెక్కిన శిల్పి అద్భుత శిల్పకళా నైపుణ్యాన్ని ఆకాశానికి ఎత్తేశారు. “ఎంత గొప్ప శిల్పకారుడు!” అని కొందరంటే, “అద్భుతమైన కళాఖండం! అలాంటి శిల్పకారుణ్ణి ఈ కాలంలో చూడాలే!” అని మరికొందరన్నారు.

ఆ శిల్పాన్ని సొంతం చేసుకోవడానికి చాలా వుండి పోటీ పెట్టారు. ఆఖరికి శాన జార్జియో కార్నినల అధికమొత్తం చెల్లించి దాన్ని తన చచ్చికి తీసుకువెళ్ళడానికి బయల్ పడేరబోయాడు. అప్పుడు అక్కడున్న ఒక కళావిపులకుడు మైఖేలేంజిలో కేసీ చూస్తూ, “యూవ శిల్పి, నువ్వు కూడా ఇలాంటి అద్భుతమైన శిల్పకళా ఖండాన్ని సెప్టింబాలిని కలలు కనాలి!” అన్నాడు. “అప్పుడే, ఇలాంటి గొప్ప కళా ఖండాన్ని కాక పోయినా, దీగా కషీణమై దీనిని పొలిన శిల్పాన్నలు నా సెప్టింబాలిగా!” అన్నాడు మరికొందరు వున్నవారు.

“నిజంగానే కళాఖండాన్ని సెప్టింబాలిని కలలు కన్నావు. దీంతో కషీణమై ఈ కళా ఖండాన్ని సెప్టింబాలిగావు,” అన్నాడు మైఖేలేంజిలో.

చందమామ

“నువ్వు చెబుతున్నదేమిటి?” అని అశ్చర్యంతో అడిగారు ఇద్దరు విపులకులూ ఒక్కసారిగా.

“అవత్య, నేను చెబుతున్నది అక్షరాలా నిజం!” అంటూ మైఖేలేంజిలో ఆ శిల్పం అడుగున ఉన్న తన సంతకాన్ని వారికి చూపాడు. అంతేకాదు. దాని నమూనాను తన ఇంటి నుండి తెచ్చి వారి ఎదుట ఉంచాడు. అది పాత శిల్పంలా కనిపించడానికి ఉపయోగించిన రంగుల గురించి, దానిని రహస్యంగా రాత్రివేళ భూమిలో పాతిపెట్టిన విషయం గురించి వివరించాడు.

మొదట విషయం చెందినప్పటికీ, ఆ తరువాత విమర్శకులు మైఖేలేంజిలో శిల్పకళా నైపుణ్యాన్ని, ప్రతిభను, వైద్యసంపత్తిని, ఏకగ్రీవంగా గుర్తించి అభినందించారు. ఎంతగానో ప్రశంసించారు! - (ఎం.డి)

దేవసేన కథ

అవంతి దేశమిరాజధానీ నగరంలో, ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక విష్ణులయం మాడేది. ఆ ఆలయానికి విష్ణుశర్మ ప్రధాన పై జారి. ఆయన సింగీత, నాట్యశాస్త్రాలను అధ్యయనం చేసి, ఆ కళలలో గొప్పి ప్రవీణుడనిపించుకున్నాడు. రాజాస్థానంలో పిల్లలకు బడి గల ఉద్యోగం పీల్లలు, ఆయన వద్ద నాట్యం, సింగీతం నేర్చుకునేందుకు వచ్చేవారు.

విష్ణుశర్మకు, చిన్నతనంలోనే తల్లిని కోల్పోయిన దేవసేన ఒక్కతే కుమార్తె. ఆమె యువ్వనవతి అయ్యేసరికి, ఆమె అందచందాల గురించి, నాట్యగాన కౌశలం గురించి అందరూ గొప్పగా చెప్పుకోసాగారు. ఆమె నాట్యం చూడడం కోసం వూరూ ప్రజలూ, పితృప్రభులూ ఎగబడివచ్చేవారు.

దేవసేన గురించి విన్న రాజు విక్రమరామరావు, మారువేషంలో వచ్చి, ఆమె నాట్య విన్యాసాన్నీ, గానపూర్వ ర్యాన్నీ, రూపాన్నీ చూసే ముగ్ధుడై, రాజనర్తకిగా తన కొలువులో

అవకాశం కల్పిస్తాన్నట్లుగా, దేవసేన తండ్రి విష్ణుశర్మకు వర్తమానం పంపాడు.

అందుకు దేవసేన; కళలకు అంకితమైన తానై, యేకులైన ప్రజలూ, పండితులూ ఎదుట పూత్రవేన త్యగానాలు ప్రదర్శించగలననీ; రాజనర్తకిగా కొలువుతో చేరి, అక్కడి నియమాలకు కట్టుబడి మాడలేననీ జవాబు పంపింది. ఈ జరిగింది రాజ్యపుంతటా చాలా వేగంతో విస్తరించింది. రాజంతవాడు వివాహపూడతానన్నా, దేవసేన నిరాకరించిందంటూ కొందరు జరిగిన వాస్తవానికి చిలవలూ పిలవలూ అల్లారు.

“ఒహో, దేవసేన నా త్యగానకోవిదురాల గనక, ఆమె మరొక గొప్ప కళాకారుణ్ణి వివాహపూడాలన్న కుంటున్నది,” అని ఒక శిల్పి, దేవసేనరూపితేఖల్ని ఒకరాతిలో అద్భుతంగా వులచి, ఆ ప్రతిమనాపై కుకూలు కూపియతూ, తన ఆమెను వివాహపూడదలచినట్లు తెలియబరిచాడు. అలాగే ఒక కవి ఆమెను

కావ్యనాల్గు కగా చేసే కావ్యం రానె, ఒక చిత్ర
కాల్గు థు, ఆమె సోయగాన్ని ఓ కళాఖండంగా
చిత్రించి, తాము ఆవు ను వివాహిపూ డగోర్త తు
న్నట్లు లేఖలు రాశారు.

ఈ విధంగా వు రికొందరి నుంచి కాను
కలూ, లేఖలూ రావడంతో దేహున బెంబేలు
పిడి, తన బాల్యమిత్రురాలైన రాజవైద్యుడి
కుమార్తెను భాషిణిని సిలహ అడిగింది.

సి భాషిణి చాలా వివేకవతి. ఆమె, దేవ
నునన, “ను మ్మాబ్రహ్మచారిణిగా మూడిపొదల
చావా లేక నీకు అన్ని విధాలా నచ్చిన ఎవరి
నైనా వివాహిపూ డదలచావా?” అని సూ టిగా
ప్రిశ్నించింది.

అందు కు దేహున ఏపూ త్రం తథు మ్మో
కుండా, “నా న త్యగానాలపూ, అందచందా
లపూ వై చ్చికాక, నన్ను నన్నుగాఢువుంచే
వ్యక్తిని వివాహిపూ డదలచాను,” అన్నది.

ఆ జవాబు కు సి భాషిణి సింతోషించి,
“అలా అల్లు తే, పూ నాన్న చికిత్సకోసిం వాడే
పూ లికల గు రించి నాకు బాగా తెలు సి .
వాటిలోరెండు మూలికలను తెచ్చిల్లు స్తాను .
అందు లో ఒకటి, తిన్న తర్వాత వారు రోజుల్లో
నీ రూపిం కారు నలు మిగా అల్లు పొతుంది.
రెండవది ఎర్ర గు థ్త గా తింటే, రెండు వారాల్లో
తిరిగి నీ రూపిం య భాస్థితికి వస్తుంది,” అని
చెప్పి, ఆ పూ లికలను తెచ్చి ఇచ్చింది.

తన రూ పాన్ని కారు నలు మిగా పూ ర్చే
పూ లికను, ఆ రోజే దేహున తిన్నది. గంట
కాలం గడిచి గడవకుండానే, ఆమె రూపం
నల్లగా పూ రిపొల్లుంది. ఆ వు ర్నాథు ఆమె
తనను పేళ్ళాడగోరిన శిల్పి, కవి, చిత్రకారు

చందమామ

లకు కబు రు చేసింది. వాళ్ళు పిరపూ నంద
భరితు లెఫ్తాల్లు వచ్చి, దేహున రూ పాన్ని
పూ స్తినే నిశ్చేష్టి లృపాయారు.

“దు రద స్థివశాత్తూ, నా రూపిం ఇలా
పూ రింది. మీ లో నన్నీ రూపింలో పేళ్ళాడ
గోరుతున్నవారెవరో, ఒక్కఁడు గు ణుండు కు
వేయిండి!” అన్నది దేహున.

అంతే! వచ్చిన వాళ్ళు ణు ఖాల్లు చిట్టింపు
కుని మారుమాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయారు.

బాహ్యునందర్యాన్ని పూ సీ ను నీషి ఎంతగా
భ్రవిం చిపొతాడో, అను భవ ప్తి ర్యకంగా
పూ సీన దేహున చిన్నగా నమ్మకున్నది.

ఆ సివు యం లో, దేహున తండ్రి విష్ణు శర్మ
వార్ధక్యభారానికితోడు, అనారోగ్యానికి గురై
రెండు నెలలుగా మంచంపట్టి వున్నాడు.
ఆయన తన కుమార్తెవికార రూపాన్ని చూసి

భరించలేక కన్నుపూశాడు. దానితో ఏకాకి అయి పొల్లి న దేహున ఎక్కడలేని వూ నుండి వేదనకు లోనై, ఒకనాటి రాత్రివేళ ఇల్లాదిలి బయ్య ల్దేరి, పు రొక ఊరి సివీ పొనగల వూ వు డి తోపులో ఒక చెట్టు కింద స్పృహ తప్పి పడిపొల్లింది.

ఆ తర్వాత కొంతసేపటికి సివి హివచ్చి కళ్ళు తెరిచిన దేహున, తానొక పై రిగ్ డిసేలో న్న లకవు ంచం వీ ద మళ్ళుట్టు తెలుపు కున్నది. ఆమె అశ్చర్యపోతూ తల తిప్పి పూసిరికి, పు ంచం పక్కన ఒకరైతుయువకుడు, ఆమె కేసీ జాలిగా పూ స్త్రినిలబడిమాడ్డుతున్నాడు.

దేహున ఏదో అడగబోయేంతలో రైతు య్యు వకుడు, “నాబర్లు పు కుంపు డు. నేను ఈ రోజు తెల్లవారు జామున పొలం వెళుతూ, చెట్టుకింద సోపు సీల్లి పడిమళ్ళు నిన్ను పూసి,

నా ఇంటికి తీసి కువచ్చాను. ఏంజరిగింది? నీ దేవు రు?” అని అడిగాడు.

ఆ ప్రిశ్నకు దేహున కొద్దిసేపటిపిటా ల్లించి, “నేనో ఒంటరి జీవిని. జీవితం వీ ద విసి గ్గు చెంది ఎటుయినా వెళ్ళిపోదామని బయ్య ల్దేరాను. దారిలో సివి హివచ్చాను. నన్ను నీ నివాసానికి చేర్చినందు కు క తజ్జురాలిని,” అన్నది.

“వీ ర్లు ఒంటరివారంటు న్నారే. ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలియ డు. నాతో పాటు ఇక్కడే మూడిపోవచ్చుగా!” అన్నాడు పు కుంపు డు.

“నీకెవరూలేరా?” అని అడిగింది దేహున.

“ఎవరూ లేరు. తల్లిదండ్రు లు వదిలి పొల్లి నరెండెకరాల పొలం సాగుచేసుకుని, పోపు మీగా కాలం గడుపు మ్మారే. వీ ర్లు ఇక్కడే మూడిపోండి. ఒకరికొకరుం తోడు గా మూడవచ్చు,” అన్నాడు పు కుంపు డు.

కొద్దిసేపటిలోచించి, అందు కు సిరే నన్నది దేహున. ఆ తర్వాత పు కుంపు డి వెంట పొలానికి వెళ్ళి, అతడికి పొలం పిన్న ల్లో, తన చేతనైన సాయం చేయ సాగింది.

ఈ విధంగా ఒకనెల రోజులు గడిచాయి. దేహునకు, పు కుంపు డి ప్రివర్తనా, తనపిల్ల అతడు పూ మిత్తు న్న ఆవ్యయ తా చాలా సంతోషం కలిగించాల్సి. బాగా అలోచించి ఒక నిర్ణయా నికి వచ్చిన దేహున, పొలంలో పిన్న లు పు గించి ఇంటికి బయ్య ల్దేరు తు న్న సిపు య్యంలో, “పు కుండా! కొద్ది కాలంగా పు ను ఒకరికి ఒకరుం తోడు గా మూడు న్నాం. నా గ్గు రించి నీవేపు రు కుంపు డు న్నావో అడగదలి చాను,” అన్నది.

అందు కు ముకుందుడు వెంటనే, “నువ్వు చక్కగా వూట్లాడతామావు ఎంతనం, ఎంతో లోకజ్ఞానం మన్నదానిలా కనబడతామా” అన్నాడు.

ఆ జవాబు కు దేహున నవ్వి, “అలా అల్లుతే, నేనెవరైనదీ, నా గత జీవితం ఎలా నడిచిందో నీకు చెప్పదలిచాను,” అంటూ, ఆమె పు కుంధు డికి తనపు గురించి వివరంగా చెప్పింది.

అది విన్న పు కుంధు డు అబ్బురపిడి పోతూ, “అంత స్థితి అనుభవించిన దానివి, కోరి అందమైన రూపాన్ని వికతంగా చేస్తు కుని, నాతోపాటు పోలం పిన్నులు చెన్నున్నావన్నమాట!” అన్నాడు.

“పోలం పిన్ను లేకాదు, నీకు భార్యగా జీవించాలన్న కుంటున్నాను. ఇష్టితన్న ఈ కార్త నలు మీసాలు, ఒకనాటి అందచందాలు తిరిగి వచ్చేందుకు విర్రగీడ వూలిక వుంగ్రతాను,” అంటూ, దేహున భుజానికి వేలాడతన్న సింహిలో చేర్చి పేట్టబోయింది.

పురుగు ముకుందుడు, ఆమె చేతిని గట్టిగా పట్టుకుని, సింహిలో మన్ను పూలిక పోట్లాన్ని దూరంగా విసిరివేస్తూ, “దేహునా!

నాక్కావలసింది అందగత్తెకాదు; నీలాంటి సిద్ధుణాలూ, కల్పపిగోలు తను మన్ను భార్య!” అన్నాడు.

పు కుంధు డన్న ఆ పూటలకు దేహున కళ్ళిచ్చెమృగిల్లాయి.

రెండు వారాల తరువాత ఆ ఊరి రాపూల యంలో జరిగిన దేహున-పు కుంధుల వివాహానికి, దేహునకు పూలికలిచ్చి సాయపడిన స్థితి భాషిణి కూడా వచ్చింది. పేళ్ళి పెటలప్పేన్నుంచి లేచిన పూతన వదూవదూలను సమీపించి, “ఎలాగైతేనం, నీ కోరిక నెరవేరింది,” అన్నది స్థితి భాషిణి దేహునను అభినందిస్తూ.

“అమృత, స్థితి భాషిణి! నిజంగానేనన్న ఈ రోజు ఎంతో ఆనందంగా ఉన్నాను. నా బాప్స్ నొందర్యాన్ని పూసీ ఆకర్షితృ నన్ను వివాహ వూడడానికి వచ్చిన సింహిన్నలకన్నా, అంద విహను రాలెప్పటికీ, నా పున్ను పూసీ, నన్ను నన్నుగానూ పుంచిన ఈ పుంచి పుసి పీని పేళ్ళాడినందుకు ఎంతో సంతోషంగా ఉంది. ఈయన పేదరైతే అయినప్పటికీ గొప్ప సింహిన్నడిగా నన్ను భావిస్తున్నాను,” అన్నది దేహున ఆనందబాష్పాలు రాలిస్తూ.

నీలాంటివాడే!

రావే శం, కావే శం ఇరు గు పోర గు నేమన్న భూ స్వాము లు . ఊళ్ళో అంతా రావే శాన్ని చవు త్కారానికి వూ ర్తూరని అంటారు . ఆ రావే శాన్ని ఆటపిట్టించి, తను అతణ్ణి విం చిన చవు త్కారి అనిపించు కోవాలని కావే శం వు నన్నీ . ఐతే, అందు కు ప్రియ త్నించినప్పడల్లా, భంగపడడవు రివాజుల్లుంది.

ఒక ఏడాది ఆ ఊరి రామాలయంలో, ఊరి పెద్దలందరూ సమావేశమై, శ్రీరామనవమికి ఏర్పాట్లు గు రించి చర్చిస్తినార . రావే శం చేసిన న్నిా చనలన్నింటినీ, భీమే శం అనే పేద్ద వు సమ్మీ కదంటు న్నాడు . రావే శం న్నిా చనలివ్వడం వూ నేశాడు .

అక్కడే మళ్ళీ కావే శం బాధ నడిస్తూ, “రావే శం! న్నిా చనలివ్వడం వూ నేశామే?” అన్నాడు .

“అను మ్మాని చోట అధికులవు నరాడు ,” అన్నాడు రావే శం.

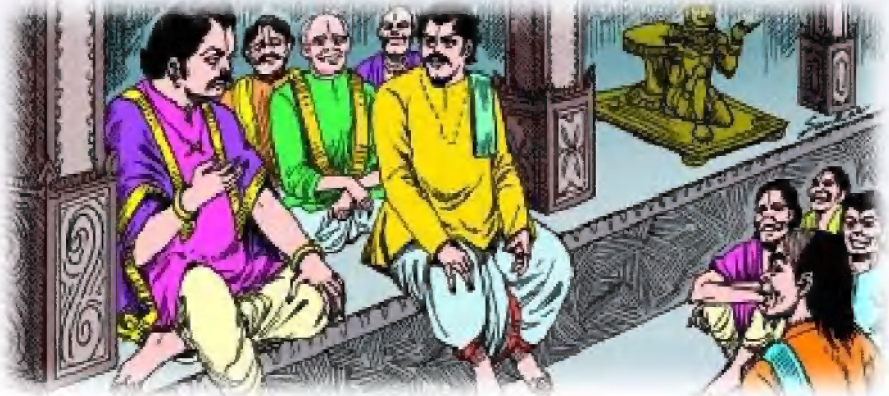
“నీ వూ ట న్నగడం లేదని కొమ్మె చ్చిందా?” అన్నాడు కావే శం, ఆయ న్నరెచ్చగొట్టాలని.

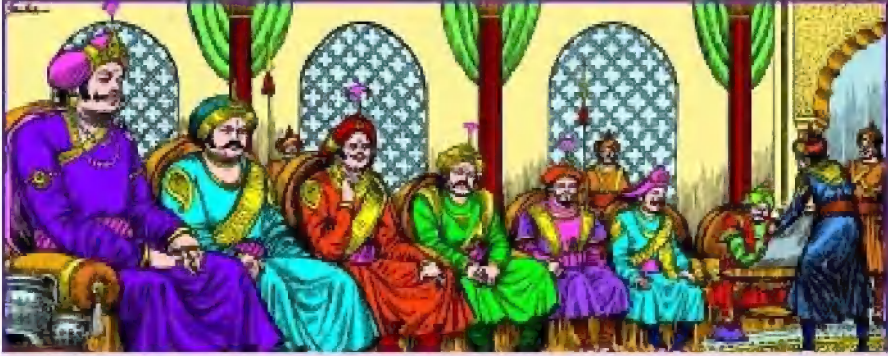
“ఓదవాడి కొపిం పేదవికి చేట్టు ,” అన్నాడు రావే శం.

“అర్థమైంది. నీకు పేద్దరికం లేదని, నెతారావు ల కాళ్యాణానిక్కూడా రావా ఏమిటి?” అన్నాడు కావే శం.

“దేవమీ పేళ్ళికి అందరూ పేద్దలే కదా!” అన్నాడు రావే శం.

“అందరూ పెద్దలే అంటున్నావు! మరి అందరూ అందల మెక్కేవాళ్ళయితే, మోసే వాళ్ళే వర్త ట?” అంటూ కామేశం, తనూ ఓ సామెత ప్రయో గించి మెప్పుకోసం అందరి మంకా వూ శాడు . రావే శం చట్టు క్కున, “ఆ, ఎవడో నీలాంటివాడు దొరక్కపాడు!” అన్నాడు . అక్కడు న్న వారంతా ప్లే ల్లు వు న్నార . కావే శం వు ఖం వెలవెలపోయింది. శ్రీ రామకమల్

పంచకల్యాణి

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పిరిపాలించే కాలంలో ఒకప్పుడు, బోధినిత్వపు ఉత్తమ జాతి అశ్వంగా జన్మించాడు. అది రాజుగారి గుర్రాలలోకెల్లా ప్రధానమైన పంచకల్యాణిగా ఎంచబడుతూ మూడేది. అందు చేత దాని పౌషణ, అలంకరణ, ప్రత్యేకించి రాజరీవి ఉట్టిపడేటట్లు జరుపుతూ వచ్చారు.

రాజుగారి గుర్రాలలో ముఖ్యమైన ఆ పంచకల్యాణికి మూడేళ్ళనాటి ప్రశస్తమైన పాత ధాన్యాలతో ఆహారం తయారు చేసే పేట్టేవారు. దాని ఆహారం వూపులు అన్ని గుర్రాలకు మోస్తరుగా కాక, వేయి మొహిరీలు ఖరీదు చేసే ఒక బంగారు పెళ్ళంలో పేట్టేవారు. అది వుసలే శాల గుప్పగుప్పలాడుతూ పిరివుళించేది. ఆశాల పుట్టూతా ఆకర్షణీయమైన రంగురంగుల తెరలు వేలాడుతూ మూడేవి. పేట బంగారు పిట్టలు చవుకీ వేసిన అందాల చాందినీ కట్టబడి మూడేది. నాలుగు గోడలకూ నివాసినలు

విరజమ్మైరకరకాల పిట్టజాతులు అవుర్లు బడిమూడేవి. రాత్రింబగళ్ళ ఆశాల అగర్ల వత్తులధూపంతో, నిగుడ ద్రవ్యాల పిరివుళాలతో వెలిగిపాతూ మూడేది.

ఇట్లు వంటి ఉత్తమమైన అశ్వంగల కాశీరాజును చూస్తూ ఇరుగు పొరుగు సావుంత రాజులెవళ్ళకూ అంతగా ఇష్టం మూడేది కాదు. అనియత అలపుటించి పొయ్యేవారు. ఒకప్పుడు ఏడై గుర్త సావుంత రాజులు ఒకటిగా చేరి, కాశీరాజుకు ఇలా రాయబారం పంపించారు: “వీ రాజ్యం వూకు వప్పిగించినానిరే, లేకుంటే యుద్ధానికి తయారై వచ్చినానిరే,” అని.

వెంటనే కాశీరాజు తన పుంత్తులను సింహవేళిరచి, సింగతి సిందర్బాలు వెప్పి చెప్పాడు. అందుకు పుంత్తులు, “పుహరాజా! వీరు యుద్ధరంగానికి స్వయంగా వెళ్ళి పినిలేదు. పునూనాని వీరవర్మను పింపేసిరి. అతడే జర్మింపుకు వస్తాడు. అట్లు

వంటి వాడే జల్లుంచలేకపోయి నట్టయి తే, తరవాత సింగతి అటు పేళ్ళ ఆలోచిద్దాం,” అని సిలహా ఇచ్చారు.

అప్పుడు కాశీరాజులునానిని పిలిపించి, “ఓల్లా, వీరవర్మా! వు న ప్పి దికి ఇప్పుడు ఏడు గుర్ర సావులంతలు ఒక్కసారిగా ఎదురు తిరిగి రాబోతున్నారు. ఆ ఏడుగురినీ జల్లుంచటం నీవల్ల నమతుందా?” అని అడిగాడు.

“వుహా ప్రభూ! ఏలికకు ఎంతో ప్రీయమైనటువంటి పించకల్యాణిని దయచేయిస్తే రండి ఈ ఏడుగురు రాజులనే కాదు, దేశ వుంతటినీ ఒక్క దెబ్బతో జల్లుంచుకు రాగలను,” అని ధీమాగా పిలిచాడు వీరవర్మ.

అందుకు రాజు సంతోషంతో, పించకల్యాణిని తీసుకు వెళ్ళి యుద్ధం జయించు

వుకు రవు సొసానానిని పింపాడు. రాజు వద్ద సేలమాతీసుకున్న సేనాని, వెంటనే పించకల్యాణిని తీసికొని, యుద్ధానికి బయలుదేరాడు.

వీరవర్మ మెరుపులాగా కోట నుండి ఇవతల పడ్డాడు. ధైర్య సాహసితో పొరాడి, మొదటి సావులంతలు పట్టి పట్టి, బందీగా తీసికొన్నాడు. మళ్ళీ యుద్ధరంగానికి వచ్చి, రెండవ సావులంతనీ, ఆ తరవాత మూడవ సావులంతనీ అలాగే వరసిగా ఐదుగురు రాజులనూ బందీలుగా చేసికొన్నాడు.

ఇంతవరకు జల్లుంచుకు వచ్చిన వీరవర్మ ఆరవ సావులకు చేరుకుని, ఆ రాజుతో తలపిడి జల్లుంచేటంతలో అతని గుర్రానికి దెబ్బతగిలి, గాయం నొప్పి చెందినట్లు ప్రమాదం సాగింది.

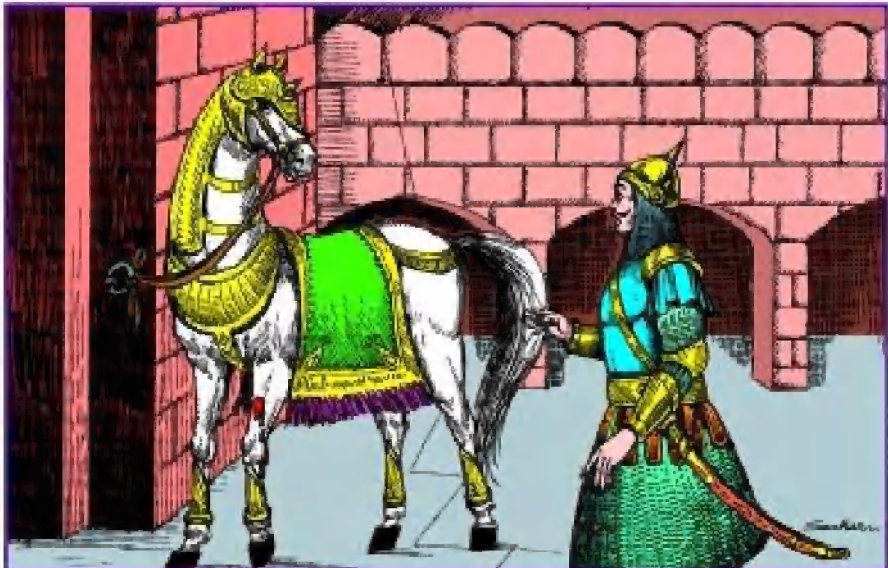
వీరవర్మపించకల్యాణిని ఒక ద్వారం వద్ద కట్టివేసి, వు రొక గ్రాన్ని తీసి కొని యుద్ధానికి వెళదామని ఆలోచించాడు . ఈ ఆలోచనతో, పించకల్యాణికి మన్నజిన్న , కళ్ళెవ్వూ తక్కిన సావు గ్రీ విప్పి వేయ బోయాడు .

అప్పిడు పించకల్యాణి రూపంలో మన్న బోధిసిత్తుడునాని చేస్తున్న పనిని కళ్ళు విప్పి చూశాడు. “అయ్యో, వీరుడా! ఎంత అపూర్వ కుడుషానాకు దెబ్బ తగిలిందనగానే పురి వొక గ్రాన్ని తయారై చేసి కుండా పుస్త కుంటున్నామనుషుడు పుకాపు భేదించి, ఏడవ సావుంత రాజును పట్టి ఇవ్వడం ఆ గ్రానికేపు చేతనమవుంది? అలా నమ్మి ను మ్మాకొత్త గ్రాన్ని తీసి కోవటంతో ఇంత వరకు నేన చేసిన పని అంతా వ్యర్థం అయి పోతుందే. పేగ్గా, న మ్మానిష్కారణంగా శత్రు మా తెలుసుకో. ఇంతవరకూ నేన చేసిన పని

చేతు లలోపిడి చచ్చి పోతావే! దాని ఫలితంగా పు న య జమాని అయిన కాశీరాజు అ తి స్సెలు మ్మా సావుంతు ల చేతు లలో చిక్కు కొనిపోతాడే! ఏడవ సావుంతరాజును బయిం చటం ఒక్క నావల్లనే అమత్తుందిగాని పు రొక గ్రానికి అలవికాదని నీకు తెలియకపోయె కదా!” అని అను కుని ఎంతగానో విచారించాడు .

అంతటితో ఊరు కోలేడు . దెబ్బ తగిలి అలా పిడిపొయి మన్న ఆ పించకల్యాణి వీరవర్మను దగ్గరకు పిలిచి, పూ నవ స్వరంలో ఇలా చెప్పింది:

“ఓయీ , శూరుడా! వీరవర్మా! ఏడవ పుకాపు భేదించి ఏడవ శత్రు రాజును పట్టగల గ్రావు నేన తప్పి పు రొకటి లేదని తెలుసుకో. ఇంతవరకూ నేన చేసిన పని

వర్షం కానీయ కు. ఎట్ట వంటి పిరిస్థితు లలో నైనా ధైర్యం, సాహసిం ఉండాలి. ఇంపు కు తోడు ఆత్మవిశ్వాసం, గుండెనిబ్బరమూ అవసరమైవుంది. కన్న క, నా వీ ద పై ర్తి నవ్వుకం కలిగి మూడు . దెబ్బ తగిలినంత వూ త్రాన నన్న విడిచి పిచ్చుకు. గాయం తగిలిన నా కాలుకు వెంటనే కట్టుకట్టి బాగు చెయ్యి. వుళ్ళీ నన్న పై న్ని, త్వరగా యుద్ధ రంగానికి బయలు దేరు ,” అని అనేక విధాల బోధ చేసింది.

తరువాత వీరవర్మ తన పించకల్యాణికి కట్టుకట్టి వుళ్ళీ తయారు చేశాడు . దాని పేరు ఎక్కి బయల్దేరినరికి, అది మెరుపు లాగా మెరిసి, శరవేగుతో దూసుకు వెళ్ళి, చూస్తూ మూడగా ఏడవ వు కాం భేదించింది. వీరవర్మ ఏడవ సావుంతు ని కూడా బందీగా పట్టి వేశాడు . వీరవర్మకే యుద్ధంలో విజయం కలిగింది.

బందీలు గా పట్టుబడిన ఏడు గురు సావుంతులనూ, స్వేకులు కాశీరాజు ఎదుట పేట్టారు .

పించకల్యాణి రూపంలో మళ్ళీ బోధి సిత్తుతూ అక్కడికి వచ్చాడు . వచ్చి, రాజుతో “ప్రితూ ! ఈ ఏడు గురు నీకు సాటి రాజులు . వారిని హింసించటం తగదు . వారిని కించ పరచటం కూడా న్యాయం కాదు . నీకు తెచ్చిన ఒకపిరతు పేట్టి, వారిని ఆపిరతు కు లోబరచి వదిలేయటమే సిఫుంజనిం. రాజా! ఉదారత కలిగిమూడు . ధర్మబుద్ధితో న్యాయంగా రాజ్యం వైలుకో,” అని బోధించగా, భటులు వచ్చి గురు వంటిపేరు మళ్ళీ అలంకారాలన్నీ తీసివేశారు .

తీస్తూ మూడగానె పించకల్యాణి రూపంలో మళ్ళీ బోధిసిత్తుతూ పించత్వం పొందాడు !

తరవాత కాశీరాజు ఆజ్ఞాప్రికారం సిఫున్తి మెన్తు వుర్యాదలతోనూ గుర్రానికి ఉత్తర క్రియలు జరిగినై. వీరవర్మకు గొప్ప గౌరవం జరిగింది. ఏడు గురు సావుంతులనూ వారి వారి రాజ్యాలకు పంపివేశారు . నాటినుండి కాశీరాజ్యంలో బోధిసిత్తునై ఇష్టిప్రికారం న్యాయసిఫుతంగా, ధర్మయ్యతంగా పిరి పొలన సాగుతూ వచ్చింది.

రామాయణం

భరతుణ్ణి అతని వే నవూ వు వచ్చి తీస్సి కు పోయాడు . శత్రుఘ్నుడు వెంట లేనదే ఎన్ని భోగాలూ తనకు గ్ర చించమాగనక, భరతుడు శత్రుఘ్నుణ్ణి తన వెంట తీసుకుపోయాడు. భరతుడి వే నవూ వు ఇంట వారిద్దరికీ ఏ లోటూ లేకుండానే జగ్ర గ్ర తున్నది. అర్జునే, ముసలివాడైన తండ్రిని విడిచి వచ్చావే అన్నది అప్పిడప్పిడూ వారిని బాధించేది.

అయోధ్యలో దశరథ వు హారాజుకూడా తన కొడుకులలో ఇద్దరు దూరమై పోయారే అని చింతించేవాడు . కాని నిజానికి అయ న సింహ ప్రాణాలూ రావు డే. అతనిలోలేని సిద్ధ ణం లేదు . ప్రిజలకు కూడా రావు డంటే ఎంతో అభివూ నం.

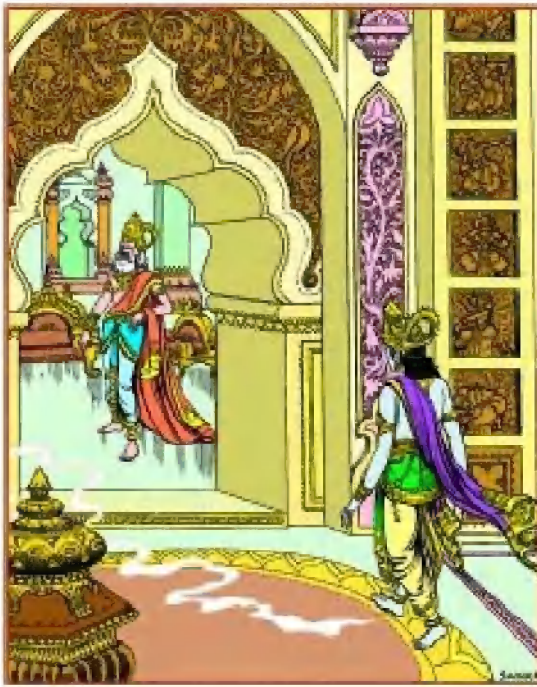
‘నేను వు సిలివాణ్ణి అర్జు పార్జు నాను . త్వరలో రావు ణ్ణి రాజున చేసే అతడు చక్కగా

రాజ్యపాలన చేస్తేందే చూ డాలని నా వు న్ని ఉబలాట పిడు తు న్నది,’ అను కున్నాడు దశరథుడు .

వుంతు లతో ఆలోచిస్తూ వారు కూడా ఈ ఆలోచనను ఆవూ దించారు . ఇంపు కు ప్రిజలూ , ఇతర రాజులూ ఏవు ంటారో తెలు సి కోవలినీ ఉన్నది. అంపు చేత దశరథుడు రాజు లందరికీ ఆహ్వానాలు పింపాడు . చాలాదూ రాన ఉన్న కారణంచేత కైకయి తండ్రి అయిన కేకయ వు హారాజుకూ, నెత తండ్రి అర్జు న జనక వు హారాజుకూ ఆహ్వానాలు పింపిక, ఈ శ్ర భవార్తవారికి పిట్టాభిషంకం అర్జు న తరవాత తెలు మిఠావు ను కున్నాడు .

ఆహ్వానాలు అంది రాజులందరూ వచ్చి దశరథుడి కొలు మకూటంలో ఉచితాసినాలపే కూవు న్నారు . నగరంలోని వోరు లూ , పిల్ల

టూ శ్మవాళ్ళూ కూడా సిభకు వచ్చారు. దశరథుడు వారితో తాను ఎంత శ్రద్ధగా రాజ్యం చేసినదీ వివరించి, “ఇప్పింతు నేను పుసిలి వాణ్ణి అయి పొయి విశ్రాంతి కోరుతున్నాను. మీ అందరూ సమ్మతిస్తే నా పెద్ద కొడుకైన రాముణ్ణి రాజుగా అభిషేకించాలని ఉన్నది. రాముడు పరాక్రమ శాలి; ఎందులోనూ నాకు తీసిపోడు. అతను పూర్తి లోకాలూ ఏల దగినవాడు. అతనికి పట్టం గట్టటం రాజ్యానికి గొప్ప వైలు చేయటమే నని నా నమ్మకం. నా ఆలోచన మీకు నచ్చిన పంలో ఇందుకు సిద్ధుడవండి. సిద్ధుడవని పంలో మీకు తోచిన పురొక పురొక పూర్ణం చెప్పండి,” అన్నాడు.

ఈ పూటలు విని సిభలో అందరూ పిరపూ నందం చెంది, రాముడి పట్టాభిషేకానికి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించారు. “మహారాజా,

ఆ రావు పట్టాభిషేక పురొత్సవం ఊరేగింపూ త్వరగా జరిపించండి,” అన్నారు.

వెంటనే దశరథుడు అపూయకత్వం నటిస్తూ, “ననింకా రావు పట్టాభిషేకం అని అనకుండానే మీ రంతా సిద్ధుతిస్తున్నారే? ఏమిటి కారణం? నా పరిపాలన మీకు నచ్చలేదా? నేను ఎంతో న్యాయంగా పరిపాలిస్తున్నా మీరు రాముణ్ణి రాజుగా కోరటానికి కారణమేమిటి? పురేమి లేదు, తెలుసుకోగోరి అదురుతున్నాను!” అన్నాడు.

అయిన ఆ పూట అనగానే అయినకు కావలసినది జరిగింది; సిభకులు రాముణ్ణి తెగ పొగడేశారు. సుగ్రుణ సింపిస్తున్నదైన అయినను రాజుగా చేస్తా ఇక అంతకంటే ఘనమైన సింగితి ఉండదన్నాడు.

వారి పూటలన్నీ విని దశరథుడు, “మీరు కూడా నాలాగే భావిస్తున్నందుకు నాకెంతో సింతోషంగా ఉంది,” అంటూ అప్పిడే తన పిరొహేతు లెన వసీష్ఠి వాపు దేవాదులను పిలిపించి, “పురొమను లారా, ఈ చెత్త పూసింశ భకారాలు చేయ దగినది. అందు చేత రావు పట్టాభిషేక యత్నాలు ఇప్పిడే సాగించండి. అందుకు కావలసిన సాపు గ్రి అంతా తెప్పించండి,” అని అందరూ ఎంటూండగా అన్నాడు.

వసీష్ఠిడు అప్పిటికప్పిడే పనివాళ్ళతో ఏయే సాపు గ్రి సీద్దం చేయలో చెప్పేశాడు. పట్టాభిషేక పురొత్సవానికి కావలసిన సిరంజాపూ అంతా సీద్దవులుంది.

దశరథుడు రాముణ్ణి తన వద్దకు తీసికు రమ్మని తన సారథి అయిన సుమిత్రుడితో

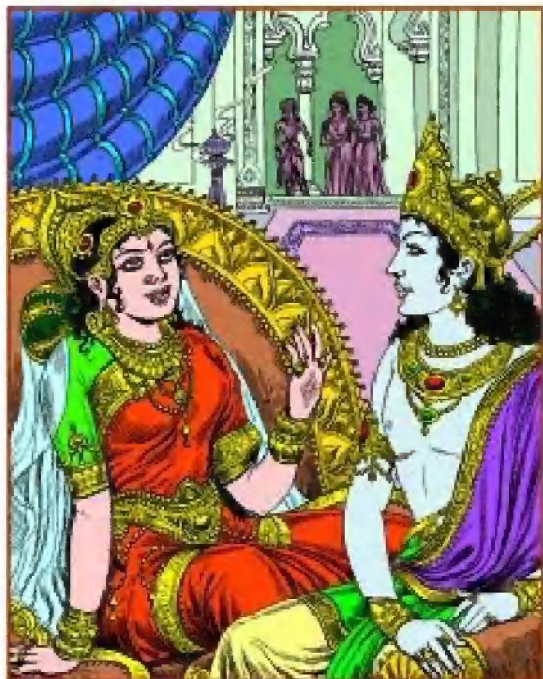
చెప్పాడు . సి వుంతువు వెళ్ళి రథంలో రావుణ్ణి తెచ్చాడు . దశరథుడు రావుణ్ణితో, “నాయనా, నీకు రాజ్యాభిషేకం చేస్తాను . ధర్మాన్ని పాలిస్తూ తగినవిధంగా నీమతాభ్యం ఎల్ల కో,” అని చెప్పి అతన్ని పిలువబోయాడు . తరవాత, దూరదేశాల నుంచి వచ్చిన రాజులూ , ప్రజలూ ఎవరి దారిన వారు వెళ్ళిపోయారు . రావుణ్ణి విమర్శించు కొందరు కాసిల్యకు ఈ శ్రీ భవార్త చెప్పారు . కాసిల్య ఆనందంతో వారికి బంగారమూ , ఆమలూ , రత్నాలూ బహిష్కరించింది .

అందరూ వెళ్ళాక దశరథుడు తన మంత్రిలతో ఆలోచించి, “రేమిటా పిచ్చి నామంత్రి . పట్టాభిషేకానికి చాలా బాగుంటుంది . అందుచేత రేపు జరుపిస్తాం,” అని నిశ్చయించి, రావుణ్ణి తీసి కురువుని సారథి సి వుంతువుని పంపాడు .

సారథి వచ్చి తండ్రిగార్త రవుంటున్నారని చెప్పగానే రావుణ్ణుడు , “నే నిష్పిత్ర అక్కడి నుంచే వస్తానన్న . వుళ్ళి ఎందుకు రవుంటున్నా?” అని అడిగాడు .

“నిజమే . అయినా నా వు హారాజుగార్త తవురిని చూడాలన్నాను . వెంటనే తీసుకు రవున్నాను,” అన్నాడు సారథి .

రావుణ్ణుడు తత్తయిది సారథి వెంట బయలుదేరాడు . పృథ్వీవర్మ లేచి గనక దశరథుడు ఈ సారి తన కాళ్ళకు నవ్వు సిగ్గించే రావుణ్ణి లేవనెత్తి, అలింగనం చేసి కుని, ఉన్నతా సినుంపేకూచోదెట్టి, “నాయనా, రావు! నేనవుని నివాణ్ణి కావటం అలా ఉంచి, నా జన్మనామంలో దుష్టి గ్రహాలు చేరాయని

జ్యోతిష్కలు చెబుతున్నారు . పీడకలలు వస్తానన్నాయి . కనక నా దేహింలో ఊపిరి ఉండగానే పట్టం కట్టుకో . ఇవాళ పిచ్చివు . రేమిమోక్షం వున్నది . శ్రీ భార్యలకు చాలా వుంది . ఈ రాత్రికి నీవ , నీ భార్య దర్భలపే పిత్ర కుని ఉపవాసం చెయ్యండి . నీ తమ్ముడు భరతుడు తన వేన వూవు ఇంటి నుంచి తిరిగిరాక పి రవువు ఈ పట్టాభిషేకం వుగించటం మంచిదని నాకు తోచింది . వాడైనా పేదలందే భక్తిగలవాడే; ఈ పట్టాభిషేకానికి ఎదురు చెప్పబోడు . అయినా నా నువ్వెవ్వరూ అవుత చంచలమైనది,” అని చెప్పాడు .

రావుణ్ణుడు తండ్రి అన్న వు తీతో అక్కడి నుండి బయలుదేరి తన తల్లి అయిన కాసిల్య వుందిరానికి వచ్చేసరికి ఆమె మౌనంతో రాజ్య లక్ష్మిని ప్రార్థిస్తూ కనిపించింది . రావుణ్ణుడు రాక పి రవువు పట్టాభిషేక వార్త తెలిసి సి వుంతు

లక్ష్మణులు సీతను తమ వెంట కొసల్య
వుందిరానికి తెచ్చారు .

రావు డ్ర తల్లికి నవు స్కిరించి తన పిట్టాభి
-బుక వార్త తెలిపి, “అమ్మా, రేపటి పిట్టాభి
కానికి నేనూ , నెతా ఏవు వి అలంకారాలు
చేసి కోవలో అవన్నీ చేర్చుంచు ,” అని
కోరాడ్ర .

రావు డ్ర లక్ష్మణుడితో, “లక్ష్మణా, నాతో
బాట నీవతూడా ఈ భూవు నంతా పాలిం
తు మాని. వు నిద్దరవూ ఒకదేగదా. నేన
రాజు తెనీవ రాజువే. వు నిద్దరవూ నివున్
సి ఖాల్లా ఒక్కటిగా అన్న భవెంపుదాం,”
అన్నాడ్ర .

తరవాత అతన్న తల్లుల అన్న వు తిపోంది
నెతతోనీహ తన మందిరానికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రాత్రి రావు డిచేతనూ , నెతచేతనూ
ఉపివాసివ్రతం నిక్రవుంగా చేర్చుంచటానికి

దశరథు డి కోరికపై వసిష్ఠుడు రథమెక్కి
రావు డ్ర డే నగరుకు వెళ్ళి ఆపని పూర్తిచేసి
తిరిగి వచ్చే నివుయ లో వీధులన్నిటా జను
తండోపితండాలు గా కనిపించారు . రేపటి
ఉత్సవం తాల్లా కు ఉత్సాహంలో వారు
సింతోషిద్వానాలు చేస్తున్నారు . వీధులలో
నీళ్ళు చల్లి, పై లదండలు కట్టారు . ప్రితి
ఇంటిపిదా జెండా ఎగురుతున్నది. స్త్రీలూ ,
పిల్లలూ , వ ధులూ ఇప్పటినుంచే పిట్టాభి
కానికి ఎదురుచూస్తున్నారు .

మనీష్టి డ్ర వెళ్ళిపోయాక రాముడు స్నాను
చేసి, నెతతోకూడా పోవుంచేసి, పోవు శేషం
తినీ, నిశ్చలవైభవు నన్నుతో నారాయణాల
య లో భగవంతుణ్ణి ధ్యానం చేసి అక్కడే
పిదుకుని ఒక రథా వుగ్రాహినిద్రపొల్చు ,
వందివూ గవుల వై లోలు పిఠకు లేవాడ్ర .

ఆయ న ఉదయం సంధ్యావందనం మైద
లైవు పి ర్తిచేసిరికి తెల్లవారింది. బ్రాహ్మ
ణులు వచ్చి పిఠ్యాహివాచనం చేశారు .
వుంగళవాద్యాలతో అయోధ్య యా వత్స
మారుమోగిపోయింది.

తెల్లవారు తూనే వుళ్ళి మోరులు తవు
ఇళ్ళన్న అలంకరించసాగారు . ఇళ్ళవుంధు
నీళ్ళు చల్లివుగ్గులు మేసి, పిఠ్యలు చివ్వారు .
సుగంధ ధూపాలుచేశారు. వీధుల వెంబడి
జనం గుంపిలు గుంపిలు గా కూడి పిట్టా
భిబకం గురించే వూట్లాడుకుంటున్నారు .
పిల్లలు ఇళ్ళవుంధు ఉత్సాహంగా ఆడు
కుంటూ , “ఇవాళ పిట్టాభిబకంపూ డటానికి
నేనూ కూడా పూ అమ్మా నాన్నామెంటుపోతానూ ,”
అని చెప్పుకుంటున్నారు. అదేవాళ్ళు ఆనం

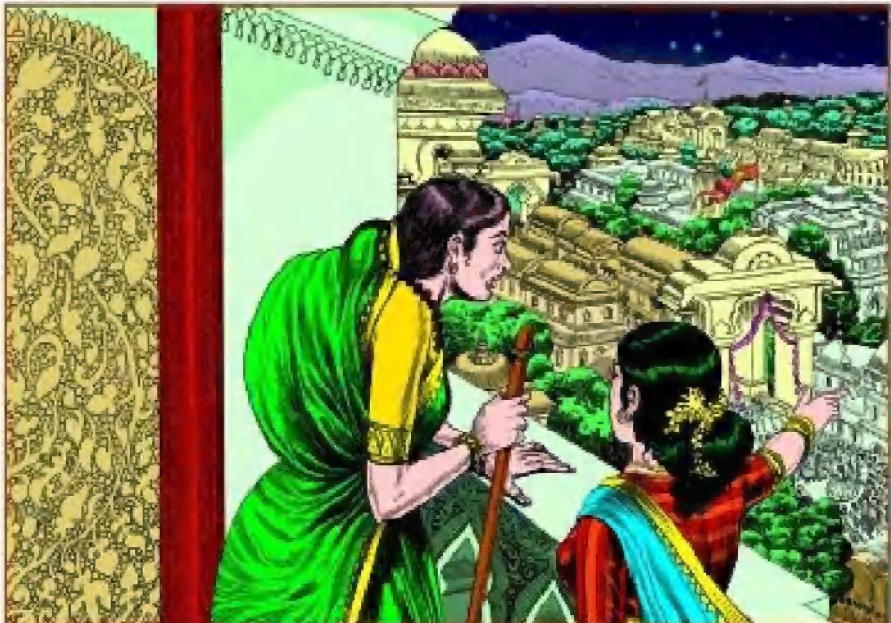
దంగా ఆవు తున్నార, పొడేవాళ్ళ హాలుగా పావు తున్నార.

కాని ఆ రాత్రి వు రొకరకం నాటకం ఆరంభవుల్లింది. కైకయి వెంట వు ంధర అనే ఒక గ్రాని దాసి ఆమెకు అరణంగా వచ్చింది. ఆ వు ంధర ఆ రాత్రి కైకయి ఉండే మేడ పై అంతస్థికు వెళ్ళి అక్కడి నుంచి అయోధ్యలో జరిగే సిందడి అంతా చూసే ఆశ్చర్య పడింది. తన పక్కనే తెల్ల పట్టుచీరె గట్టి నిలబడి ఉన్న ఒక దాదితో వు ంధర, “ఈ ఆర్పాటవుంతా ఏమిట? కాసిల్య ఏదన్నా ప్రతంపిట్టి జనానికి దానధర్మాలు చేస్తున్నదా? లేక దశరథుడు ఏదన్నా ఉత్సవం తలపెట్టాడా?” అన్నది. ఆ దాది పొట్టచెక్కలయ్యే లాగ నవ్వి, “తెల్లవారగానే రాజుగారే రావు డికి రాజ్యాభిషేకం చేస్తున్నారు,” అని చెప్పింది.

గ్రాని వు ంధరకు ఈ వార్త కర్ణకఠోరవుల్లింది. ఆమె గబగబామేడదిగి, కైకయి పిరుకుని ఉన్న చోటికి వెళ్ళి, “లే, లే! ఏం పిరుకున్నామో నీ కొంప నిల్చి మా కూలబొత్తున్నది. ఆ రాజుకు నీ వీడ ఉన్నావు వు రెవరి వు దా లేదని వు హా వు రిశామాంశకు వు ర్త ధ్దు మాని!” అన్నది.

“నీ వాలకం చూస్తా ఏదో జరిగినట్లుందే! అందరూ పుంగానే ఉన్నారే గద!” అన్నది కైకయి.

“రేమిదశరథుడు హా రాజు రావు డికి రాజ్యాభిషేకం చేయ బొత్తున్నాడు. ఇంకం జరగాలి. ఈ మాట వినగానే నా గుండె జారిపోయింది. నీ వుంచి కోరినదాన్ని గతకా వూట వింటూనే నీ దగ్గిరికి పరిగెత్తు కొచ్చావు,” అన్నది వు ంధర.

“నిజంగానా, వుంధరా? ఎంత వుంచి వార్త తెచ్చావు!” అంటూ కైకేయి ఆనందంతో విఘోషించినప్పుడు ఖంతో పిక్కపై దలేచి కూచుని, మెడలోని విలువైన ఆభరణం ఒకటి తీసి ఇస్తూ, “ఇంకేం కావాలన్నా ఇస్తానన, అదుర్త!” అన్నది.

కైకేయి ధోరణి వుంధరకేపు నచ్చలేదు. ఆమె తనయ జవ్వాను రాలితో, “మూర్తు రాలా, రాబోయే విపిత్తు అర్థం చేసుకో లేకుండా ఉన్నామాలేకపోతే దుఃఖించటానికి బదులు ఆనందిస్తావా? నీకు బదులు కూడా నేనే ఏదైనా ఉన్నాను. ఎందుకంటావా? రేమిటిట్టాభిషేకం జరగానేకొనిల్య రాజవూత అమత్తుంది. నీవు ఆమెకు పరిచారికవవుతావు. రావుడి అంతఃపిఠ స్త్రీలకు నీ కోడళ్ళు దానెలమూర్తు. భరతుడూ, అతని సంతతీ రూపిత్తూ సీ పోవలసిందే. నాకు బహిష్కారం ఇస్తానంటేవే? నీకేపు ఒరిగిందని బహిష్కారం ఇస్తామో రాజ్యాభిషేకం భరతుడికి జరిగినప్పటికీ గదా నేను నీ బహిష్కారం నాలు పొందవలసింది? భరతుడు ధూరాన వూవు గారింట ఉండబట్టి గాని, దళరతుడు నీస్సే

గ్రువు కొద్దీ అతనికే ఈ పట్టాభిషేకం చేసే ఉండడా? రావుడు రాజయ్యాక భరతుడికి ఇక్కడికి రానవసరంలేదు. అట్లు వుంచి అదే అడవికి పాటుంపేలు. ఎందుకంటే రావుడు అతణ్ణి బతకనివ్వడు. నీ భర్త నీ పుత్ర ఎక్కువ గ్రువుగా ఉంటాడన్న అహింకారంతో ఇంత వరకూ నీమాతాస్థిల్యను చాలాలోకువగా చూశామా ఇక ఆవిడ నీస్థిగ తీర్చుకోకుండా ఊర్లు కుంటుందా? నీకు నిజంగా సిపుర్దే ఉంటే ఈ పట్టం భరతుడికి కట్టించు! భరతుడికి పోటీ అర్హున రావుణ్ణి అడవిలోకి తోర్చించు! ఇంత రాజ్యానికి భరతుడు రాజమూర్తు, నీవు రాజమాతవై గౌరవం పొందుతామారావుడు రాజైతే నీ పితనం తప్పదు. నీవు ఖంఘావారందరు,” అని ఎడాపేడా అనేసింది.

ఈ మాటలు కైకేయి తలకెక్కియి. ఆమె వుంధరను చూసి, “అమత్తు, నువ్వన్నది జరగాలి. భరతుడు రాజు కావలసిందే, రావుడడవి పాలు కావలసిందే! కాని అది ఎలా సాధ్యపడుతుంది?” అన్నది.

వజ్రదుర్బిణి

ఒక పట్టణంలో శ్రీగ్ర మిశ్రు అనే వర్తకుడు ఉండేవాడు. ఒకసారి ధూ రహితుండు మఱ ఇంట్లో పేళ్ళి జర్గు తుంటే, శ్రీగ్ర మిశ్రు ఆ గ్రామానికి కాలినడకన బయలుదేరాడు.

అతనికి దారిలో రంగన్న అనేవాడు కలిశాడు. రంగన్నది దగ్గరలోనే ఒక గ్రామం. అతను కూరగాయలు పండించి, రోజూ పట్నంలో వాటిని అమ్మి, స్వగ్రామానికి తిరిగి పోతూంటాడు. రంగన్నను శ్రీగ్ర మిశ్రు ఎరగక పోయినా, శ్రీగ్ర మిశ్రు రంగన్న ఎరుగును.

వాళ్ళు వెళ్ళే దారికి కొంచెం పెడగా ఒక “దయ్యాల” భవంతి ఉన్నది. ఒకప్పుడది జమ్మిందారల లోగిలి. అప్పుడే, ఒకసారి వాళ్ళ దయ్యాలలు కొందరు ధుండగుల సిహాయంతో అపరాధివేళ ఆ ఇంటి మీద పడి, జమ్మిందారల వంశాన్ని హిత్వవేసి, ఇల్లు దోచుకునే ప్రయత్నం చేశారు. జమ్మిందారీ వంశంవాళ్ళు కొందరు ప్రాచీనాథులతో తప్పించుకుని పారిపోయారు గాని, ఇల్లు

మాత్రం కొల్లగొట్టబడి కాలక్రమం న శిథిలమయ్యే స్థితికి వచ్చింది. ఆ భవంతి దారికి కొంత పెడగా ఉండడంవల్లనైతేనేం, అందులో దయ్యాలలుంటాయన్న భయంవల్లనైతేనేం, ఎవరూ అటుకేసి వెళ్ళేవాళ్ళుకారు.

రంగన్న శ్రీగ్ర మిశ్రుతో, “అయ్యో, ఈ పాత బడినలోగిలి లోపల ఎలా ఉంటుందో చూడాలని రోజూ అనిపిస్తుంది. కాని ఒంటరిగా అందులోకి పోవటం చూస్తూ ఎవరన్నా ఏమవుతుంటారో అని నింకోచిస్తాను. ఇప్పుడు ఇద్దరం ఉన్నాం గనక ఆ ఇల్లు చూసే వద్దామా?” అన్నాడు.

“దయ్యాల భయం అని చెప్పరాదూ?” అన్నాడు శ్రీగ్ర మిశ్రు నవ్వుతూ.

“నాకు అలాటి భయం లేదు లేమాలెండి. నేను దయ్యాలను నమ్మను. లోపలికి పోయి చూసేవద్దం, రండి,” అన్నాడు రంగన్న.

ఇద్దరూ ఆ పాత బడిన భవంతిలో ప్రవేశించారు. కొన్ని గోడలు వర్షాలకు చీకి, అక్కడ

క్కడా కూలిపాయాలు. చీకటిగా ఉన్న భాగాలలో గబ్బిలాలు చేరాయి. ఎక్కడ చూసినా బూజు వేశాడు తున్నది. ఇల్లు భయంకరంగా ఉన్నది. అర్జునా, వాళ్ళిద్దరూ ఒకరిని చూసి ఒకరు ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ లోపలి గదులలోకి వెళ్ళారు.

ఇంతలో సింహద్వారం వెరిగి, గోడ ద్వారానికి అడ్డంగా కూలిపాయలు ఉంది. ఆ భయంకర శబ్దానికి భవంతి అంతా దద్దరిల్లింది.

శ్రీగృహస్థుడు వణికిపోతూ, “దయ్యాలూ! నునని ఈ ఇంటనే పై డి పట్టేస్తారు! నీ పూలానే ఇంపు లోకి వచ్చి, ప్రాణాల పుడికి తెచ్చుకున్నాం!” అని ఆక్రోశించాడు.

రంగన్న నవ్వి, “దయ్యాలూ కాదు, పూతాలూ కాదు. రాత్రి కురిసిన వానకు గోడలు నాని, కూలిపాయాలు. అవి నున పుడ కూలనందుకు సంతోషించండి! నున

ప్రాణాల కేపి భయం లేదు, భయపడకండి,” అన్నాడు.

“సిరే, నున బయటికి పోయే పూర్ణం చూడు,” అన్నాడు శ్రీగృహస్థుడు.

రుంగన్నపిడిపాయి నగోడల పుడుగా ఎక్కి, బయటికి వచ్చాడు. అతని వెనకనే శ్రీగృహస్థుడు కూడా వచ్చాడు.

రుంగన్నకు వెరిగిన గోడలో ఒక చిన్న చెంబు దొరికింది. దాని పూతికి తాపిడం చేసిన రేకు సిగం ఊడింది. రేకు పై ర్తిగా లాగేసి, చెంబును బోర్లిస్తే, కొన్ని రాళ్ళు కిందపడ్డాయి. శ్రీగృహస్థుడు వాటిని చేతిలోకి తీసి కుని ఆడించి, అవేవో విలువైన రాళ్ళు అని గ్రహించాడు. రంగన్నను మోసగించి, వాటిని తానే సింగ్రహించాలని అతనికి ఆలోచన కలిగింది.

“చూడు, రంగన్నా! ఇలాటి చెంబులు పూర్ణం గాని, అర్జున పూర్ణం సింహద్వారంలో తాపిడం చేస్తారు. అలా చేస్తే భంట! ఇంకా ఉన్నయేమో చూసేరా,” అన్నాడు శ్రీగృహస్థుడు.

రుంగన్న పుళ్ళి పిడిపాయి నగోడ పుడికి ఎక్కి వెళ్ళి, కొంతసేపటికి ఉత్త చేతులతో వచ్చాడు. ఈలోగా శ్రీగృహస్థుడు చెంబులో రాళ్ళు పూటగట్టి, అందులో పూపూలు రాళ్ళు వేసి ఉంచాడు.

రుంగన్న రాగానే ఆ రాళ్ళు శిథిలాలలోకి విసిరివేసి, “ఇవేవో పించలింగాలు. ఎవడికి కావాలి ఈ బోడిలింగాలు,” అని శ్రీగృహస్థుడు చెంబును రంగన్నకిచ్చి, ఉంపు కోపున్నాడు.

శ్రీగృహస్థుడు విసిరిన రాళ్ళలో ఒకటి రంగన్న కాళ్ళదగ్గరపడింది. కాని దాని పిక్కనే పురొక

రాలు రంగన్నకు కనిపించింది. అది చెంబు లోడి కాదు .

“ఒక బోడిలింగాన్ని జ్ఞాపికార్థం ఉంచు కుంటాను ,” అంటూ రంగన్న వంగి, ఆ కొత్తరాలు ని తీసి, చెంబులో వేసుకున్నాడు.

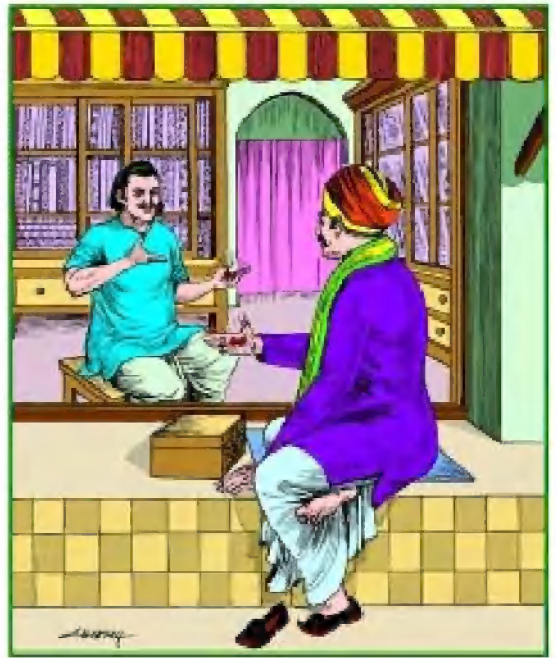
శ్రీగ్ర మ్మిత్తు చెంబులోని అసిలు రాళ్ళను కాజెయ్య టానికే తనను శిథిలాల వు ధ్యకు పింపాడని రంగన్న గ్రహించాడు . కాని ఆ సింగతి తనకు తెలిసినట్లు అతను పేక్ కన బడనియ్య లేదు .

తరవాత ఇద్దరూ ఎవరి దారిన వారు వెళ్ళారు. రంగన్న వు రాడ్డు పిట్టులో కూర్చు అప్పు కుని, శ్రీగ్ర మ్మిత్తు పూ డబోయా డు . రంగన్నను పూ డగానే శ్రీగ్ర మ్మిత్తు కంగారు పిడ్డాడు . రంగన్న అను పూ ను రూ ఢిఅల్లు ంది.

రంగన్నకు పిట్టులో పిగటివేషాలు మేు స్సుపాత్ర డు ఒకడు న్నాడు . ఒకప్పిడు అతని కుట్టు ంబంవాళ్ళ బాగా బతికార్లు ట. అతని ారు వసంతరాజు. రంగన్న వసంతరాజుకు జరిగినదంతా చెప్పి, శ్రీగుప్తుడికి తగిన శాస్త్ర జరగాలన్నాడు . వసంతరాజు అందు కు ఉపాయ ం ఆలోచించాడు .

అతను ఆ సాయ ంకాలం ఖరీద్దు డు స్త్రీలు వేస్తు కుని, పేడ్లవు నిపేలా శ్రీగ్ర మ్మిత్తు కాణా నికి వచ్చాడు . శ్రీగ్ర మ్మిత్తు శిథిలాలవు ధ్య దొరికిన రాళ్ళను సానపిట్టిన్నిన్నాడు . అవి వు డి వజ్రాలు . చాలా ఎళ్ళనాటివి కావటం చేత వు ట్టిపిట్టి రాళ్ళలాగా ఉన్నాయి .

వసంతరాజు శ్రీగ్ర మ్మిత్తుతో, “అవి వజ్రాలా ఏం? వు న వజ్రాలకు అరేబియా లో వల్ల పూ లిన గిరాకీ! నేను అరేబియా లో వజ్రాలు

అమ్మి లు గడించాను ,” అన్నాడు . “వజ్రాలకు ఎలా విలు వకడతారు ?” అని శ్రీగ్ర మ్మిత్తు అడిగాడు .

“అందు కు వజ్రపు ర్పిణి అనే పిరికరం ఉన్నది. వజ్రాలను ఒక కుండలో వేసి, నీళ్ళ పోసి, ఒక రోజుల్లా ఉంచాలి. వీ కు కావా లంటే దాన్ని ఒక రోజుపాటు వీ కిస్తాను ,” అన్నాడు వసంతరాజు.

శ్రీగ్ర మ్మిత్తు తనకు దొరికిన రాళ్ళను వసంత రాజుకు పూ పించి, “వీటి విలు వ వీ వజ్ర డు ర్పిణిలో తెలు స్తాందా?” అన్నాడు .

వసంతరాజు వాటిని తన చేతిలోకి తీసి కుని, పేక్ కిందికి ఆడించి, “తప్పిక తెలు స్తింది. ఇవి పాతకాలం నాటి వజ్రాలు . ఇప్పిడిలాటివి దొరకడం లేదు ,” అన్నాడు .

“వీ వజ్రపు ర్పిణి నాకు అప్పు తారా?” అని శ్రీగ్ర మ్మిత్తు అడిగాడు .

“అసింభవం! ప్రిపించంలో ఇవి నాలుగే ఉన్నాయి. అందులో నాది ఒకటి,” అంటూ వసంతరాజు తన వెంట తెచ్చిన పెద్ద పెట్టె నుంచి ఒక చిన్న రంగురంగుల పెట్టె తెరిచి, “వజ్రాలు ఇందులో వెయ్యండి,” అన్నాడు.

శ్రీగుప్తా వజ్రాలను అందులో వేశాడు. వసంతరాజు చప్పున ఆ పెట్టెను పూసే, పెద్దపెట్టెనుంచి కొంత భస్మం తీసి శ్రీగుప్తాకి ఇచ్చి, “దీన్ని మీ చేత్తో పెట్టెమీద చల్లండి,” అన్నాడు. శ్రీగుప్తా అలాగే చేశాడు.

వసంతరాజు పెద్దపెట్టెకు తాళం వేసి, చిన్న పెట్టెను శ్రీగుప్తాకి ఇస్తూ, “దీన్ని కుండలో పేట్టి నీళ్ళ పోయ్యండి. నేను రేమీకా వేళకు వచ్చి, నా పెట్టె తీసుకుంటాను,” అంటూ సేలమొప్పుకున్నాడు.

వసంతరాజు తిన్నగా రంగన్న ఇంటికి వెళ్ళి, వజ్రాలను అతనికి ఇచ్చాడు. “ఈ వజ్రాలను అమ్మి, చెరిసగం పంచుకుందావా?” అన్నాడు రంగన్న.

“ఒకప్పుడు ఈ వజ్రాలకొనేవే రక్తపాతం జరిగింది. ఒక పెద్ద కుటుంబం చెల్లాచెదరై పోయింది,” అన్నాడు వసంతరాజు.

“అది నీకలాతెలుసు?” అన్నాడు రంగన్న ఆశ్చర్యంగా.

“ఈ వజ్రాలు మా తాత సింపాదించి, వంశనాశనం కొనితెచ్చుకున్నాడు,” అన్నాడు వసంతరాజు విచారంగా.

“అలా అర్చితే వీటిని నువ్వే ఉంచుకో,” అన్నాడు రంగన్న.

“అదేమిటి, రంగన్న? నీ పూలం గానే గదా వీటి ఆచూకీ నాకు తెలిసేంది. మా వంశం నాశనం అర్చి నాకు నాకు వీటిమీద ఏంమోజు ఉంటుంది? నువ్వన్నట్లు వీటిని అమ్మి, డబ్బు చెరిసగం తీసుకుందాం,” అన్నాడు వసంతరాజు.

పుర్నాడు శ్రీగుప్తా నీటినుంచి చిన్న పెట్టెను తీసి చూస్తూ, అందులో రాళ్ళు తప్పి ఇంకేమీ లేమాతనదగ్గిరికి వచ్చిన పేద్రపు నిషీ తనకు భస్మం ఇచ్చేటప్పిడు తన వజ్రాల పెట్టెను పూర్తి ఇంకోటి ఇచ్చాడని గ్రహించి శ్రీగుప్తా గొల్లుపున్నాడు.

శ్రీగుప్తా పూర్తిందగానే రంగన్న పిట్టంలో పేద్ర లోగిలి కట్టించి, అలా మీద వ్యాపారం చేశాడు.

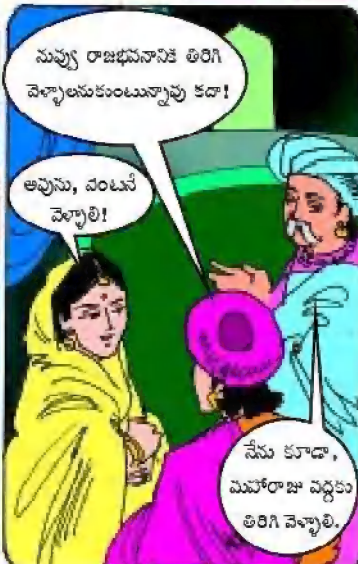
చిత్రాలు: గాంధీ అమృత

అజేయుడు గరుడుడు!

వీరబాహును కోయల నుంచి విడిపించిన ఆదిత్యుడు కోయలకు బంది అయ్యాడు. సైనికులతో తిరిగివచ్చిన వీరబాహు - ఆదిత్యుడు అక్కడి నుంచి తప్పించుకుని రాజధాని చేరడానికి సాయపడ్డాడు. ముహూరాజు సంగతి తెలిసి గండం గడిచినందుకు ఊరట చెందాడు.

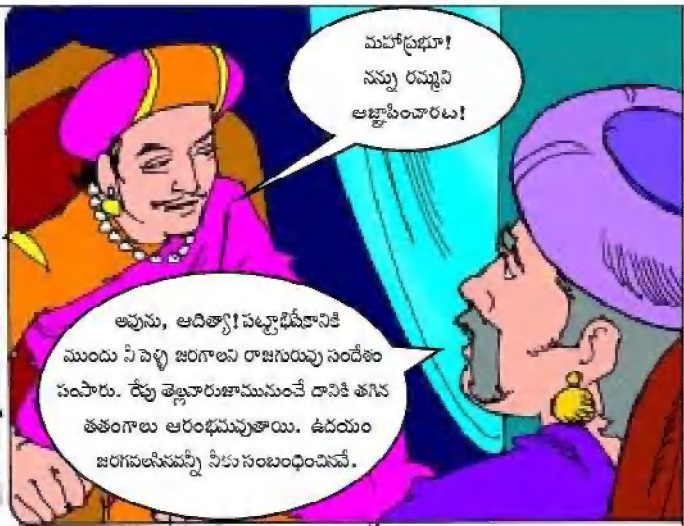

మహారాజా నుంచి
సందేశంతో వచ్చాడు.

మహారాజుగారు
తమరిని
చూడాలనుకుంటున్నారు.

ఇప్పుడే వెళ్తున్నాను
కెళ్తా.

మహాప్రభూ!
నన్ను రమ్మని
అజ్ఞాపించారట!

అవును, అదిత్యా! పెళ్ళాడి మీనానికి
ముందు నీ పెళ్ళి జరగాలని రాజగురువు సందేశం
పంపారు. దేవు తెల్లవారుజామునుంచే దానికి తగిన
తతంగాలు ఆరంభమవుతాయి. ఉదయం
జరగనలసి ఉన్న నీకు సంబంధించినవే.

మధ్యాహ్నం అరుగు పెట్టి
కలుసుకుంటుంది. ఆ తరువాత,
ఆమెను నువ్వు ఎల్లండి పెళ్ళిలోనే
చూడవలసి ఉంటుంది.

అర్జమయింది,
ప్రభూ!

మరునాడు వేకువజామున అదిత్యుడు గరుడనుడి
విగ్రహం ముందు కళ్ళ మూసుకుని
కూర్చున్నాడు. విగ్రహం ముందున్న ఈడ మెట్లగా
గాలిలోకి లేచి అదిత్యుడి శిరస్సు ముట్టా
తిరిగడంతో కాంతివలయం ఏర్పడింది.

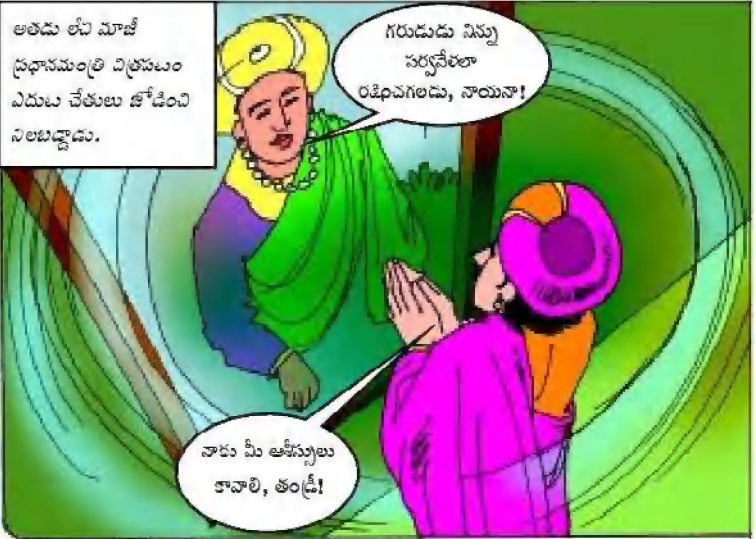

అదిత్యుడు మెల్లగా కళ్ళు తెరిచి
చుట్టూరక్కల పరిశీలనగా
చూశాడు.

ఏదో అద్భుతశక్తి
పొందిన అనుభూతి
కలుగుతోంది!

అతడు లేచి మూజీ
ప్రధానమంత్రి చిత్రసటం
ఎదుట చేతులు జోడించి
నిలబడ్డాడు.

గరుడుడు నిన్ను
సర్వవేళలా
రక్షిచగలడు, నాయనా!

నాకు మీ అభీష్టులు
కానాలి, తండ్రీ!

ఒక్క విషయం మాత్రం
గుర్తుంచుకో. నీ చర్యలన్నీ
ప్రజాక్షేమేంద్రేయంగా ముందుకు
పాగాలి. నువ్వు జన్మించిన
చంద్రవంశానికి తగిన వారసుడువని
నిరూపించుకోవాలి!

మీ అజ్ఞను ప్రతిక్షణం
గుర్తుంచుకుంటాను,
తండ్రీ!

ఎవరక్కడ?

-(ఇంకా వుంది)

విలక్షణమైన ప్రకృతిశోభ

పళని కొండల యువరాణి

కురింజి మిఝాలు పెన్నెండేళ్ళకోసారి పై స్థాయి . 1994లో పై చిన ఈ మిఝాలు సరిగ్గా పన్నెం డేళ్ళ తరవాత ఇప్పుడు పై యడం ప్రారంభం చాలు . తమిళనాడు కొడైక్కానల్ నుంచి కేరళ పున్నార్ వరకు విస్తరించివన్న పళని కొండల సొస మూ పీద ఇప్పటికే ఈ మిఝాలు పై చి నీలం రంగు తివానె కప్పినట్టు కన్నులకు విందు చేస్తూ న్నాయి . ఈ మిఝాలు పై చే ప్రాంతాన్ని 'కురింజి నాడు' అంటారు . ఈ అద్భుత ద శ్యాన్ని దామితం చి చూడాలంటే వునం 1,500 మీటర్ల ఎత్తుకు వెళ్ళాలి. కొడైక్కానల్ కొండపీద ఉన్న కురింజినాదర్ ఆలయ ప్రాంగణంలో ఒక కురింజి చెట్టు ఉన్నది. ఈ ఆలయాన్ని తనబరు సు లీలావతిగా పూర్చుకున్న ఒక అంగ్ల వనిత 1936వ సం.లో నిర్మించడం ఇక్కడ చెప్పుకోతగ్గ విశేషం. ఉత్తర్రోత్తరా ఆమె లేడీ రావు నాథనగాబరు పొందింది.

ఈ నీలం కురింజి చాలా అరుదైన చెట్టు అనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు . పళని దేవాలయంలో వెలసిన సుబ్రహ్మణ్య స్వామిని (మురుగన్) పళని కొండల నాధుడిగా చెబుతారు. వళ్ళిని వివాహపూ దడానికి పురుగున, ఈ కురింజి మిఝాలు వికసించేంతవరకు వేచి ఉన్నాడట! అందుకే అరుదైన ఈ మిఝాలు 'దేవతల మిఝాలు' గా బరు గాంచాయి .

ఈ కురింజి మైక్కులపిరిరణకు 'పళని హిల్స్ కమిటీ' తగిన చర్యలు తీర్చి కుంటున్నది. సందర్భ కులు పువ్వులనూ, మొక్కల రెమ్మలనూ తుంచరాదని అక్కడక్కడ బీర్డులు ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడు ఈ మిఝాల అద్భుత ద శ్యాన్ని చూసిన వాళ్ళు 2018లో తప్పక 'కురింజినాడు' కు పుళ్ళి రావాలనే నిర్ణయం తోనే తిరిగివెళతారు .

పెన్నా సిమెంట్ వారి

పెన్నా గోల్డ్

Portland Pozzolana Cement

PENNA CEMENT INDUSTRIES LTD.

Plot No. 703, Sriharipuram Colony, Road No.2, Saravali Hills, Hyderabad-500 034, A.P.
www.pennacement.co.uk, Email : marketing@pennacement.co.uk

Phoneno : 229529946,
229529522

Fax : 040-23353041

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

విజ్ఞాన వీచికలు :

నాలుక-కొన్ని విశేషాలు

షనిషీకీ, కుక్కకూ వు ధ్య ఉన్న పాలికపిచ్చు బి? అని అడిగితే కుక్క తోక ఆడిస్తుంది. వదర్చు బోతు పు నిషీ నాలుక అడిస్తాడని సరదాగా చెప్పడం కద్దు. మనిషి మాట తీరుకూ, నాలుకకూ దగ్గరి సంబంధం ఉంది. పు నిషీ వూట తీర్చు పు బట్టే అతని గొరవవు ర్యాదలు ఉంటాయి. అందుకే నోరు వుంచెదర్చితే ఊర్చు వుంచెదమత్తుందని అంటారు.

పూటకన్నా పుంపు తినడానికీ, తినేవాటిని బాగా నపు లడానికీ, నపు లినవాటిని మింగడానికీ నాలుక ఉపయోగ పడుతుందని

పు నకు తెలుపు. పూ నవ శరీరంలో ఎప్పు క ఆధారంగా లేని ఒకే ఒక కండరం నాలుక. నాలుక అనేక చిన్న కండరాల కలయిక మధ్య గ్రంథులు, కొవ్వు ఉంటాయి. మూ్యాకు మెంబ్రేన్ కారణంగా నాలుక పేజ్టాగం గర్చు కుగా కనిపిస్తుంది. నాలుక ఉపరితలంలో లలాది అతిచిన్న బుడిపెలు ఉన్నాయి. వీటిని స్మాంకురాలు అంటారు. వీటిలోనే రుచిని తెలిప స్వాదు పు కుళాలు ఉంటాయి. పిదార్గాల రుచిని తెలిప స్వాదు పు కుళాలు నాలుక లంపు లలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. వీటివల్లనే చేదు, తీపి, పిఱు మ్మ ఉప్పి రుచు లను తెలుపు కోగలు గు తున్నాం.

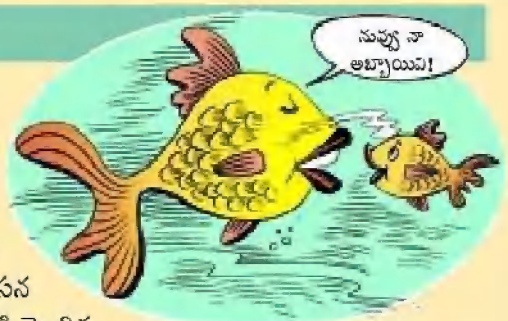
మన పరిసరాలు

చేపల ప్రాణశక్తి!

చేపలు తెలివైన ప్రాణులని మనకు తెలుసు. గ్లాస్లో యూనివర్సిటీ శాస్త్రవేత్తలు ఇటీవల జరిపిన పరిశోధనల ద్వారా చేపలు కుట్టుంబాలతో ఉండడానికే ఇష్టిపడతాయని తెలియ వచ్చింది. ఒక కుట్టుంబానికి చెందిన చేపలన్నిటికీ ఒక విలక్షణమైన వాసన ఉంటుందనీ, దాని ద్వారానే తమ కుటుంబానికి చెందిన వాటిని గుర్తిస్తాయని శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్నారు. భిన్నమైన వాసన కలిగిన చేప వచ్చిందంటే దాన్ని పరాయి చేపగా పసిగట్టి వెంటనే తరుమగొడతాయి.

ఇలాపిరార్చి చేపలపట్ల విరోధంతో వాటిని తర్చు పు గొట్టడానికి కారణం వాటిని చేదన్నీ తావు ఉంటూ న్న ప్రాంతం పు ద తవు ఆధిపత్యం కోల్పోతావునే భయం కావచ్చుని కొందరు పరిశోధకులు భావిస్తున్నారు.

చేపలన్నిటిలోకీ సాల్మన్ చేపలు తమ కుటుంబ సభ్యులను గుర్తుపట్టడంలో చాలా నైపుణ్యం కలిగి ఉన్నాయి. వాటి ముక్కులు వెలుపలగా ఉన్నాయి.

విజ్ఞానం .... వినోదం .... వికాసం ....

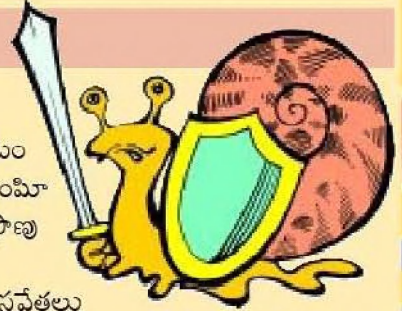
మీకు తెలుసా?

సముద్ర సైనికులు

ప్రపంచంలో ఎక్కడ చూసినా నిరంతరాయంగా జీవనపాఠాటం సాగుతూనే ఉంది. అందుకు సింపు ద్రం కూడా మినహాయింపకాదు. సింపు ద్రగర్భంలో ఆయుధపాణులైన స్పేర్లుకుల్లాంటి ప్రాణులున్నాయింటే నమ్మశక్యం కాదు. అయినా ఇది నిజం!

సింపు ద్రగర్భంలో వున్న ఒక ప్రత్యేకమైన సత్త జాతిని శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్నారు. ఈ సత్తల శరీరం మీదా, పొదాల అడుగునా ఇసుక పోవును అలా ఉన్నాయి. 40,000 స్పేర్లు కు ఉన్న సత్త సింగ్ జాతిలో వుండినీకి ఇలాంటివి ఉన్నాయి లేనందు వల్ల దీన్ని చాలా విలక్షణంగా చెబుతారు. వామనలు సత్తలకున్న విమిషి ది పేర్లొక్కటే గానీ కూడా వీటికి లేమాపొదాల అడుగున ఉన్న ఈ ఇసుక పోవును లే క్రమంగా సత్తల పేర్లొక్కటే గానీ వారి ఉండవచ్చుని సింపు ద్ర జలజు శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు.

సింపు ద్రానికి అడుగున దాదాపు 2.5 కి.మీ. లోపున ఈ సత్తలు నివసిస్తున్నాయి.

మన దేశం క్విజ్

పవిత్ర స్థలాలు

1. ఉత్తర భారతదేశంలో ఏవక్క వున్నప్పుడు శరీర అవశేషం కలిగిన వున్న పది? అవశేషం ఏమిటి?

2. భారతదేశంలోనే అతి ప్రాచీనమైన యూదుల ప్రార్థనా వుండెదం 'సేనగా' కేరళలో ఎక్కడ ఉన్నది? అది ఎప్పుడు నిర్మించబడింది?

4. వున్నదేశంలో ఎల్ల కల కోసేవు ని ఒక గుడి ఎక్కడున్నది?

3. గుజరాతలోని సింజానలో మొట్టమొదటి అగ్నిదేవాలయం నిర్మించబడింది. ఆ ఆలయం నిర్మించడానికి పౌరశికులకు భూమిని వుంజార చేసిన హిందూ రాజు ఎవరు?

5. కోణార్క సూర్య దేవాలయంలో సూర్యుడి రథానికి ఉన్న మొత్తం గుర్రాలు ఎన్ని?

(నివేదనాల్గు 66వ పేజీలో)

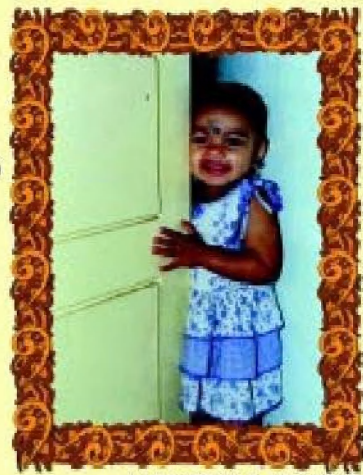

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

KALANIKETAN BALU

ఈ ఫోటోలకు
ఒక్క
పూటలోగాని,
చిన్నవాళ్ళులోగాని
వ్యాఖ్యలు
రాయగలరా?
రెండు
వ్యాఖ్యలకూ
సింబంధం
ఉండాలి.

MAHANTESH C. MORABAD

వ్యాఖ్యలపై కాంపీటీషన్ పొజ్జుకార్డు పేజీ రాసే ఈ నెల 25వ తేదీలోగా పూకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు ఆగస్టు 2006 సంచికలో ప్రచురిస్తాం.

ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమతి వూసం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ పు. 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈశాంబరం, చెన్నై - 600 097.

అభినందనలు

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ:

ఏప్రిల్ నెల పోటీ ఫలితాలు

ఎన్. బాలకృష్ణారావు

C/o. ఎం. వి. కృష్ణ, ఇనకవల ట్యాంక్ ఆఫీస్

జయనగర్, నంద్యాల రోడ్

గుంటూరు - 585 105 (కర్నాటక)

మొదటి ఫోటో: పురుషులపాపిల్లలు
పురుషులుగా జంటగా!
రెండవ ఫోటో: పురుషుల పుష్ప ఒక్కతే,
అద్దంలో ఇద్దరిగా!

సమాధానాలు :

1. కాశ్మీరు శ్రీనగర్ లోని హిజ్రత్ బాల పుస్తకం; కేరళ.
2. కొచ్చిన్ సిటీ పిల్లల పుస్తకం; కే. శ. 1568.

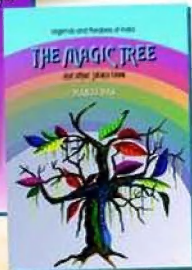
3. జాదీరావు.
4. రాజస్థాన్ బికానీర్ సిటీ పిల్లల పుస్తకం; కార్మిక్ అలయం.
5. ఎదు.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 26 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor: B. Viswanatha Reddi (Viswam)

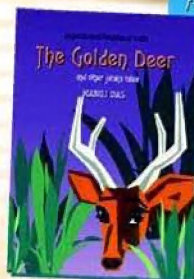
BEST GIFT FOR YOUR DEAR AND NEAR ONES

THREE EXCITING BOOKS FROM
TWO RENOWNED WRITERS FOR CHILDREN

MANOJ DAS AND RUSKIN BOND

Also four books of
**LEGENDS
AND
PARABLES OF
INDIA**
from CHANDAMAMA

INDIA IS A LAND OF STORIES, RICH IN LEGENDS, PARABLES AND MYTHS

Chandamama has enriched many generations of young minds with these stories. The spiritual subtext and moral lessons in these delightful stories continue to fascinate and mould young Indian minds.

Popular Prakashan has co-published these stories to educate, entertain and inspire the growing generation.

CHANDAMAMA

Popular
prakashan

FOR FURTHER ENQUIRIES CONTACT :
**CHANDAMAMA INDIA LTD., 82, DEFENCE OFFICERS COLONY,
CHENNAI - 600 097.**

WOULDN'T YOU LIKE TO MEET THIS MOTELY CROWD?

INDU and CHANDU who are travel bugs, found in Assam one month and Andhra Pradesh in the next.

BHOLA who is confused with everything, whether it is about his family or farm-house.

MINTOO whose mates include rhinos and hippos, otters and frogs.

NAUGHTY BALOO who never misses a chance to get into a scrape.

MUNNA whose world consists of flowers and feline creatures.

ASTRO ARIA who prefers to travel into space.

GOOBA who can be called a wordsmith.

NUTTY who plays with numbers.

And the one and only **BHEEM BOY**.

Where can
we meet them?
C'mon quick!

Where else
but in Junior
Chandamama!

JUNIOR

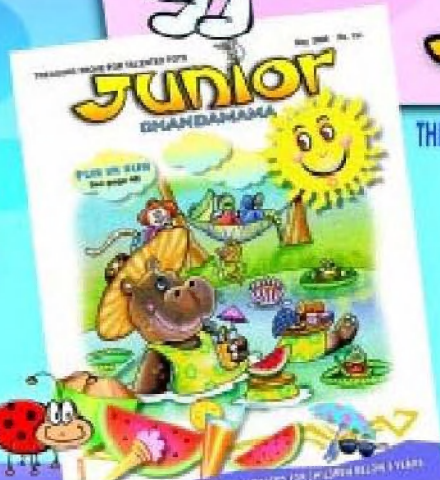
CHANDAMAMA

THE ONE-STOP COMPLETE FUN AND ACTIVITY MAGAZINE

**NOW AVAILABLE
AT YOUR NEAREST
NEWS STAND FOR
RS.15 PER COPY**

For Further Details write to :
CHANDAMAMA INDIA LTD.,
82, Defence Officer's Colony,
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

**PAY ONLY
RS.150
FOR ANNUAL
SUBSCRIPTION
AND SAVE
RS.80**

STORIES AND ACTIVITIES SPECIALLY DESIGNED FOR CHILDREN BELOW 12 YEARS